ရေယာဉ်ကျေးရွာ

မကျီးကုန်းကျေးရွာအုပ်စု

သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၇ - ၂၀၂၁)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ရေယာဉ်ကျေးရွာ၊ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ လ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁

အတိုကောက်စကားလုံးများ ၅

စကားချီး ၆

ရေယာဉ်ကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ် ၈

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် ၉

(၁) နိဒါန်း - ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၉

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၁

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၁

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၄

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၉

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

SAMPLE

(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၁

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ် ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၂

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့်ငှ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃

(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်

(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း

(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၄

(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၅

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ

(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၇

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း

(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း

(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ ၃၀

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား ၃ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား ၄ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ

ဇယား ၅ ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား ၆ ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ

ဇယား ၇ ကူညီ စောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား ၈ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား ၉ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

SAMPLE

ဇယား ၁၀ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဇရိယာ
ဇယား ၁၄ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၅ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၆ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၈ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၁ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၃ ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၄ ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၅ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့် နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအမံများ
ဇယား ၂၇ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
ဇယား ၂၈ ကျောင်းအပ်နှုန်း
ဇယား ၂၉ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
ဇယား ၃၀ ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၁ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၂ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ သောက်သုံးရေရရှိမှု
ဇယား ၃၄ သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ
ဇယား ၃၅ ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၃၆ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၃၇ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၃၈ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၃၉ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၀ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု

SAMPLE

ဇယား ၄၂ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်း များ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇

ဇယား ၄၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

ဇယား၄၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၇၀

ဇယား ၄၅

ကိုးကားစာရင်း ၇၅

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ၇၆

စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ပုံစံ

SAMPLE

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MOAI	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
MoLFRD	မွေးမြူရေး၊ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDC	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
VTDSC	ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ

SAMPLE

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၀/၂၁ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေး အတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနအား အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကိုအသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ် ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ် ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာ သိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

SAMPLE

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

ဒီဇင်ဘာလ ၊ ၂၀၁၆

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ရေယာဉ်ကျေးရွာ
သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

SAMPLE

ရေယာဉ်ကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

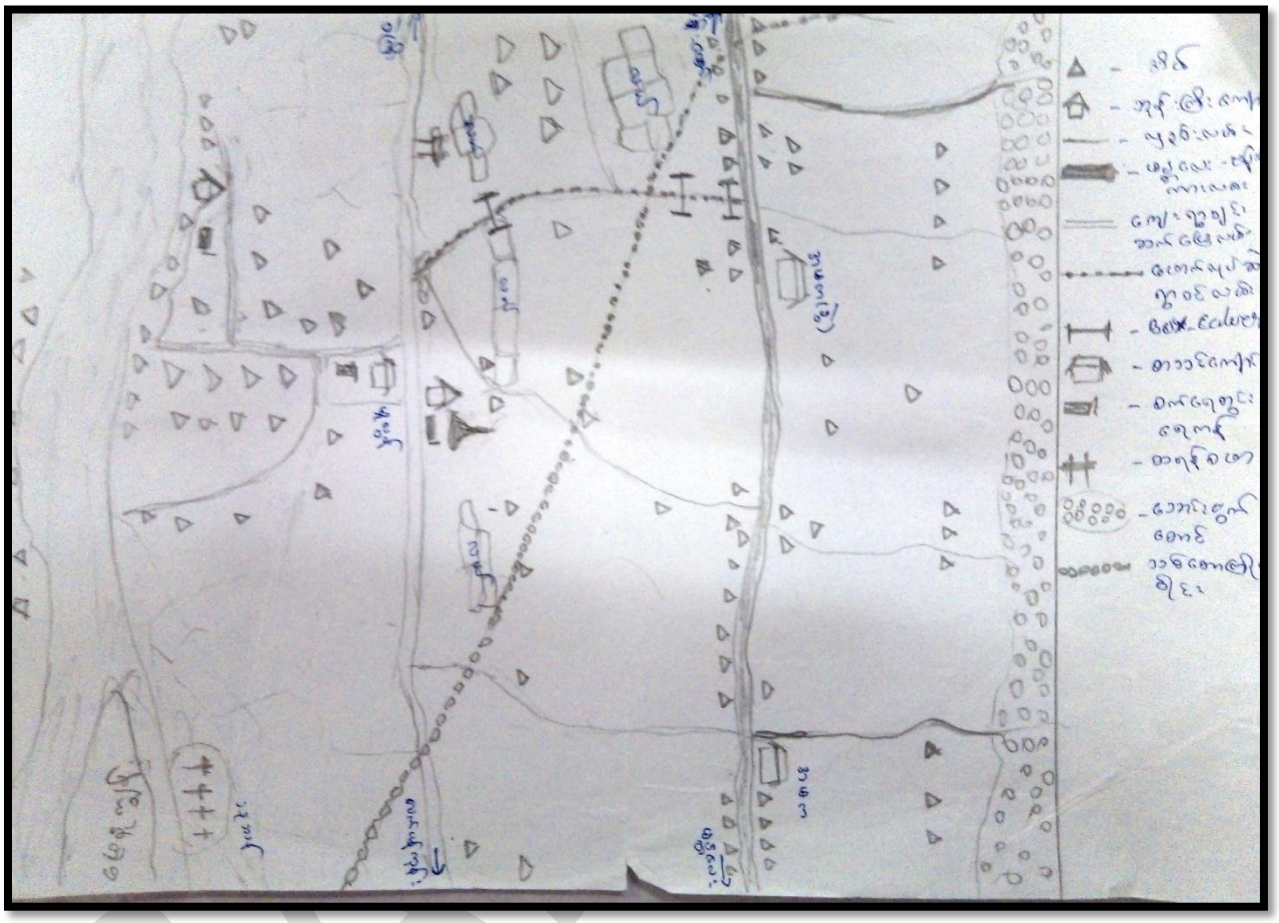

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆိုသည်မှာ-

ကျေးရွာဆိုသည်မှာ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံတူသူများ/နီးစပ်သူများ၊ ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆင်တူသူများ၊/နီးစပ်မှုရှိသူများ စုပေါင်းနေထိုင်ရာ နေရာကို ခေါ်သည်။ ကျေးရွာနှင့် မြို့၏ ကွာခြားမှုမှာ အချို့ကျေးရွာများမှာ တိုးတက်မှုရှိသော်လည်း၊ ကျေးရွာအရွယ်အစားကြီးသော်လည်း အစိုးရရုံးများမရှိ။ အစိုးရဘဏ်များမရှိသောကြောင့် ကျေးရွာဟုသာ သတ်မှတ် ကြသည်။ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်တွင် အစိုးရအမည်ပေါက် ကျေးရွာပေါင်း (၇၀) ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်အတွင်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ကျေးရွာပေါင်း ၆၄၈၉၉ ရှိသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ လက်ရှိအခြေအနေမှ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေသို့ အစီအစဉ်တကျ ပြောင်းလဲသွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဟူ၍ နှစ်ပိုင်းရှိသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အဆောက်အဦးများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် လမ်း၊ တံတားများ ပိုမိုတိုးတက် ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိလာခြင်း၊ ယဉ်/ကား၊ စက်ကရိယာ စသည်တို့ ပိုမိုခေတ်မီ ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးခန်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ခေတ်မီလာခြင်း စသည်တို့ကိုဆိုလိုသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ၊ နည်းပညာများတိုးတက်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ပိုအရေးကြီးသည်။

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ နောင်မျိုးဆက်တွေကို မထိခိုက်ဘဲ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးမပြုဘဲ ဖွံ့ဖြိုးမှုသာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ မမျှော်လင့်သော ဘေးအန္တရာယ် (SCHOCK) များကို ကြန့်ကြန့်ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး ပြန်လည် ရုန်းထနိုင်သော အရည်အချင်း **(စီးပွါးရေးဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ နည်းပညာဗဟုသုတ၊ လူမှုရေးအရင်းအနှီး၊ အဆောက်အဦးနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ်၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်)** ရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ယခင်ကလည်း ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကောင်းနိုးရာရာ လုပ်ခဲ့ကြဖူးပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသောအခါ ရပ်မိ/ရပ်ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှ တာဝန်ရှိသူ၊ တခါတရံ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များစသည် လူနည်းစုတို့၏ ဆုံး ဖြတ်ချက်နှင့် ဦးဆောင်မှုအရ ၄င်းတို့လုပ်ကိုင်လိုသော လုပ်ငန်းကိုသာ ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာမှ ပါဝင်ရမည့်/ ထည့်ဝင်ကြရမည့် ငွေ (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်း၊ လူအားစသည်တို့ကိုလည်း ၄င်းတို့ ကသာ

ဦးဆောင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ရွာလုံးပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရခဲ့ကြပါ။ လုပ်ငန်းတခု ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါကလည်း ရပ်တန့်နေတတ်ပြီး ဆက်တိုက် လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်လည်းမရှိတတ်ကြပါ။ ၂-၃ နှစ်ကြာမှ (သို့မဟုတ်) စိတ်ကူးပေါ် မှသာ နောက်လုပ်ငန်းတခုကို ပြန်လည် လုပ်ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ထိုသို့ အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ခဲ့ကြသည့် လုပ်ငန်းများသည် **ကျေးရွာလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (Village Project Plan)** ဖြစ်သည်။

ယခု ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင်လည်း ရပ်မိ/ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တောင်သူ၊ စိုက်/မွေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ စသဖြင့် လူတန်းစားပေါင်းစုံ၊ အသက်အရွယ်မျိုးစုံ၊ ကျားမ အချိုးညီ ဖွဲ့စည်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၄င်းအဖွဲ့တို့၏ အကြံဉာဏ်နှင့် ဆွေးနွေးမှုမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မူတည်၍ လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ် သွားမည်။ လုပ်ငန်းများကိုလည်း အနည်းဆုံး ၅ နှစ် ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းများကိုလည်း စဉ်ဆက်မပြတ်လုပ်ဆောင်ရန် ရေးဆွဲမှတ်တမ်းတင် ထား ရှိသည်။ဆင်းရဲသားနှင့် အဆင်းရဲဆုံးတို့၏ ထိခိုက်လွယ်မှုများ၊ အမျိုး သမီးများနှင့် လူငယ်များ၏အခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ ကျေးရွာ၏ အခွင့်အလမ်းကောင်းများ၊ အလားအလာကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ လက်ရှိအခြေအနေများ၊ လက်ရှိလူစွမ်းအား အရင်းအမြစ်များနှင့် လူသားစွမ်းရည်များ တည်ဆောက် ခြင်း စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပြီး တစ်ရွာလုံးသဘောတူ ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းသည် **ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (Village Development Plan)**ဖြစ်သည်။

၁.၂ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံ အတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ် ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏ အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေး အစီ အစဉ်ရေးဆွဲရေးအတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ် သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့ နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအပံ့အပိုး ဖြစ်စေသော အချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလအပြီးတွင် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ အနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊စီမံချက်များကိုရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။

ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းများကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည်ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏ အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရခြင်း၏ **ရည်ရွယ်ချက်မှာ-**

(၁) ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲနိုင်စေရန်နှင့် ၄င်းတစ်ရွာလုံးသဘောတူ ပါဝင်ရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာစီမံကိန်းကို စာအုပ်ဖြင့် စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင် ထားရှိရန်။

(၂) ကျေးရွာလူထုအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား စနစ်တကျ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောက်ရွက်နိုင်ရန် စီမံကိန်းမှတ်တမ်းက လမ်းညွှန်လက်စွဲအဖြစ် အသုံးပြုရန်။

(၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ်တမ်းအား အခြေခံပြီး မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများက ၄င်းတို့၏ နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်နှင့်စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များအတိုင်း ထင်ဟပ်စေမည့် ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်။

၁.၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာအတွက်အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင် ထားခြင်းဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ အလှူရှင်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ဘဏ်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်မည်။

အစိုးရဌာနများအတွက် အသုံးဝင်မှု

အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ၄င်းတို့၏ ဌာနအသီးသီးအနေဖြင့် နှစ်စဉ် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် လုပ်ငန်းများကို အခြေခံ၍ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲနိုင်မည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကို စုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းအသစ်များ ရေးဆွဲချမှတ်ရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးရွာများ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် အခြေအနေမှန်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရေးဆွဲရာတွင် များစွာအထောက်အကူဖြစ်စေမည်။

SAMPLE

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများချိတ်ဆက်မှု ဖွံ့ဖြိုး လာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများသည်ကျေးရွာလူထု၏ အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက် ရမည့်လုပ်ငန်းများအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ စိတ်ဝင်စားသောလုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သော မှန်ကန်သည့် ကိန်း၊ ဂဏန်းအချက်အလက်များကို အဆင်သင့်ရရှိနိုင်ပြီး အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအား သိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏ သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေး ရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့်ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၄ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် **၁၇** ခုသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် တစ်ခုစီတွင် မြို့နယ် ၂ ခုစီ အတွင်းရှိ ကျေးရွာ ၅ ရွာစီ၊ စုစုပေါင်း ကျေးရွာပေါင်း **၁၇၀** တွင် စမ်းသပ်ရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။ ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ်ပေါင်း **၂၉**မြို့နယ်ကို မြို့နယ်လုံးကျွတ်၊ ကျေးရွာပေါင်း **၅၈၀၀**ကျော်တွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်တွင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်ရှိ၊ နိုင်ငံတော် ပြည်ထဲရေးစာရင်းဝင် ကျေးရွာပေါင်း **၆၄၈၉၉** အား တစ်နိုင်ငံလုံးလွှမ်းခြုံသည့် ကျေးရွာစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြီးစီရန် လျာထားဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်အနေဖြင့်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာပေါင်း **၅** ရွာကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခဲ့ကြပြီး ကျန် **၆၅** ရွာအား ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာအပြီး ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင် ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာ လူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်း များကိုဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျွန်တော်တို့ ရေယာဉ်ကျေးရွာသည် သပိတ်ကျင်းမြို့၏ အရှေ့မြောက်ဘက် ၃၈ မိုင်ခန့် အကွာအဝေး၊ မကျီးကျေးရွာ၏တောင်ဘက် (၂)မိုင်ခန့်၊ လက်ပန်ကုန်းကျေးရွာ၏မြောက်ဘက် (၂)မိုင် ခန့်အကွာအဝေးနှင့် တကောင်းမြို့နှင့် (၇)မိုင်ခန့် အကွာအဝေးတွင် တည်ရှိပါသည်။ မကျီးကုန်း ကျေးရွာအုပ်စုအဝိုင် ကျေးရွာတစ်ရွာဖြစ်ပါသည်။ အရှေ့လောင်ဂျီတွဒ် ၉၆.၀၀၊ မြောက်လတ်တီတွဒ် ၂၃.၃၈တွင် တည်ရှိပြီးရေယာဉ်ကျေးရွာတွင် နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းဟူ၍ ရာသီဥတု သုံးမျိုးရှိပါသည်။ ၂၃ ၁/၂ ဒီဂရီ ဥတ္တရယဉ်စွန်းတန်းနှင့် နီးသောကြောင့် နွေနှင့်ဆောင်း အပူအအေး ကွာဟမှုများသည်။ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ၆၈ ရက်ခန့် မိုးရွာသွန်းလေ့ရှိပြီး မိုးရေချိန် ၄၆ လက်မမှ ၅၀ လက်မအတွင်း ရွာသွန်းလေ့ရှိသည်။ မြေမျက်သွင်ပြင်အနေဖြင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် ပေ ၂၈၅ ခန့်အမြင့်၊ မြေပြန့်နေရာတွင် တည်ရှိပါသည်။မြေအမျိုးအစားမှာလည်း သဲ၊ ကျောက်မှုံနှင့် မြေစေးရောနှော လျက်ရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာတွင် သဘာဝ အရင်းအမြစ်အနေဖြင့် ထင်း၊ မီးသွေးရရှိနိုင်မှု နည်းပြီး လက်လှမ်းမှီမှု ခက်ခဲသည်။အခြားအရင်းအမြစ်များအနေဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် အသုံးဝင်သော သဲ၊ ကျောက်ကို အလုံအလောက်ရရှိနိုင်ပြီး ရွှေအနည်းငယ်ထွက်ရှိသော်လည်း ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအားနည်းသောကြောင့် ထိရောက်သော အကျိုးအမြတ်ကို မရရှိနိုင်ကြပါ။ သဘာဝ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအနေဖြင့် မျောက်၊ ယုန်၊ ချေ၊ တောဝက်၊ ငါးနှင့် ငှက်မျိုးစုံ တွေ့ရှိနိုင် သော်လည်း ရရှိမှုနည်းပါးပြီး လက်လှမ်းမမီပါ။ သဘာဝပေါက်ပင်အနေဖြင့် ဝါး၊ တရော်ပင်၊ သစ်ယာ၊ အင်ကြင်း၊

ပိတောက် စသည်တို့ရှိသော်လည်း တဖြည်းဖြည်းရှားပါးလာသဖြင့် လက်လှမ်းမှီမှု နည်းပါး သည်။ ရရှိနိုင်မှု ခက်ခဲသည်။သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်အနေဖြင့် ဝံအူမြစ်၊ သရင်းကြီးမြစ်၊ ဆင်တုံး မန္ဓယ်၊ တောရှောက်မြစ် စသည်တို့အသင့်အတင့် ထွက်ရှိသော်လည်း ၄င်းသဘာဝ အရင်းအမြစ် များကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အသုံးပြုနိုင်ရန် ဗဟုသုတနှင့် နည်းပညာနည်းပါးပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကျွန်တော်တို့ ရေယာဉ်ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၃၄၀) မှ လူဦးရေ ပေါင်း (၁၄၈၉) (က ၇၄၆ + မ ၇၄၃) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၃) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ ၏စံနှုန်းဖြစ်သော တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွါးမှု ၅ ယောက်နှုံးထက် အနည်းငယ် သာ လျော့နည်းလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ ၈၈၄ ဦး(၅၉%) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ ၆၀၅ ဦး(၄၁%)သာ ရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏အလုပ်လုပ် နိုင်သော အရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၄င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက် မွေးဝမ်းကြောင်းကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင် နိုင်မည် ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာကောင်းများရှိပါသည်။ တစ်နှစ်အောက် လူဦးရေ မှာ ၄၁ ဦး (၃%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေ မွေးဖွါးနှုံး နည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ် အောက် လူဦးရေ ၁၄၄ ယောက် (၁၀%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက် ကို အတိအကျသိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရ သောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူနှိုင်းယှဉ် သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၆၀ နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး ၇၁ ယောက် (၄%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာ ရေး အခြေအနေ အသင့်အတင့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာ၏ အဓိကအသက်မွေးလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးကို မှီခိုအားထားသူ (၁၈၂) အိမ်ထောင်စု၊ စိုက်ပျိုးရေးကျပန်း (၁၂၂)အိမ်ထောင်စု၊ မွေးမြူရေး လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၉)စု၊ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူအိမ်ထောင်စု(၄) စု၊ လက်သမား၊ ပန်းပဲ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု (၅)စု၊ ဆိုင်ကယ်ပြင်၊ ဝပ်ရှော့လုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု (၃)စု၊ ယက်ကန်း လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၂)စု၊ ဈေးအရောင်းအဝယ်လုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု (၁၀)စု၊ စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူအိမ်ထောင်စု(၁)စု နှင့် ယာဉ်မောင်းလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၂)စု စုစုပေါင်း (၃၄၀)စု ရှိသည်။ ၄င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစု ဝင်လုပ်အားမှာ (၅၃၄)ဦး ရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှ မိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့် (၂) ယောက်နှုံး အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ အလုပ်လုပ် နိုင်သောအရွယ် (၈၈၄)ရှိသော်လည်း အလုပ်လုပ်နေသူ (၅၃၄) ဦး၊ အထက်တန်းကျောင်းနေ (၈) ဦး၊ တက္ကသိုလ် ကျောင်းတက်နေသူ (၂) ဦး၊ စုစုပေါင်း (၅၄၄)သာရှိသေးသဖြင့် ကျန်အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ် (၃၄၀) ဦး မှာ အလုပ်လက်မဲ့/အလုပ်မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် စုစုပေါင်း (၄၀၁)ဦး

တွေ့ရသဖြင့် လူတစ်ဦးတည်းက ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်း အနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၇ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် အနည်းဆုံး လုပ်ခမှာ ၄၅၀၀ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

လက်သမားပန်းရံလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၇၅၀၀ ကျပ် အနည်းဆုံး လုပ်ခမှာ ၆၅၀၀ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံး လုပ်အားခမှာ ၂၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။

စက်ကိရိယာပြင်ဆင်ခြင်း ဆိုင်ကယ်ဝပ်ရှော့လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားအများဆုံးလုပ်ခ ၄၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး ယက်ကန်းလုပ်ငန်းနှင့် အပ်ချုပ်လုပ်ငန်းအတွက် အမျိုးသမီးများ အများဆုံးလုပ်ခ ၃၅၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံး လုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ကျပ် တို့ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ (၁၄၉)အိမ်ထောင်စု (၄၄%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ ၁၀ အိမ်ထောင်စု (၃ %)၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် ၅၀ အိမ်ထောင်စု (၁၅%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စားတောင်သူ ၅၆ အိမ်ထောင် (၁၆%)နှင့် ၁၂.၅ ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူကြီး ၇၅ အိမ် (၂၂%) ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျန်မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူနှင့် တောင်သူငယ်မိသားစုများမှ ၄င်းတောင်သူကြီး များ၏ စိုက်ပျိုးမြေများတွင် နေ့စားအင်္ဂါလုပ်ကိုင်ကြ ရသည်။

ကျေးရွာတွင် ထွန်စက် ၂၅ စင်း၊ လက်တွန်းထွန်စက် ၁ စင်း၊ အစေ့ချကိရိယာ ၁ ခု၊ ခြွေလှေ့စက် ၁၁ စင်း၊ ရေစုပ်စက် ၁၅ ခုနှင့် မြက်ရိတ်စက် ၃၅ ခုသာ ရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ ထွန်စက်အကြီး ဌားရမ်းသုံးစွဲပါက (၁)နာရီလျှင် ၃၅၀၀ ကျပ်နှင့် ထွန်စက်အသေး ဌားရမ်း သုံးစွဲပါက (၁)နာရီလျှင် ၂၅၀၀ ကျပ်နှုန်းပေးရသည်။ ခြွေလှေ့စက် ဌားရမ်းသုံးစွဲပါက (၁)နာရီလျှင် ကျပ် ၁၀၀၀၀ နှုန်း ဖြင့်လည်းကောင်း မြက်ရိတ်စက် ဌားရမ်းသုံးစွဲပါ (၁)ဧကလျှင် ကျပ် ၁၀၀၀၀ နှုန်းဖြင့် ဌားရမ်း

SAMPLE

သုံးစွဲရသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးမြေဧကနှင့် စိုက်ပျိုးရေးသုံး စက်ကရိယာများ မှာ မျှတမှုမရှိ / လုံလောက်မှု မရှိပါ။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်း သုံးကရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေး ပါသည်ကို တွေ့ရသည်။ အဆင်ပြေသောအဆင့် အိမ်ထောင်စု ၈ အိမ် (၂.၃၅%) ၊ အလယ်အလတ် အဆင့် အိမ်ထောင်စု ၃၂ အိမ် (၉.၄၁%)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု ၆၀ အိမ် (၁၇.၆၄%)နှင့် အဆင်းရဲ ဆုံး အိမ်ထောင်စု ၂၄၀ အိမ် (၇၀.၆%) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဆင်ပြေအဆင့် ၈ အိမ် (၂.၃၅%)၊ အလယ် အလတ်အဆင့် ၃၂ အိမ် (၉.၄၁%) သာ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန်ဆင်းရဲသား အိမ်ထောင်စု ၆၀ အိမ် (၁၇.၆၄%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု ၂၄၀ အိမ် (၇၀.၆%) သည် တစ်နှစ် ပါတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၃၀၀ အိမ် (၈၈.၂၄%) မှာ အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စားအငှါး လုပ်ကိုင်ကြရသော်လည်း အလုပ် ပုံမှန်မရကြဘဲ နေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။ ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်း မျှတမှု မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဆင်းရဲ နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စုများမှာ အရေအတွက်များသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှု အလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ ကျပန်းများ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူများနှင့် တောင်သူငယ်များဖြစ်သည်ကို တွေ့ကြရသည်။

ကျေးရွာတွင် အဆင့် ၃ မိသားစု၏ ၃၀ % (၁၈) အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မိသားစု ၏ ၃၀ % (၇၂) အိမ်၊ စုစုပေါင်း ၉၀ အိမ်ထောင်စု (၆၀%)အား စီစစ်ကြည့်ရာတွင် ကျေးရွာတွင်ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့ လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု ၃၀ အိမ် (၉%) ရှိပြီး ၃ လနှင့် ၅ လအထိ ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု ၆၀ အိမ် (၁၈%) ရှိရာ ၎င်းအိမ်ထောင်စုများသည် လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ ဈေးဆိုင်များတွင် အကြွေးယူစားပြီး ပြန်လည် ဆပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ ၄င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူ ကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ငွေနှင့်ရိက္ခာကို အပေါင်ခံပစ္စည်းအဖြစ် အိမ်ခြံမြေ (သို့မဟုတ်) ရေစုပ် စက်(သို့မဟုတ်) ဆိုင်ကယ်/ရွှေထည် စသဖြင့် ပေးထားရပြီး အတိုးနှုန်းအနေဖြင့် အနည်းဆုံး ၇% မှ ၂၀% အထိပေးရပြီး မူလရွှေထည်ဝယ်ယူသောဆိုင်မှ ချေးယူပါက ၃% ဖြင့် ချေးယူ ကြရပြီး အမြန်ပြန်ဆပ်ကြရသည်။

ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု (၅) စုရှိပြီး မိသားစုဦးရေများသည့်အတွက် စားဝတ်နေရေးခက်ခဲသဖြင့် ကျေးရွာအစီအစဉ်ဖြင့် ထောက်ပံ့ ခြင်း၊ ကျပန်းလုပ်ကိုင်ရခြင်းကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်ပါ သည်။

SAMPLE

ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုအခြေအနေတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ် ရှားပါးမှု၊ ရေကြီးခြင်း၊ မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှုနှင့် ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲ စသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန် မရှိကြပါ။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ ခုတ်လှဲခြင်းနှင့် မီးသွေးထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း သစ်တော ပြုန်းတီးမှုမှာ မြင့်သည်။ တိဘီရောဂါသည်လည်း အသက်ရှူလမ်းကြောင်းနှင့် လူ့အသုံး အဆောင်များ ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ အတူသုံးဆောင်ခြင်းမှတဆင့် ကူးစက်တတ်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲရှိသည့်ဒေသများသို့ သွားရောက် ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင်ကြသည့် ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့်လည်း အစားအသောက်၊ အနေအထိုင်အခက် အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်း၊ ငှက်ဖျားနှင့် အခြားကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ လူကုန် ကူးခံရ နိုင်ခြင်း၊ မတော်တဆ ထိခိုက်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်နိုင်မှု မြင့်သည်။ ဧရာဝတီ မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများအနေဖြင့် နှစ်စဉ်ရေကြီးလျှင် ရေဝင်သဖြင့် ထိခိုက်မှုမြင့်ပါသည်။ စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှုတွင် အလုပ်ပုံမှန်မရှိခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ဖြစ်သည်။ ငလျင်နှင့်ငှက်ဖျားဇုံအတွင်း တည်ရှိသောကြောင့်လည်း ငလျင်နှင့်ငှက်ဖျားရောဂါသည် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ဖြစ်သည်။ မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ဖြစ်သည်။ ကျန်မိုးခေါင်ခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ ဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှု၊ ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ၊ တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု၊ လူကုန်ကူးမှုတို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

ထိခိုက်သက်ရာက်လွယ်မှုခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ သည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေ ရသူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့်အဝေးတွင် သွားရောက် အလုပ်လုပ် ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ အနိုင်ကျင့် ခံရနိုင်ခြင်း၊ လူကုန်ကူး ခံရနိုင်ခြင်း၊ ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများသဖြင့် ယာဉ်တိုက်မှု မတော်တဆဖြစ်နိုင်ခြေ များခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများနှင့် လက်လုပ် လက်စား ကျပန်းအိမ်ထောင်စုများမှာလည်း အမျိုးသမီး လုပ်အားခနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ဆေးစွဲသူများအနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေနည်းပါးခြင်း၊ ဆေးဖိုးကုန်ကျစရိတ်များခြင်း၊ ဆေးထိုးအပ်မှတဆင့် ကူးစက်ရောဂါများ အလွယ်တကူ ကူးစက်နိုင်ခြင်း၊ ဆေးဝါးသုံးစွဲသူများ ရာဇဝတ်မှုကို အလွယ်တကူချိုးဖောက်မှု ဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြင်း တို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများနှင့် ကားသမားများ မှာလည်း ယာဉ်အန္တရာယ် အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ခြင်း၊ မနိုင်ဝန်များဖြင့် နေ့စဉ်သွားလာနေရခြင်း တို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ကျန်လူအုပ်စုများအနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန် ကြပြီး အာဟာရ ပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အဖြစ် များသော ရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါ၊ ငှက်ဖျား၊ တီဘီ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်းရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) တို့ဖြစ်သည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်သုံးရေ မသန့်ရှင်းမှုနှင့် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့်ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ပွားမှုနိမ့်သည်။သွေးလွန်တုတ်ကွေး ဖြစ်ပွားမှု လည်း နိမ့်သည်။ ငှက်ဖျားရောဂါဖြစ်ပွားမှု မြင့်ပြီး ခြင်များပေါက်ပွါးမှု အဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများမသန့်ခြင်း၊ ခါတ်မြေဩနှင့် ပိုးသတ်ဆေး အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူ စားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေးများ အသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံး နေကြရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေကြရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်း ခါတ်မြေဩ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်းအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေ ခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ၄င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်၊ စိစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှုန့်၊ ကြက်သားမှုန့်များကို အလွန်အကျွံ သုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသောမုန့်နှင့် သရည်စာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံး နေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေးဗဟုသုတနည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်း လုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာမရှိခြင်း တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။ တီဘီ၊ အသည်ရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၄င်းရောဂါများသည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လိင်မှတဆင့် ကူးစက်သောရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွါးနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၄င်းရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများ ဖြစ်သော ကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။အခြားကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွာလေ့မရှိပါ။အဆုတ်ရောဂါမှာ ဆေးလိပ်သောက်သုံးမှုများခြင်း၊ ဆေးလိပ်ငွေ့၊ ယမ်းငွေ့၊ ဂန်းငွေ့ များ ရှူရှိုက်မိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဖြစ်ပွားမှု မရှိပါ။ အဆုတ် ရောဂါအတွက် သီးခြား ကာကွယ်ဆေး ထိုးပေးခြင်းမရှိပါ။ အသည်းရောင်အသား၀ါ၊ ပိုလီယိုရောဂါ၊ မေးခိုင်၊ ဝက်သက်ရောဂါ၊ နှင့် အခြားကာကွယ် ဆေးများကို ပုံမှန်ထိုးပေးသည်။ အဟာရ မှတ်တမ်းယူမှုနှင့် အဟာရပညာပေးဝန်ဆောင်မှု များရှိပါသည်။

SAMPLE

(ဌ) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး အဓိကလုပ်ကိုင်သောကြောင့် အခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများဖြင့် အသက်မွေးသော အိမ်ထောင်စု အနည်းငယ်ရှိပါသည်။ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း ၂ ခု ၊ ဆိုင်ကယ်ဝပ်ရှော့နှင့် သံဂဟေလုပ်ငန်း ၂ ခု၊ အပ်ချုပ်နှင့် ယက်ကန်းလုပ်ငန်း ၂ ခု၊ အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း ၃ ခု၊ စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း ၁ ခု၊ ထွန်စက်မောင်း၊ကားမောင်းလုပ်ငန်း ၂ ခု၊ စုစုပေါင်းလုပ်ငန်း ၁၂ ခုသာ ရှိပြီး ၎င်းလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသည့် မိသားစုဝင်လုပ်အား ၂၉ ဦးရှိရာ လုပ်အားခ နည်းခြင်း တို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်းလက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း ပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့်လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်းအနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

ကျေးရွာ၏ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် စာမ တတ် သူ ၃၄ ဦး (၃%) ၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး (၉၉)ဦး (၉%) နှင့် မူလတန်းပညာမပြီးဆုံးသူ ၂၉၉ ဦး (၂၇%) စုစုပေါင်း ဦးရေ ၄၃၂ ဦး (၃၉%) သည် အခြေခံပညာ အရေး၊ အဖတ်၊ အတွက်ကို တတ်မြောက်မှုမရှိဘဲ အများစုမှာ အမျိုးသမီး (၂၃၆ ဦး) ၅၅% ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ အခြေခံ ပညာတတ်မြောက်မှု မူလတန်းပြီးဆုံးသူ၊ အလယ်တန်းပညာ ပြီးဆုံးသူ၊ အထက်တန်းပညာ ပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသားဦးရေကများပြီး အမျိုးသမီးအရေအတွက် နည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။

(ဍ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံစံများအရ ကျား/မ ခွဲခြား ဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသောပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်း အကြမ်းဖက် မှုနှင့်ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများ မတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။သို့သော် ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်း များဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ အနည်းအကျင်း ပါသောအခါလည်း အရေးပါသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေးလေ့မရှိခြင်း၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများ မှာ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှုတူသော်လည်း လုပ်အားခတွင် တန်းတူ မရရှိခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံများအရ သားယော□ကျီးလေးကိုသာ ပညာရေးတွင်ဦးစားပေးခြင်း၊ အများစုမှာ အမျိုးသမီးများကို အလယ်တန်းအဆင့်အထိ၊ အခြေခံအရေးအဖတ်အတွက် တတ်မြောက် ရုံသာ ပညာသင်ကြားပေးလေ့ရှိခြင်းတို့ ရှိနေသေးသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်လိုသော်လည်း အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်ပါဝင်ခွင့် မရခြင်း၊ အမျိုးသမီးများအတွက် နေရာမပေးခြင်း၊ အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင်က အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကို ဦးဆောင် ဦးရွက်ပြုရန် ယုံကြည်မှုမရှိခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုမရှိခြင်းများ ရှိနေပါသည်။ အမျိုးသမီးရေးရာ

SAMPLE

အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ အသိအမြင် အားနည်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း ၁၄ ဖွဲ့ရှိသည်။ ၄င်းတို့အနက် စီးပွါးရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ ၂ ဖွဲ့၊ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ ၁၀ ဖွဲ့ရှိပြီး ဘာသာရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ ၂ ဖွဲ့ရှိသည်။ ၄င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက်ကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့နှင့် မူဝါဒအရဖွဲ့စည်းထားသော အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့မှလွဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ခွင့် အလွန်နည်း (သို့မဟုတ်) လုံးဝမပါသည်ကို တွေ့ရသည်။

၄င်းအဖွဲ့ ၁၄ ဖွဲ့အနက် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်အရ ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့မှာ ၈ ဖွဲ့ရှိပြီး ကျန် ၆ ဖွဲ့မှာ ပြင်ပမှ မူအရ ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့များဖြစ်သည်။ ၄င်းအဖွဲ့များကို လေ့လာရာ တွင်လည်း ကျေးရွာလူထုမှ ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်အရ ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့များသာ ရည်ရွယ်/ ကြာရှည် ရပ်တည်လေ့ရှိပြီး အဖွဲ့သားအချင်းချင်းအကြား အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှုနှင့် တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။ အထူးလှုံ့ဆော်ရန်မလိုအပ်ဘဲ စည်းလုံးမှု၊ တက်ကြွမှု အပြည့်အဝရှိသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ပြင်ပမှ ဦးဆောင်လာရောက်ဖွဲ့စည်းသော အဖွဲ့များမှာ ရေရှည်ခံလေ့ မရှိဘဲ လုပ်ငန်း ပြီးပါက ပျောက်ကွယ်သွားလေ့ရှိသည်။အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု အားနည်းခြင်း/ ယုံကြည် မှုမရှိ။ အမြင်ကြည်လင်မှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိကြ၊ တာဝန်ယူမှုနှင့် တာဝန်ခံမှု အားနည်း၊ စည်းလုံးမှု နှင့် တက်ကြွမှု အားနည်းသည်တို့ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၄င်းအဖွဲ့အစည်း ၁၄ ဖွဲ့စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြ သော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်ညံ့သည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အ စည်းများသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည် လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်း ဇယားစနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေး သင်တန်းများရရှိနိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက် ကောင်းမွန်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ (၆၀)ဧက၊ တောင်ယာမြေ (၂၇၄၄)ဧက၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေ (၁၈)ဧက၊ အိမ်ခြံဝင်းစိုက်ခင်း(၁၀) ဧက နှင့် နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း (၂၉)ဧက၊ စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ (၂၈၆၁)ဧက ရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာ အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပြီး လယ်မြေများမှာ ဆည်ရေမရရှိသောကြောင့် မိုးရေနှင့် တွင်းရေကိုသာ အဓိကအားထား ကြရသည်။ ယာမြေ၊ တောင်ယာမြေများတွင် မိုးရေကိုသာ စိုက်ပျိုးရေအဖြစ် အသုံးပြု ကြရသည်။ ထို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေ လုံလောက်မှုမရှိသည့်အတွက် သီးနှံထွက်ရှိမှု အသင့်အတင့်သာ ရှိသည်။ နှစ်ရှည်ဥယျာဉ် စိုက်ပျိုးရန် ရေမြေရာသီဥတု သင့်လျော်သော်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အတွေ့အကြုံနည်းသည်။ စိုက်ပျိုးမြေ (၂၈၆၁) ဧကအနက် ဧက (၁၀၀)ကျော်သာ စိုက်ပျိုး မြေ ပုံစံ(၇)

ရှိပြီး ကျန်ဧက(၂၇၀၀) ကျော်မှာ တောင်သူများမှ လျှောက်ထားသော်လည်း မြေစာရင်း ဦးစီးဌာနမှ အချိန်မီကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိသောကြောင့် ပုံစံ (၇)ရရှိနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။

ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း ၂၈၆၁ ဧက ရှိသော်လည်း ၄င်းတို့ အနက် ၃၀ ဧကကို အဝီစိတွင်းရေမှ ရာသီအလိုက်စိုက်ပျိုးရေး ရရှိပြီး၊ အခြား ၂၈၃၁ ဧကမှာ မိုးရေနှင့် တွင်းရေမှ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိသည်။ တွင်းရေနှင့် မိုးရေကိုသာ အားကိုးစိုက်ပျိုးကြရသောကြောင့် သီးနှံ အထွက် နည်းသည်။ ထို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေ အလုံအလောက်ရရှိရန်အတွက် မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါ သည်။

ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ နှမ်း၊ ကြံ၊ ပဲ နှင့် စပါး တို့ဖြစ် သည်။ ကြံ စိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်းမှ ၅၀၀ ဧကဖြစ်ပြီး နိုဝင်ဘာလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ တစ်နှစ်ခန့် အကြာ အောက်တိုဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး တန် ၂၀ မှ အနည်းဆုံး ၁၅ တန်၊ တစ်ဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ ၁၇ တန် ဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် နိမ့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်သည်။ နှမ်း စိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်းမှ ၈၀၀ ဧကဖြစ်ပြီး အောက်တိုဘာလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဒီဇင်ဘာလတွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံ အထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး ၁၀ တင်းမှ အနည်းဆုံး ၅ တင်း၊ တစ်ဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ ၇.၅ တင်း ဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် နိမ့် သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်သည်။ မတ်ပဲ စိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်း ၃၀၀ ဧကရှိပြီး အောက်တိုဘာလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဒီဇင်ဘာလ တွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး ၁၀ တင်း မှ အနည်းဆုံး ၅ တင်း၊ တစ်ဧက ပျမ်းမျှ ထွက်နှုန်းမှာ ၇.၅ တင်းဖြစ်ပြီး သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် လတ်ဖြစ်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်သည်။သီးညှပ်စိုက်ပျိုးခြင်းဖြစ်သည်။ စပါးစိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်းမှ ၆၀ ဧကဖြစ်ပြီး ဒီဇင်ဘာလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဖေဖော်ဝါရီလ တွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး ၃၀ တင်း မှ အနည်းဆုံး ၂၀တင်း၊ တစ်ဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ ၂၅ တင်း ဖြစ် သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် မြင့်ဖြစ်ပြီး အကျိုးအမြတ်ရရှိမှုအခြေအနေမှာ အသင့်အတင့်သာ ဖြစ်သည်။ ၄င်းစိုက်ပျိုးမြေအများစုမှာ ပုံစံ ၇ မရှိသောကြောင့် စိုက်ဘဏ်မှ ချေးငွေအလုံအလောက် မရနိုင်ကြပါ။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးမှ လိုအပ်သော မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကို လိုသလောက်၊ အချိန်မီ အလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများလည်း ရရှိသည်။ ရရှိနိုင်သော မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကိုလည်း ရှင်းလင်းပြောကြားပေးသည်။

ကျေးရွာတွင် ထွန်စက် ၂၅ စင်း၊ လက်တွန်းထွန်စက် ၁ စင်း၊ အစေ့ချကိရိယာ ၁ ခု၊ ခြွေလှေ့စက် ၁၁ စင်း၊ ရေစုပ်စက် ၁၅ ခုနှင့် မြက်ရိတ်စက် ၃၅ ခုသာ ရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ထွန်စက်အကြီး ၄ားရမ်းသုံးစွဲပါက (၁)နာရီလျှင် ၃၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် ထွန်စက်အသေး ၄ားရမ်း သုံးစွဲပါက (၁)နာရီလျှင် ၂၅၀၀၀ ကျပ်နှုန်းပေးရသည်။ ခြွေလှေ့စက် ၄ားရမ်းသုံးစွဲပါက (၁)နာရီလျှင် ကျပ် ၁၀၀၀၀ နှုန်း ဖြင့်လည်းကောင်း မြက်ရိတ်စက် ၄ားရမ်းသုံးစွဲပါ (၁)ဧကလျှင် ကျပ် ၁၀၀၀၀ နှုန်းဖြင့် ၄ားရမ်းသုံးစွဲရသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးမြေဧကနှင့် စိုက်ပျိုးရေးသုံး စက်ကရိယာများမှာ မျှတမှုမရှိ / လုံလောက်မှု မရှိပါ။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ၄၄၆ အိမ်ထောင်စု (၁၃၁%)က တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား ၁၁၃၉ ကောင် ၊ မြင်း ၁ ကောင်၊ ကျွဲ ၁၆ ကောင်၊ ဝက် ၉၉ ကောင်၊ ကြက် ၉၀၁ ကောင်နှင့် ဘဲ ၆ ကောင် မွေးမြူကြပြီး ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကို အိမ်ထောင်စု (၃)စုမှ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ တိရစ္ဆာန်ရောဂါ ကျရောက်ပါက တိမ်းကွဉီးစီးဌာနသို့ အလွယ် တကူ ဆက်သွယ်နိုင်ပြီး ကုန်ကျစရိတ် ၁၅၀၀၀ ကျပ်ခန့် ရှိနိုင်ပါသည်။ မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်း ရရှိမှု အခြေအနေ၊ သားငါးရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင် ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရပြီးနှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့် မရကြပါ။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး အဓိကလုပ်ကိုင်သောကြောင့် အခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များဖြင့် အသက်မွေးသော အိမ်ထောင်စု အနည်းငယ်ရှိပါသည်။ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း ၂ ခု ၊ ဆိုင်ကယ်ဝပ်ရှော့နှင့် သံဂဟေလုပ်ငန်း ၂ ခု၊ အပ်ချုပ်နှင့် ယက်ကန်းလုပ်ငန်း ၂ ခု၊ အရောင်း အဝယ်လုပ်ငန်း ၃ ခု၊ စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း ၁ ခု၊ ထွန်စက်မောင်း၊ကားမောင်းလုပ်ငန်း ၂ ခု၊ စုစုပေါင်းလုပ်ငန်း ၁၂ ခုသာ ရှိပြီး ၎င်းလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသည့် မိသားစု ဝင်လုပ်အား ၂၉ ဦးရှိရာ လုပ်အားခ နည်းခြင်း တို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ် အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါးသည်။ အရင်း အနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်းလက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း ပညာ သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့်လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်းအနှီး မတတ် နိုင်ကြပါ။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင် မြေဆီဩဇာအခြေအနေမှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သော်လည်း ဓါတ်မြေ ဩဇာများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ် မှားယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီဩဇာ အန္တရာယ် ရှိမှု လတ်ဖြစ်ပါသည်။

တောင်သူများအနေဖြင့် ဖျက်ပိုးများကျရောက်မှုနှင့် ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှုကို အသင့် အတင့်သာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှု များပြားခြင်း ကြောင့် အန္တရာယ်ရှိမှု လတ်ဖြစ်သည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ် စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံ များကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်အနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေအတွက် မိုးရေကိုသာ အဓိကအားထားရပြီး ကျေးရွာတွင်း သုံးစွဲရန် အတွက် မြေအောက်ရေကို တူးဖော်၍သုံးစွဲကြသော်လည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ။

အပင်မျိုးစိတ်များ၊ ငါးမျိုးကွဲများနှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများအနေဖြင့်လည်း ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်း ပြီး ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှု များသောကြောင့် တဖြည်းဖြည်းရှားပါးလာပြီး အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။

(ဇ) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပါတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်နှင့် မြစိမ်းရောင် ကျေးရွာစီမံကိန်းတို့ရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ ကြံဘဏ်၊ဆောင်းဘဏ်၊ မိုးဘဏ် ဟူ၍ အမျိုး အစားခွဲခြားပြီး ကြံဘဏ်အတွက် အတိုးနှုန်း (၆.၅%)နှုန်းဖြင့် ထုတ်ချေးပြီး ချေးငွေကာလ (၁)နှစ်ဖြင့် အသင်းသား (၃၅)ဦးအတွက် တစ်ဦးလျှင်(၁၀၀၀၀၀)ကျပ် ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆောင်းဘဏ် အတွက် အတိုးနှုန်း (၀.၈%)နှုန်းဖြင့် ထုတ်ချေးပြီး ချေးငွေကာလ (၆)လဖြင့် အသင်းသား(၃၅)ဦး အတွက် တစ်ဦးလျှင် (၂၀၀၀၀)ကျပ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိုးဘဏ်အတွက် အတိုးနှုန်း (၀.၈%)နှုန်းဖြင့် ထုတ်ချေး ပြီး ချေးငွေကာလ (၆)လဖြင့် အသင်းသား(၃၅)ဦးအတွက် တစ်ဦးလျှင်(၂၀၀၀၀)ကျပ်ဖြင့် ကျေးရွာရှိ တောင်သူများကို ထုတ်ချေးထားပါသည်။ ၄င်းချေးငွေများအတွက် ပုံစံ ၇ ရှိမှသာ ချေးငွေချေး ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့သော် စိုက်ဘဏ်ချေးငွေမှာ အချိန်မီထုတ်ချေးပေးခြင်းမရှိ၊ ကုန်ကျ စရိတ် လုံလောက်မှု မရှိ၊ ကာလတို (၆ လ) ချေးငွေ၊ ပြန်ဆပ်ချိန်ကို အတိအကျ သတ်မှတ်ထားသော ကြောင့် သီးနှံ အောင်ပါက ဈေးကောင်းမစောင့်နိုင်ဘဲ ရောင်းချပြန်ဆပ်ရခြင်း၊ ရာသီဥတုအခြေအနေ ကြောင့် သီးနှံ မအောင်မြင်ပါကလည်း မိမိရှိရာ (ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်၊ ယာ၊ ရွှေထည် စသည်) ရောင်း၊ပေါင်ပြီး မဖြစ်မနေ ပေးဆပ်ကြရသည်။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငှါးရာတွင် ယာမြေအပေါင်ထားပြီး အတိုးနှုန်းမှာ ၁၀-၂၀% ဖြစ်သည့်အပြင် သီးနှံပေါ်ချိန် အမြန်ပြန်လည် ပေးဆပ်ရသောကြောင့် ဆင်းရဲသားများအတွက် ငွေချေးရာတွင် များစွာအခက်အခဲရှိသည်။ ယုံကြည်မှုလည်း နည်းသောကြောင့် အပေါင်ခံပစ္စည်းမရှိပါက ချေးငွေရရန် အခက်အခဲရှိသည်။

အသိမိတ်ဆွေ/ ဆွေမျိုးများထံမှ ချေးငှါးရာတွင် အပေါင်ခံပစ္စည်းထားရပြီး အတိုးနှုန်းမှာ ၅% ဖြင့်ချေးပေးပြီး လိုအပ်သလေက်ချေးငွေရသည်။ သို့သော် ဆင်းရဲသားများအား ယုံကြည်မှုအားနည်း သောကြောင့် ချေးငွေရရန်အခက်အခဲရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနက မြစိမ်းရောင်ကျေးရွာစီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ယင်းစီမံကိန်းသည် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားပေါင်း(၇)မျိုးကို ထုတ်ချေးနိုင်ပြီး ချေးငွေကာလကိုလည်း ၆ လမှ တစ်နှစ်အထိ သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ အတိုးနှုန်းမှာ ၁-၁.၅% ဖြစ်သည့် အပြင် အပေါင်ခံပစ္စည်းလည်း ပေးစရာမလိုပါ။ ဆင်းရဲသောကြောင့် ယုံကြည်မှုအားနည်းသဖြင့် လူတိုင်း ချေးငွေ မရခြင်း၊ အလုံအလောက်မရခြင်းများလည်းရှိပါသည်။ အများအားဖြင့် ကျေးရွာသူ/သား များ အားလုံးနီးပါး ချေးငွေကို ခံစားရသဖြင့် ကျေးရွာအနေဖြင့် ငွေကြေးအခက်အခဲများ ယခင်ကထက် အဆင်ပြေလာသည် ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းလွန်ကျောင်းရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း ၁၇၄ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာစာသင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေသော ဦးရေမှာ ၁၁၉ ယောက် (၆၈%)ရှိပြီး ကျောင်းသား(၅၅)ယောက်မှာ မိသားစုအခက်အခဲကြောင့် ကျောင်း ဆက်လက် မတက် ရောက်နိုင်ခြင်း နှင့်တခြားကျောင်းသို့ တက်ရောက်ခြင်းများ ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရ ပါသည်။ အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ်မှာ ၁၇၅ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာစာသင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေသော

SAMPLE

ဦးရေမှာ (၂၅)ယောက်မှာ (၁၄%)သာရှိပြီး ကျန်ကျောင်းသား(၁၅၀)ယောက်မှာ မိသားစု အခက်အခဲများကြောင့် ကျောင်းဆက်လက် မတက်ရောက်နိုင်ခြင်း နှင့် တကောင်းမြို့ရှိ အထက်တန်းကျောင်းသို့ တက်ရောက်ခြင်းများရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့် ကျောင်းတက်နှုန်းအလွန်ပင် လျော့နည်းနေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

လက်ရှိကျေးရွာရှိ မူလတန်းလွန် ကျောင်းအရွယ်မှာ (၆၀×၃၀)ပေ၊ (၆၀×၄၀) ပေနှင့် (၂၀×၃၀) ပေ သွပ်မိုး၊ အုတ်ကာ၊ အုတ်ခင်း အဆောင် ၁ ဆောင်၊ သွပ်မိုး၊ ပျဉ်ကာ၊ပျဉ်ခင်း အဆောင် ၁ ဆောင်နှင့် သွပ်မိုး၊အုတ်ခံ၊အုတ်ကာ အဆောင် ၁ ဆောင် စုစုပေါင်း ကျောင်းဆောင် ၃ ဆောင်ရှိသည်။ ကျောင်းဆောင် လုံလောက်မှုရှိသော်လည်း ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ၊ ကျောင်းယင်လုံ အိမ်သာ၊ ကျောင်းခြံစည်းရိုးနှင့် ဝန်ထမ်းအိမ်ရာ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းဆရာအရေအတွက်မှာ အစိုးရခန့် ကျား ၂ ဦး၊ မ ၇ ဦးနှင့် စုစုပေါင်း ၉ ဦး ရှိပါသည်။ ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှုအနေဖြင့် ၁ နှစ်လျှင် ၃ ကြိမ်ရှိပြီး နို့မှုန့်နှင့် ကောက်ညှင်းများကို ကျွေးမွေးသည့် အစီအစဉ်များလည်း မရှိကြပါ။

တပည့်/ဆရာအချိုးမှာ မူလတန်း တွင် ၁၆: ၁ ဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်း ဆရာ/ဆရာမ လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေးအထူးအစီအစဉ်များ မရှိပါ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာများ၊ ကျောင်းအားကစားပစ္စည်းများ လုံလောက်မှု မရှိကြပါ။ အားကစားကွင်းမရှိပါ။ ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် ထောက်ပံ့ခြင်းနှင့် အခြား အစီအစဉ်များမရှိပါ။ မိဘဆရာအသင်း၏ စိတ်ဝင်စားမှုရှိပြီး တက်ကြွစွာပါ ဝင်လှုပ်ရှားကြ သော်လည်း ထိရောက်မှုမရှိပါ ။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ လက်ရှိကျေးရွာ (၃) ရွာ အတွက် သားဖွါးဆရာမ တစ်ဦးသာ ခန့်ထားပေးသောကြောင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာ ဝန်ဆောင် မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ သားဖွါးဆရာမ တစ်ရွာတစ်ဦးခန့်ထား ပေးရန် (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွါးသင်တန်းပေးရန် လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဆေးဝါးဆိုင်မရှိပါ။ အရေးပေါ် ဖြစ်ပါက (၆) မိုင်ခန့်ဝေးသော တကောင်းမြို့ဆေးရုံသို့လည်းကောင်း၊ (၂၂) မိုင်ဝေးသော တွင်းငယ်တိုက်နယ်ဆေးရုံသို့ လည်းကောင်း၊ (၁၆) မိုင်ဝေးသော ကြာညွတ်တိုက်နယ် ဆေးရုံသို့ လည်းကောင်း၊ (၅၁) မိုင်ခန့်ဝေးသော သပိတ်ကျင်းမြို့ ဆေးရုံသို့လည်းကောင်း ကျေးရွာရှိ လူမှုကူညီရေးကားဖြင့် အချိန်မရွေး သွားကြရသည်။

ကျေးရွာတွင် သောက်ရေတွင်း ၁၆ တွင်း၊ အဝီစိတွင်းစက်တပ် ၁၃ တွင်း၊ အဝီစိတွင်း တုံကင် ၁၁၄ တွင်းနှင့် မြစ်ရေသုံးစွဲသည့် အိမ်ထောင်စု(၄၄)စု ရှိပါသည်။ ရေတွင်းများမှာ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ရေလုံလောက်သော်လည်း အရည်အသွေးကောင်းသော သောက်ရေသန့်ရရှိရန် လိုအပ် သည်။ မြစ်ရေကို အသုံးပြုကြသော်လည်း သန့်ရှင်းမှုမရှိပါ။

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု ၃၄၀ စုရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ ၁၀၃ လုံး သာရှိပြီး စနစ်တကျသုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်း မရှိ ကြပါ။ ကျင်းအိမ်သာ ၁ လုံး နှင့် ကျန် ၂၂၈ အိမ်မှာ တောထိုင်အသုံးပြုလေ့ရှိကြရာ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတနည်းပါးကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးအစီအစဉ်များ ၊ အသိပညာပေး ဟောပြောပွဲများ ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

SAMPLE

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့်အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ အပျင်းပြေ အီးဗွီဒီကိုသာ ကြည့်ကြရပြီး လျှပ်စစ်မီးမရသောကြောင့် ရုပ်မြင်သံကြားကို လက်ဖက်ရည် ဆိုင်၊ ဆိုလာမီး(သို့) ဒီဇယ်အင်ဂျင်မီး သုံးစွဲသည့် အဆင်ပြေသည့်အိမ်များတွင်သာ သွားရောက်ကြည့်ကြရသည်။ ရေဒီယို၊ အက်ဖ်အမ် နားထောင်ချင်ကြသော်လည်း ဆက်သွယ်ရေးလိုင်း မကောင်းသောကြောင့် နားမထောင်နိုင်ကြပါ။ မိသားစုဝမ်းစာအတွက် အခြားဒေသသို့ သွားရောက်အလုပ်လုပ် ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကျေးရွာလူမှုရေးလုပ်ငန်း၊ ဘာသာရေး ပွဲတော် များတွင်လည်း ကောင်းစွာပါဝင်နိုင်ခြင်း အားနည်းသည်။ အားကစားနှင့် အားကစားပစ္စည်းများတွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှုအားနည်းပြီး ပိုက်ကျော်ခြင်း၊ ဘောလုံးအနည်းအကျဉ်း ကစားကြသည်။ အားကစားကွင်း သီးခြားသတ်မှတ် ထားခြင်း မရှိကြပါ။ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပလေ့မရှိကြပါ။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင်လည်း ပါဝင်မှုအားနည်းသည်။ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်မရှိသဖြင့် ကျေးရွာရှိလူငယ်များမှာ စာဖတ်အားနည်းနေသေးကြောင်း တွေ့ရသည်။ လူငယ်တိုင်းလိုလို အင်တာနက် အသုံးပြုကြသော်လည်း ဆက်သွယ်ရေလိုင်း မကောင်းပါ။ ဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံး အသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွါးရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက်ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက် လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတ နည်းနေ သေးသည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေး ထုတ်ကုန်များအတွက် (၁၆)မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော ကြာညွတ် ကျေးရွာဈေးနှင့် (၆)မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော တကောင်းမြို့တို့တွင် ဈေးကွက်အလုံ အလောက်ရှိသည်။ ကုန်စိမ်း၊ သားငါးနှင့် အသေးစားလူသုံးကုန် ပစ္စည်းများကိုလည်း အနီးဆုံးဈေး တကောင်းမြို့သို့ ဆိုက်တွဲ၊ လိုင်းကား၊ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ကယ်များဖြင့်လည်းကောင်း မန္တလေးမြို့သို့ လိုင်းကားများဖြင့် လည်းကောင်း အလွယ် တကူ သွားရောက်ဝယ်ယူနိုင်သည်။

ကျေးရွာတွင်းရှိ ရွာတွင်းလမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး မိုးရာသီတွင် လွယ်ကူ စွာသွားလာ၍ မရပါ ။ ကျေးရွာနှင့်မန္တလေး-ဗန်းမော်ကားလမ်း ချဉ်းကပ်လမ်း ကျေးရွာအဝင်လမ်း သည် မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး ဗျူဟာလမ်း ဆက်သွယ်ထားသောလမ်းသည် ကျောက်ချောလမ်းဖြစ် ပါသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး သွားလာ၍မရ။ ပွင့်လင်းရာသီ၌သာ သွားလာ၍လွယ်ကူသည်။ ရွာချင်းဆက် လမ်းမှာ မကျီးကုန်းကျေးရွာနှင့်ဆက်သွယ်ထားသည့် လမ်းဖြစ်ပြီး မြေသားလမ်းအမျိုးအစား ဖြစ် ပါပွင်းလင်းရာသီ၌သာ သွားလာရလွယ်ကူ သည်။

ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် မြစ်ကြောင်းလမ်း အသုံးပြုနိုင်ပြီး တကောင်းမြို့သို့ (၃)မိုင်ခန့် ၊ ကြာညွတ်ကျေးရွာသို့ (၇)မိုင်ခန့် သွားလာရပြီး လှေ၊ သမ္ဘာန်၊ မော်တော်များ အသုံးပြု၍ သွားလာပါသည်။

ကျေးရွာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်လှေ ၂၀ စင်း ၊ လှေ ၁ စင်း၊ စက်ဘီး ၇ စီး၊ ဆိုင်ကယ် ၂၁၀ စင်း၊ ထော်လာကျီ ၃ စင်း၊ ကား ၁၄ စီးနှင့်နွားလှည်း ၁၂၂ စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် မော်တော်ဆိုင်ကယ် ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးလက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ဆိုလာမီးအသုံးပြု သူ ၂၆၉ အိမ်၊ ဒီဇယ်အင်ဂျင်မီး ၄၂ အိမ် ၊ အခြား ဖယောင်းတိုင်မီး ၊ ဘက်ထရီ အသုံးပြုသူ ၂၀ အိမ် ရှိပါ သည်။ ဆိုလာမီးမှာ စာဖတ်ရန်နှင့် ညဖက် မီးလင်းရန်အတွက်သာအသုံးဝင်ပြီး ရာသီဥတုမကောင်း ပါ က အားမပြည့်သဖြင့် အသုံးပြုရန်အဆင်မပြေပါ ။ဒီဇယ်အင်ဂျင်မီးမှာလည်း ကုန်ကျစရိတ်များ သဖြင့် ကျေးရွာသားတိုင်း မတတ်နိုင်ကြပါ ။ ဖယောင်းတိုင်မီး၊ ဘက်ထရီမီးများမှာလည်း ရေရှည် အသုံးပြုရန် အဆင်မပြေပါ ။ မီးဘေးအန္တရာယ် အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သည်။ မီးဘေးကာကွယ်ရေး ကြိုတင်စီမံမှုများမရှိသဖြင့် မီးဘေးကာကွယ်ရေးအတွက် အသိပညာပေးဟောပြောပွဲများ ဆောင်ရွက် ပေးရန် လိုအပ်သည်။

ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၂၈၈) လုံး၊ ရေဒီယို ၃၈ လုံး၊ တီဗွီ ၅၃ လုံးနှင့် စလောင်း ၂၄ ခုရှိသည်။ ဆိုလာမီးနှင့် ဒီဇယ်အင်ဂျင်မီး သုံးစွဲသည့် အဆင်ပြေသည့် အိမ်ထောင်စုများသာ တီဗွီ နှင့် ဂြိုလ်တုစလောင်း တပ်ဆင်ကြသည်။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးအတွက် Telenor နှင့် MPT ဆက်သွယ်ရေး တာဝါ တိုင်များ ရှိပါ သည်။ ထို့အပြင် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ်သိရှိနိုင် သည်။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ရွာသူ/သားများမှ အာမခံလုပ်ငန်းအပေါ် ယုံကြည်မှုနှင့် စိတ်ဝင်စားမှုနည်းသောကြောင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူ မရှိသလောက်ပင် ဖြစ် သည်။ ကျေးရွာတွင် လူထုအခြေပြုသဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲ ထားခြင်း မရှိပါ။ ဗဟုသုတလည်း နည်းပါးကြသည်။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ် အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ခိုးမှုများ မရှိသော်လည်း ယာဉ်မတော်တဆမှုနှင့် ဆိုင်ကယ်လုယက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်ပါ သည်။ ရွာသားများ သည် လိုအပ်ပါက တကောင်းကြာညှပ် ရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်သော်လည်း ရဲဝန်ထမ်း အင်အားနည်းသည်။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှု ဖြစ်ပွါးခြင်းလည်း နည်းပါးသည်။ လူကုန်ကူးမှု နှင့် အကြမ်းဖက်မှုများ မရှိကြ သော်လည်း ခိုးမှုအနည်းငယ်ရှိပါသည်။ သာမာန်ကိစ္စများကို ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။ မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုများ အနည်းငယ် ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပြီး ဖမ်းဆီးကာကွယ်ခြင်းများ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်ထားခြင်းမရှိပါ။ ထို့ကြောင့် မူးယစ်တိုက်ဖျက်ရေး အဖွဲ့မှ မူးယစ်ဆေးတိုက်ဖျက်ရေး အသိပညာပေးဟောပြောပွဲများ ဆောင်ရွက် ပေးရန် လိုအပ်လျက် ရှိပါ သည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာနှင့်အနီးတဝိုက် သဘာဝ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊ သဲ၊ ကျောက်နှင့် အဖိုးတန် သစ်၊ (ကျွန်း၊ ပျဉ်းကတိုး၊ သစ်ယာ၊ ပိတောက်၊) ဝါးများထွက်ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် ၁၄၃၉ ဦး (၆၁.၂%) ရှိသဖြင့် ၄င်းလူရွယ်များကို အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာများ သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကို တည်ဆောက်ပေးနိုင်ပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်များစွာ အလားအလာကောင်းပါသည်။ ကျေးရွာလူထု၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့်ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမှီနိုင်ကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးအတွက်လည်း သင့်တော်သော ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတု၊ မြေနေရာ အကျယ်အဝန်းနှင့် စိုက်ပျိုးမြေများလည်းရှိသည်။

စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးမှ ထွက်သော ထုတ်လုပ်ကုန်များအတွက်လည်း ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရေးအတွက်လည်း စားကျက်နယ်မြေသီးသန့်မရှိသော်လည်း သီးနှံများ ရိတ်သိမ်းပြီးချိန်တွင် လွတ်ကျောင်းနိုင်သည်။ သတ္ထုနယ်မြေကို စားကျက်မြေသတ်မှတ်ပေးပါက စားကျက်မြေ လုံလောက်မှုရှိမည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး တနှစ်ပါတ်လုံး၊ အချိန်မရွေး၊ ယဉ်မျိုးစုံ သွားလာနိုင်သည်။ ဧရာဝတီ ရေကြောင်းသွားလာမှုနှင့်လည်း မနီးမဝေးတွင် တည်ရှိသည်။ တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့်လည်း အမ်ပီတီ၊ အော်ရီဒူး၊ အမ်အီစီနှင့် တယ်လီနော ၄ မျိုးစလုံး ဆက်သွယ်နိုင်ပြီး ဈေးကွက်နှင့် သတင်းအချက်အလက်များ အချိန်နှင့် တပြည်းညီ ရယူနိုင်သည်။

သဘာဝ အရင်းအမြစ်များဖြစ်သော ရေပူစမ်း၊ လင်းနို့ဂူ၊ ရေတံခွန်နှင့် ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေဖြစ်သော တကောင်း၊ ကြာညှပ်၊ စသည့်တို့နှင့် နီးသောကြောင့် ပြည်တွင်းပြည်ပ ခရီးသွားလုပ်ငန်းတိုးတက်မှုရှိရန် အလားအလာရှိသည်။

လုံခြုံရေးအရလည်း နယ်မြေဒေသ အေးချမ်းသာယာပြီး လွတ်လပ်စွာ၊ လုံခြုံစွာ သွားလာနိုင်သည်။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို လုံခြုံချောမွေ့စေသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိ စိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီဩဇာ ညံ့သည်။ စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှုမရှိ။ စိုက်ပျိုးစရိတ်နှင့် သွင်းအားစုစရိတ် ကုန်ကျမှုမြင့်သည်။ ပုံစံ ၇ ရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ လယ်ယာမြေ သိမ်းဆည်းခံရသည်။ စိုက်ပျိုးရေအတွက် ဆည်မြောင်းများမရှိ၊ သွင်းရေမရရှိကြပါ။ မြေအောက်ရေရှိသော်လည်း စက်အဝီစိတွင်းတူးဖေါ်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ သွင်းအားစုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားသောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အတိုးနှုန်းသက်သာပြီး နှစ်ရှည်သင့်တော်သော စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေ မရရှိ။ လက်ရှိ စိုက်ဘဏ်ငွေချေးစနစ်မှာ တောင်သူများအတွက် ထိရောက်မှု နည်းသည်။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရောင်းချသော သီးနှံများ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုမရှိ၊ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ ဈေးကွက်သို့ သွားရောက်ရောင်းချရန် ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် အများပြည်သူသုံး ဘတ်စ်ကားများမရှိ။ သီးခြားယဉ်ဂျီးရမ်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရသောကြောင့်

ကုန်ကျမှုစရိတ်များသည်။ ပွဲရုံများသို့ သွားရောက်ရောင်းချရာတွင်လည်း အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိ။ ရွေးချယ်ရန် နည်းလမ်းနှင့် နေရာမရှိသောကြောင့် မဖြစ်မနေ ရောင်းချကြရသည်။ အစိုးရအနေဖြင့်လည်း အရေးယူကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမရှိ။

မွေးမြူရေးတွင် ရာသီအလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသဖြင့် မွေးမြူသူများ နှစ်စဉ် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ ၄င်းအတွက် ထိရောက်သော ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများလည်း မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေးကုသစရိတ်မြင့်မားသည်။ အရင်းအနှီးများပြီး မွေးမြူရေးချေးငွေလည်း မရကြပါ။ မိမိအိမ်မွေးတိရစ္ဆာများ၏ အသားကိုလည်း လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရှိ။ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူကိုသာ ရောင်းချရသောအခါ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချထားရာတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာ လက်သိပ်ထိုး ချထားပေးလေ့ရှိသည်။ အရှင်လိုက်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ်မှုများ၊ ဖမ်းဆီးမှုများရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းလည်းမရှိသဖြင့်အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရေးအတွက် အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသည်။ ရွှေတွင်းလုပ်ငန်းရှိသော်လည်း ဒေသခံများမှာ အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အားနည်းသောကြောင့် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း ထူထောင်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ အလုပ်အမား၊ နေ့စားဖြင့်သာ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ ခါတ်သတ္ထုတူးဖော်ခြင်းနှင့် ပါတ်သက်သော ဥပဒေအားနည်းမှုရှိသည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်းလုပ် ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ် လည်းမရှိပါ။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့် ငါးနှစ်တာကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

(၁) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာရှိ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၂၄၀) သည် ဝမ်းစာဖူလုံပြီး မိသားစုဝင်ငွေ ၂၅% တိုးတက်ပြီးဖြစ်ရမည်။

(၂) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာအတွက် အခြေခံ လူမှုအဆောက်အဦးများ ပြည့်စုံပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားနေပြီ ဖြစ်ရမည်။

(၃) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာကို ကောင်းစွာ ဦးဆောင်နိုင်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော လူမှု အဖွဲ့အစည်း အနည်းဆုံးတစ်ဖွဲ့မှ ဦးဆောင်နေနိုင်သည့်အပြင် ကျွမ်းကျင်သူ အနည်းဆုံး (၁၀) ဦးလည်း မွေးထုတ်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

ခ.၁) ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစားငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါကာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက်

ခွဲဝေချထားပေးမည်။ အလားတူပင် ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာများ ထွန်းကားလာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနည်းပညာ သင်တန်းများ တက်ရောက် နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်း တက်ထားသူများကတဖန် ကျေးရွာတွင် ရရှိထားသော နည်းပညာများကို မျှဝေပေးပြီး မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးချကာ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည်။

ခ.၂) ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်း၏ခြံစည်းရိုးကာရံပြီး မူကြိုကျောင်းတစ်ဆောင် ဆောက်လုပ် ခြင်းဖြင့် ကလေးငယ်များ၏အရည်အချင်းတိုးမြင့်လာရေးအတွက် ဆောင်ရွက်မည်။ ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး အထက်တန်းကျောင်းခွဲတွင် ဘာသာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်မှု ပြည့်ဝသော ဆရာ/မ ခန့်ထား ရရှိနိုင်ရေး တို့အတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့်ကျေးရွာစျေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏အခြေခံ အဆောက် အဦများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။တချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအဆောက် အအုံ များကို အသုံးပြု စီမံခန့်ခွဲ၊ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာ အခြေပြု လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များ ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

ခ.၃) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ယိုနှင့် မုန့်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညှပ်၊ စက်ပြင်၊ မော်တော် ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရန် သင့်တော်သောသင်တန်း သားများကို တက်ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်းများသည် သင်တန်းသားများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွါးရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာ အကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော် အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ် ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် များကို လည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေး စီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက် ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး၊

ကျေးရွာတွင် စပါးအပြင် ပဲစင်းငုံ၊ နှမ်း၊ ပဲအမျိုးမျိုး သီးထပ်အဖြစ် စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများ အတွက် သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးကို ထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းရေးအတွက် နည်းစနစ်ရရှိရေးလိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများကိုရသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိက အရောင်းဆိုင်များကို မှီခိုအားထားမှုပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာ တောင်သူများအတွက် သီးနှံပျက်စီးမှုနှင့် ဝင်ငွေလျော့နည်းမှု ဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာအသုံးပြုပုံများအပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးနည်းပညာ အသစ်ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပါတ်သက်၍ အရှုပ်အရှင်းများ ရှိသည်။ ကျေး ရွာနယ်နမိတ် အတိအကျမရှိခြင်း၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် စစ်တပ်များမှ မြေသိမ်းယာသိမ်းမှုများ၊ မူလပိုင် ရှင်များမှ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ လျှောက်ထားရာတွင် ကြုံကြာမှုများနှင့် အဆင့်ဆင့် တင်ပြလျှောက်ထားရခြင်း စသည်အခက်အခဲများ ရှိပါသည်။ မြေယာဥပဒေ နှင့် ပါတ်သက်၍လည်း အားနည်းမှုများစွာ ရှိပါသည်။ စားကျက်မြေများကိုလည်း သိမ်းယူမှုအချို့ ရှိပါသည်။ ပြန်လည်သတ်မှတ်ပေးရန် လိုအပ် သည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီးများအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမားနှင့်အသေးစားလုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အထိုက်အလျောက်များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ အလားတူ နှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးရေး အတွက်လည်းစိုက်ပျိုးမည့် အပင်အမျိုးအစားနှင့် အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်အပေါ်မူတည်၍ မြစိမ်းရောင်ချေးငွေနှင့် နှစ်ရှည်ချေးငွေများ လိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင်း အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့် အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ ဈေးကွက်၊ သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီမှုတွင် အားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံး၏ အမျိုးမျိုးကွဲပြားနေသော လုပ်ငန်းများ (ကုန်ထုတ်ခြင်း၊ စက်မှု၊ လက်မှုလုပ်ငန်း)အတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေးထောက်ပံ့ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာမှ အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ ယခုအခါ အဆင်သင့်မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အထောက်အကူပြုအဖွဲ့တစ်ခုထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင်ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေးဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ မြို့နယ်ဒေသမှသည် ကျေးရွာအထိ လိုအပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သောရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။

SAMPLE

(ဂ) ကျေးလက်စျေးဆောက်လုပ်ရေးနှင့် သားငါးလိုင်စင်၊ အင်းလေးမျှားချထားမှု

ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သား သတ်လိုင်စင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ မတရားစျေးနှိမ်ခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနှိုင် ကျင့်ခြင်းတို့ကို ခံနေကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း။ ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင် ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာ တွင် လည်း ပေါက်စျေးမပေးဘဲ မတရား စျေးနှိမ်ခံရသည်။ လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် မတရား ခေါင်းပုံဖြတ်ခံနေရသည်။မွေးမြူထုတ်လုပ်မှု အလုံအလောက်ရှိသည်။ စျေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအား လည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။ သို့သော်ဒေသခံ ရွာသူ/သားများ မွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အကယ်၍ လွတ်လပ်စွာ အခွန်လွတ် ရောင်းချနိုင်မည်ဆိုပါက မွေးမြူသူ တောင်သူများအနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေ တိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူစားသုံးသူများအနေဖြင့်လည်း သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်သော အသား ငါးတို့ကို စျေးနှုန်းသက်သာစွာ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ခြင်းဖြင့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိလာမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည့် တောင်သူများအား ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးစျေးတည်ဆောက်ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေးလိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်။ ဒေသခံများ အကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များဖြင့် စည်သွပ်စက်ရုံ/သားရေစက်ရုံ တည်ထောင်ပေးရန်။

ကျေးရွာတွင် မိမိတို့ လယ်၊ ယာ၊ သားငါးများကို လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချနိုင်သော ဆိုင်ခန်း ၃၀ - ၄၀ ပါရှိသည့် အခွန်လွတ်စျေးတစ်ခုရှိသင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများက ရေ၊ သန့်ရှင်း ရေးစနစ်နှင့် လမ်းတို့စနစ်တကျပါဝင်သည့် စျေးအဆောက်အဦ တစ်ခုတည်ဆောက်ပေးရန် ပါဝင်ဆောင် ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ မိမိတို့ကျေးရွာအပြင် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ရွာသူရွာသားအချို့ အတွက်လည်း အကျိုးခံစားမှု ရရှိစေနိုင်ပါမည်။

ငါးအင်းလိုင်စင်ချထားမှု ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ။ ငါးအင်းလိုင်စင် လေလံတင် ရောင်းချမှု စနစ်ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိစေရန်နှင့် ဒေသခံများအား ဦးစားပေးချထားပေးပါက ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ အထောက်အကူဖြစ်လာစေပါသည်။

(စ)မြေနုကျွန်းနှင့် အင်မြေများကို ဆင်းရဲသားတောင်သူများအား မျှမျှတတ ခွဲဝေချထားပေးခြင်း

မြေနုကျွန်း၊အင်းနေရာကျေးရွာအများပိုင်မြေကိုရေခမ်းချိန်တွင် ဆင်းရဲသားများ ခံစားခွင့် ဆုံးရှုံးလျက်ရှိသည်။ အင်းမြေကိုငါးအင်း လေလံဆွဲသူများမှ ရေခမ်းချိန်တွင် ဆက်လက် အပိုင်စီး ယူထား ကြသည်။ ပွင်းလင်းမြင်သာမှုမရှိ။ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း များမှဦးဆောင်၍ ပွင့် လင်းမြင်သာ စွာခွဲဝေချ ထားပေးရန်။ အင်းပိုင်မြေများကို ရေခမ်း ချိန်တွင်ဒေသခံများအား စနစ်တကျ ခွဲဝေ ချထားပေးရန်။မြေနုကျွန်းများကိုလည်း စနစ်တကျ မျှမျှတတ ခွဲဝေ ချထားပေးရန်။

(ဆ) စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ စျေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိခြင်း

စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသော်လည်း စျေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်းမ မှန်ခြင်းကြောင့် စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။ အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှုအားနည်း

သည်။ ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ဈ) ကျောင်းမြေပုံစံ ၁၀၅ အမြန် ဆုံးချထားပေးရန်။

မြစ်ကမ်းဘေးရွာများ မြစ်ရေတိုက်စားမှုကြောင့် ကျေးရွာနှင့် စာသင်ကျောင်းများ မဖြစ်မနေ ရွှေ့ပြောင်းရာတွင် စာသင်ကျောင်းမြေ ပုံစံ ၁၀၅ လျှောက်ထားရာတွင် ကြုံကြာမှုများရှိသဖြင့် ရွာသူ/သား များ အခက်အခဲများစွာရှိသည်။ ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အလုပ်ပျက်ကွက်မှုများစွာရှိသည်။ ခွင့်ပြုချက် လျှောက် ထားရာတွင်သက်ဆိုင် ရာဌာနများအနေဖြင့် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ပေးမှု၊ ဝန်ဆောင်မှု အားနည်းသည်။ ရွာသူ/သားများအနေဖြင့် ဗဟုသုတနည်းပါးသည်။ ရွာသူ/သားများအနေဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာနှင့် ချိတ်ဆက်မှုအားနည်းသည်။အစိုးရဌာနများ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုအား နည်းသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတဆင့် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ ကျောင်းမြေပုံစံ ၁၀၅ အမြန် ဆုံးချထားပေးရန်။

(ည) အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်

ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းတွင်ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။ ပညာရေးဌာနမှ လစ် လပ်နေရာများအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမရှိ။ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသားအရေအတွက်များသည်။ အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန် ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။ ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက် ခန့် ထားပေးရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေး ခန့်ထားပေးရန်။

(ဋ္ဌ) ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှုတူသော်လည်း ကျား/မနှေ့စား လုပ်အားခတန်းတူမရရှိကြပါ။ ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ်ရှိသည်။ ၄င်းအပြင် အမျိုးသမီးများ လုံခြုံမှုနည်းနေသည်။ လက်ရှိအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေသည်ထိရောက်မှု အားနည်းနေသေး သည်။ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် အတွေ့အကြုံဗဟုသုတ နည်းသည်။ ပညာတတ် နည်းပါးသည်။အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်မှုမရှိ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းမှတဆင့် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ် သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ဍ) ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေအား ယူနက်စကိုအဖွဲ့ ဖြင့်ချိတ်ဆက်ပြီး ထိန်းသိမ်းရန်။ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ပေးရန်။

ကျေးရွာသည် ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု နယ်မြေအတွင်း ပါဝင်သည်။ ဟိုတယ်ခရီးသွား လုပ်ငန်းအတွက် သဘာဝအရင်းအမြစ်နှင့် ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ ကြွယ်ဝသည်။ ရှေးဟောင်း အမွေအနှစ်နှင့် ရှေးဟောင်းအဆောက်အဦးများ၊ ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ (ရေပူစမ်း/ရှားပါး လင်းနို့ဂူ) စသည်တို့ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းပြီး ပျက်စီးယိုယွင်းမှုများရှိနေသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် ငွေအင်အားနည်း သောကြောင့် ထိန်းသိမ်းနိုင်မှု အားနည်း သည်။ ငွေအင်အားနည်းသည်။ ယူနက်စကို အဖွဲ့အစည်း ရှိသည်။

ယူနက်စကိုအဖွဲ့၊ ဟိုတယ်ခရီးသွား ဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်မှုအားနည်းသည်။ ယူနက်စကိုအဖွဲ့နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်၍ ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေအား ထိန်းသိမ်းရန်။ ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ပေးရန်။

(၃) ကူးတို့နှင့် အများသုံး ဘတ်စ်ကားလိုင်းပြေးဆွဲပေးရန်

အချို့ကျေးရွာများမှာ ဧရာဝတီမြစ်တဖက်ကမ်းတွင် တည်ရှိပြီး အများစုမှာ မန္တလေး၊ သပိတ်ကျင်း၊ မိုးကုတ်၊ တကောင်းကားလမ်းဘေးနှင့် အတွင်းဘက်တို့တွင် တည်ရှိသည်။ ဒေသထွက်ကုန်များ အလုံအလောက်နှင့် စျေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ သွားလာရန် ရေကြောင်းနှင့် ကုန်လမ်းများလည်း ရှိသော်လည်း ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည် ယဉ်လိုင်းများ မရှိသောကြောင့် စင်းလုံးငှါး၊ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်ကား၊ ဆိုင်ကယ်ရှိသူများသာ အဆင်ပြေသွားလာနိုင်သော်လည်း ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံးများအတွက် ပုံမှန်နှင့် အရေးပေါ်သွားလာရန် အဆင်မပြေကြပါ။ ထို့ကြောင့် ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် **ကူးတို့နှင့် အများသုံး ဘတ်စ်ကားလိုင်းပြေးဆွဲပေးရန်။**

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထားနားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန် ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု ဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမံခန့်ချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ်၊ ဦးစားပေးတန်းစီခဲ့ကြသည့် စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်တာကာလ စီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲ ထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့်ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာစီမံချက်သည် ပြင်းထန်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ပဲ နောက်ထပ် တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါမည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်၏ ဗျူဟာမြောက်မူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက် သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စီစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်ရာနှင့် ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(Functional classification)ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများအတွက် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအလိုက် ဆောင်ရွက်ဘွယ်ရာများကို သိရှိနားလည်စေနိုင်သည်။ ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)သည် စီမံချက်ကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွါးရေးအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြားသိရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း *(Functional classification)*– ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း *(Economic classification)*တွင်သာမန်အသုံးစရိတ်၊ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး အသုံးစရိတ်၊ လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေး စီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ					
	၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်း ရည်မြှင့်တင်ရေး			1. ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့်အခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီများစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းခြင်း။ 2. အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲ မှုသင်တန်း 3. စာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေး သွင်း နည်းသင်တန်း 4. ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း၊ 5. လေ့လာရေးခရီး။	ကျေးလက်ဦးစီး
စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	၂။ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေး			၆. စက်အဝီစိတွင်း တူးဖေါ် ခြင်း။ 7. ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း/ ရေစုပ်စက်အရစ်ကျရောင်း ချခြင်း။	ကုမ္ပဏီများ
	၃။ သီးနှံအထွက်တိုး			၈. မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး ၉. လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများအရစ်ကျရောင်းချေပးခြင်း ၁၀. နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီး ဌာန
	၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ			၁၁. မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းသင်တန်း ၁၂. သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်နည်းသင်တန်း	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီ

SAMPLE

	(တီမြေဆွေး။ အီအမ် ဘိုကာရှိ စသည်) ၁၃. သစ်စိမ်းမြေဩဇာပြုလုပ်နည်း ၁၄. ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း ၁၅. ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်းသင်တန်း ၁၆. သီးလှည့်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၁၇. ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၁၈. စံပြစိုက်ကွက် ထူထောင်ခြင်း ၁၉. တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း ၂၀. လေ့လာရေးခရီး ၂၁. အခြေခံ လယ်ယာမြေ ဥပဒေ ပညာသင်တန်း	်း ဌာန
မွေးမြူရေးကဏ္ဍ		
၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၂၂. ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေး ၂၃. တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးတိုးချဲ့ခြင်း ၂၄. အာဟာရတန်ဖိုးမြင့်မြက်စိုက်ခင်းထူထောင်ပေးခြင်း ၂၅. မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေးခြင်း	တိမွေးကု ဦးစီးဌာန
၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၂၆. တိမွေးကုသင်တန်း ၂၇. ပျားမွေးမြူရေးသင်တန်း	တိမွေးကု ဦးစီး ဌာန
စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ		
၇။အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်း များ တိုးမြှင့်ခြင်း	၂၈. သုံးဘီးတက္ကစီထူထောင်ခြင်း ၂၉. ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ၃၀. ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင်ပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ၃၁. သစ်၊ဝါးအခြေခံ ကုန်ချောထုတ်လုပ်ခြင်း ၃၂. ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ်လပ်နေရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေး ခန့်ထားပေးရန်နှင့် မြို့နယ်ဦးစီးမှူးများအား ဒေသနှင့် ကိုက်ညီသော စီမံခန့်ခွဲခွင့် ပြုပေးရန်	
၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ	၃၃. သစ်သီးယိုစုံလုပ်ငန်းသင်တန်း ၃၄. စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှုအဆင့်မြင့်သင်တန်း ၃၅. မုန့်မျိုးစုံသင်တန်း ၃၆. ရေခဲမုံနှင့် ဂျယ်လီသင်တန်း ၃၇. လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြင့် သင်တန်း ၃၈. အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြင်နည်းသင်တန်း ၃၉. စက်ပြင်သင်တန်း	ကျေးလက်နှင့် အသက်မွေးဦးစီး ဌာန

SAMPLE

	၄၀. ဆပ်ပြာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း ၄၁. စီးပွါးဖြစ် မှိုစိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၄၂. ဆံပင်ညှပ်၊ အလှပြင်သင်တန်း ၄၃. ဖန်စီထိုးသင်တန်း ၄၄. လက်ယက္ကန်း၊ စက်ယက္ကန်းသင်တန်း ၄၅. မျှစ်ချဉ်/မျှစ်ခြောက်ပြုလုပ်နည်းသင်တန်း ၄၆. သစ်ဝါး၊ ကြိမ် ကုန်ချောသင်တန်း ၄၇. တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း ၄၈. ရွှေကျောက် ကုန်ချောထုတ်သင်တန်း ၄၉. စွပ်ကျယ်တံဆိပ်ရိုက်သင်တန်း ၅၀. ပန်းဘဲသင်တန်း	
ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ		
၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	၅၁. မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း ၅၂. နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ၅၃. ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံပုံငွေထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)	ကျေးလက်
ပညာရေးကဏ္ဍ ၁၀။ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၅၄. ကျောင်းဆောင်အဟောင်းပြုပြင်ခြင်း ၅၅. ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း။ ၅၆. ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ်ခြင်း ၅၇. ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ၅၈. ကျောင်းခြံစည်းရိုးဆောက်လုပ် ခြင်း ၅၉. ကျောင်းပရိဘောဂ ၆၀. ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း ၆၁. ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း ၆၂. ကျောင်းစာကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း ၆၃. နှစ်စဉ် ကျောင်းပြေးခုန်ပစ်ပြိုင် ပွဲများ၊ ၆၄. စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း ၆၅. ဆရာဖြစ်သင်တန်းပေးခြင်း ၆၆.ကလေးငယ်များအာဟာရပြည့်ဝရေးဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကျောင်း ကျန်းမာရေးပညာပေးအစီအစဉ်	ပညာရေးဦးစီးဌာန
ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ ၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း	၆၇. ဆေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း ၆၈. တိုင်းရင်းဘယဆေးခြံထူ ထောင်ခြင်း ၆၉. အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုံဆေးဆိုင် ထူထောင်ခြင်း	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေး ဦးစီးဌာန
၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၇၀. အရံသားဖွါးသင်တန်း ၇၁. အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း ၇၂. တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ၇၃. ကျန်းမာရေးပညာပေးသင်တန်း	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေး

SAMPLE

		ဦးစီးဌာန
ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ		
၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး	၇၄. ကျေးရွာသောက်ရေသန့်ရရှိရေး ၇၅. ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း	
လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ		
၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	**အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင် တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊** ၇၆. အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း ၇၇. ကွန်ပျူတာသင်တန်း ၇၈. တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း ၇၉. ဆို၊က၊ရေး၊တီး သင်တန်း ၈၀. တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ်များ နှင့် ချိတ်ဆက် လှုပ်ရှားခြင်း	
	လူငယ်များ လုံခြုံမှု ၈၁. ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်း ကမ်းသင်တန်း ၈၂. လူကုန်ကူးကာကွယ်တား ဆီးရေးသင်တန်း ၈၃. အမျိုးသမီ ကာကွယ်စောင့် ရှောက်မှုသင်တန်း ၈၄. လူငယ်များကိုယ်ခံပညာသင် တန်း ၈၅. မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေး သင်တန်း	
	လူငယ်များလေ့လာသင်ယူမှု မြှင့်တင်ရေး ၈၆. နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း ၈၇. ခေတ်မီအင်တာနက်စာ ကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း ၈၈. အင်တာနက်လေ့လာသင်ယူမှု သင်ကြားပေးခြင်း	
	ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေး ၈၉. ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူ ထောင်ပေးခြင်း ၉၀. ဆို၊က၊ရေး၊တီး ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း/ပါဝင်ယှဉ် ပြိုင်နိုင်မှုအခြေအနေဖန်တီး ခြင်း ၉၁. ရိုးရာဘုရားပွဲများတွင် လူငယ်များ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုနှင့် ပြိုင်ပွဲများကျင်းပပေး ခြင်း	
	လူငယ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များတွင်မျှတ၊ တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာစေရေး ၉၂. ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း	
	လူငယ်များအားကစားမြှင့်တင်ခြင်း ၉၃.	အားကစားနှင့်

SAMPLE

	အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်များနှင့် ကိုယ်ကာ ယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ ၉၄. နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှင့် အား ကစားပြိုင်ပွဲများကျင်းပခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ကျေး ရွာအုပ်စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အ ဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)	ကျန်းေမာ ရေးဦးစီး ဌာန
<u>ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ</u>		
<u>၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား</u>	၉၅. ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊ ၉၆. ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း ၉၇. တံတားဆောက်လုပ်ခြင်း	ကျေးလက် ဦးစီး
<u>၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး</u>	၉၈. ကျေးရွာမီးလင်းရေး	ကျေးလက်
သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ		
<u>၁၇။</u> **<u>သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး</u>**	၉၉. မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း ၁၀၀. အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းခြင်း ၁၀၁. သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း ၁၀၂. ပုဂ္ဂလိက ကျွန်းစိုက်ခင်း ထူ ထောင်ခြင်း ၁၀၃. ဘေးမဲ့တော ထူထောင်ခြင်း	
မူဝါဒများ		
၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၁၀၄. မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန် ၁၀၅. ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် ၁၀၆. လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင်ပေးရန် ၁၀၇. ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေ ပြန်လည်ချထားပေးရန် ၁၀၈. ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးဈေးတည်ဆောက် ပေးရန်။ ၁၀၉. သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေ ပြင်ဆင် ရေးဆွဲပေးရန်။ ၁၁၀. ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။ ၁၁၁. ဒေသခံများအတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ရှေ့ကျောက်လုပ်ငန်းကို ဥပဒေအရတရားဝင်လုပ်ကိုင်ခွင့်လိုင်စင်များ ချထားပေးရန်။ ၁၁၂. အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများအား ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား	လွှတ်တော်သို့ တင်ပြရန်။

SAMPLE

ဦးစားပေးခန့်ထားပေး ရန်။
၁၁၃. ကျား/မ
လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေးအမျိုးသမီးကာကွယ်
သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့်
ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။
၁၁၄. ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ် မြေအား
ယူနက်စကိုအဖွဲ့ ဖြင့်ချိတ်ဆက်ပြီး ထိန်းသိမ်း
ရန်။ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ပေးရန်။
၁၁၅. ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလုပ် ငန်း
မြှင့်တင်ပေးရန်။
၁၁၆. ပုံမှန်ဘတ်စ်ကားလိုင်းပြေးဆွဲပေးရန်။

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ စွမ်း ရည်မြှင့်တင်ရေး	၁၇	Â				
၂။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး	၁၄	Â	Â	Â		
၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၁၀	Â				
၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၁၁	Â	Â	Â	Â	Â
၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၁၃	Â				
၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၁၅	Â	Â	Â		
၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	၄	Â	Â			
၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာ	၅	Â	Â	Â	Â	Â
၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု	၃	Â				
၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၆	Â	Â	Â		
၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း	၉		Â	Â		
၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၈	Â	Â	Â	Â	Â
၁၃။ သောက်ရေသန့်	၇		Â	Â		
၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၁၂	Â	Â	Â	Â	Â
၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၁	Â	Â			
၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၂	Â				
၁၇။ သဘာဝဘေးလျော့ချရေး	၁၆	Â	Â	Â	Â	Â
၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၁၈	Â	Â	Â	Â	Â

SAMPLE

၉။ ဘတ်ဂျတ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖေါ်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ(indicative)အဖြစ်ကိုးကားရန် ပမာဏသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းများထံမှ ဘတ်ဂျတ်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖေါ်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖေါ်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျတ်

စဉ်	စီမံချက်	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (ကျပ်)				
		ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	သာမန် အသုံး စရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ် ငွေလုံး ငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	လူသားချင်းစာနာမှု ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှု
၁	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး				√	
၂	စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး			√		
၃	သီးနှံအထွက်တိုး			√		
၄	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ				√	
၅	မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း			√		
၆	မွေးမြူရေးနည်းပညာ				√	
၇	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း			√		
၈	အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ				√	
၉	ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု			√		
၁၀	ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း			√		
၁၁	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများမြှင့်တင်ခြင်း			√		
၁၂	ကျန်းမာရေးနည်းပညာ				√	
၁၃	သောက်ရေသန့်			√		
၁၄	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး			√	√	
၁၅	ကျေးရွာလမ်းတံတား			√		
၁၆	ကျေးရွာမီးလင်းရေး			√		
၁၇	သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး					√
၁၈	ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း		√			

SAMPLE

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြား သော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာအကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ (နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်း များ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖေါ်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

SAMPLE

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခ ကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက် မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်း ကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေ များအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲ ဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ် သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင် ပါလိမ့် မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော် သော နည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့ အစည်း စနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း (Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်; ဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကို စနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်း လုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့ တာဝန် ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက် အလက် များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက်

ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊(၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်း လက်ကျန်၊ ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ ပြဿနာများ၊ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက် အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းကိုလည်း ရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၁)

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		**ကျား**	**မ**	**စုစုပေါင်း**	**စုစုပေါင်း၏ %**
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၂၄	၁၇	၄၁	၃
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၆၉	၇၅	၁၄၄	၁၀
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၉၇	၇၇	၁၇၄	၁၂
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ် အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၈၂	၉၃	၁၇၅	၁၂
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၄၄၃	၄၄၁	၈၈၄	၅၉
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၃၁	၄၀	၇၁	၄
စုစုပေါင်း လူဦးရေ		**၇၄၆**	**၇၄၃**	**၁၄၈၉**	**၁၀၀**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၃၄၀		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၄. ၃**			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်တို့ ရေယာဉ်ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၃၄၀) မှ လူဦးရေ ပေါင်း (၁၄၈၉) (က ၇၄၆ + မ ၇၄၃) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၃) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွါးမှု ၅ ယောက်နှုံးထက် အနည်းငယ်သာ လျော့နည်းလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ ၈၈၄ ဦး(၅၉%) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ ၆၀၅ ဦး(၄၁%)သာ ရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၄င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာကောင်းများရှိပါသည်။ တစ်နှစ်အောက် လူဦးရေ မှာ ၄၁ ဦး (၃%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေ မွေးဖွါးနှုံး နည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ ၁၄၄ ယောက် (၁၀%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျသိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူနှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၆၀ နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး ၇၁ ယောက် (၄%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့်အတင့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၈၂		၃၀၉		တောင်ယာနှင့် လယ်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁၂၂		၁၈၃	၆၇	
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၉		၉	၂၃၈	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူကြသည်။
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၁၃	
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၄		၄		ငါးဖမ်း
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၃	ငါးဖမ်း
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၆	ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၅		၅		ပန်းပဲ
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၅	ပန်းပဲ၊ဆောက်လုပ်ရေး
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃		၄		ဆိုင်ကယ်ပြင်ဝပ်ရှော့
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၂	ဆိုင်ကယ်ပြင်၊သံဂဟော
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆရာဝန်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					

SAMPLE

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂		၂		ယက်ကန်း
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၇	အပ်ချုပ်၊ယက်ကန်း
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၀		၁၅	၆	ဈေးဆိုင်နှင့် အရောင်းအဝယ်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁		၁		စားသောက်ဆိုင်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂		၂		ကားမောင်း၊ ထွန်စက်မောင်း
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၂	ယာဉ်မောင်း
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၅	**ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် အေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၅	စစ်သား၊အုပ်ချုပ်ရေး
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၃	ဆရာမ
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					

SAMPLE

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၄	ကုမ္ပဏီ၊ဆေးကုမ္ပဏီ
	စုစုပေါင်း	**၃၄၀**		**၅၃၄**	**၄၀၁**	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ အဓိကအသက်မွေးလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးကို မှီခိုအားထားသူ (၁၈၂) အိမ်ထောင်စု၊ စိုက်ပျိုးရေးကျပန်း (၁၂၂)အိမ်ထောင်စု၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၉)စု၊ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူအိမ်ထောင်စု(၄) စု၊ လက်သမား၊ပန်းပဲ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု (၅)စု၊ ဆိုင်ကယ်ပြင်၊ ဝပ်ရှော့လုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု (၃)စု၊ယက်ကန်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၂)စု၊ ဈေးအရောင်းအဝယ်လုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၁၀)စု၊ စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူအိမ်ထောင်စု(၁)စု နှင့် ယာဉ်မောင်းလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၂)စု စုစုပေါင်း (၃၄၀)စု ရှိသည်။ ၄င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင်လုပ်အားမှာ (၅၃၄)ဦး ရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှ မိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့် (၂) ယောက်နှုံး အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် (၈၈၄)ရှိသော်လည်း အလုပ်လုပ်နေသူ (၅၃၄) ဦး၊ အထက်တန်းကျောင်းနေ (၈) ဦး၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတက်နေသူ (၂) ဦး၊ စုစုပေါင်း (၅၄၄)သာရှိသေးသဖြင့် ကျန်အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ် (၃၄၀)ဦး မှာ အလုပ်လက်မဲ့/အလုပ်မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် စုစုပေါင်း (၄၀၁)ဦး တွေ့ရသဖြင့် လူတစ်ဦးတည်းက ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၄၀၀၀	၃၅၀၀	၃၀၀၀	
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား	၄၀၀၀	၃၅၀၀	၃၅၀၀	၃၀၀၀	
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊	နေ့စား	၄၀၀၀	၃၅၀၀	၃၅၀၀	၃၀၀၀	

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
	ငါးခြောက်လုပ်ငန်း						
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၄၅၀၀	၄၅၀၀	၄၀၀၀	
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၇၅၀၀	၅၀၀၀	၆၅၀၀	၄၀၀၀	
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား	၄၀၀၀		၃၀၀၀		
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား					
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆရာဝန်၊ အလှပြင်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား		၃၅၀၀		၃၀၀၀	
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား					

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၇ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၅၀၀ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

လက်သမားပန်းရံလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၇၅၀၀ ကျပ် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၆၅၀၀ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ

SAMPLE

၄၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ လက်လီလက်ကား ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံး လုပ်အားခမှာ ၂၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။

စက်ကိရိယာပြင်ဆင်ခြင်း ဆိုင်ကယ်ဝပ်ရှော့လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားအများဆုံးလုပ်ခ ၄၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး ယက်ကန်းလုပ်ငန်းနှင့် အပ်ချုပ်လုပ်ငန်းအတွက် အမျိုးသမီးများ အများဆုံးလုပ်ခ ၃၅၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံး လုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ကျပ် တို့ဖြစ်ပါသည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဧယား (၄) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၆၀	သင့်	မရ	မိုးရေ၊စက်ရေတွင်း
ယာမြေ /တောင်ယာ	၂၇၄၄	သင့်	မရ	မိုးရေ
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	၁၈	သင့်	မရ	မိုးရေ၊တွင်းရေ
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း	၁၀	သင့်		မိုးရေ၊တွင်းရေ
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း	၂၉	သင့်	မရ	မိုးရေ
ရွှေပြောင်းတောင်ယာမြေ				
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ				
စားကျက်မြေ				
ပလပ်မြေ				
အခြား				
စုစုပေါင်း	**၂၈၆၁**			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား - ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ (၆၀)ဧက၊ တောင်ယာမြေ (၂၇၄၄)ဧက၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေ (၁၈)ဧက၊ အိမ်ခြံဝင်းစိုက်ခင်း(၁၀) ဧက နှင့် နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း (၂၉)ဧက၊ စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ (၂၈၆၁)ဧက ရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာ အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပြီး လယ်မြေများမှာ ဆည်ရေမရရှိသောကြောင့် မိုးရေနှင့် တွင်းရေကိုသာ အဓိကအားထား ကြရသည်။ ယာမြေ၊ တောင်ယာမြေများတွင် မိုးရေကိုသာ စိုက်ပျိုးရေအဖြစ် အသုံးပြုကြရသည်။ ထို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေ လုံလောက်မှုမရှိသည့်အတွက် သီးနှံထွက်ရှိမှု အသင့်အတင့်သာ ရှိသည်။ နှစ်ရှည်ဥယျာဉ် စိုက်ပျိုးရန် ရေမြေရာသီဥတု သင့်လျော်သော်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အတွေ့အကြုံနည်းသည်။ စိုက်ပျိုးမြေ (၂၈၆၁) ဧကအနက် ဧက (၁၀၀)ကျော်သာ စိုက်ပျိုး မြေ ပုံစံ(၇) ရှိပြီး ကျန်ဧက(၂၇၀၀) ကျော်မှာ တောင်သူများမှ လျှောက်ထားသော်လည်း မြေစာရင်း ဦးစီးဌာနမှ အချိန်မီကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိသောကြောင့် ပုံစံ (၇)ရရှိနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ) (ထင်း၊ မီးသွေး)	နည်း	ခက်
အခြား ရင်းမြစ်များ (ရွှေ)	နည်း	ခက်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ် သဲ၊ ကျောက်၊	များ	လွယ်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ (မျောက်၊ ချေ၊ ယုန်၊တောဝက်ငါး၊ ငှက်မျိုးစုံ)	နည်း	လက်လှမ်းမမီ
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ) **(ဝံအူမြစ်၊ သရင်းကြီးမြစ်၊ ဆင်တုန်းမန္တယ်၊ တောရှောက်)**	သင့်	လက်လှမ်းမီ

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝ အရင်းအမြစ်အနေဖြင့် ထင်း၊ မီးသွေးရရှိနိုင်မှု နည်းပြီး လက်လှမ်းမှီမှု ခက်ခဲသည်။အခြားအရင်းအမြစ်များအနေဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် အသုံးဝင်သော သဲ၊ ကျောက်ကို အလုံအလောက်ရရှိနိုင်ပြီး ရွှေအနည်းငယ်ထွက်ရှိသော်လည်း ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအားနည်းသောကြောင့် ထိရောက်သော အကျိုးအမြတ်ကို မရရှိနိုင်ကြပါ။ သဘာဝတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအနေဖြင့် မျောက်၊ ယုန်၊ ချေ၊ တောဝက်၊ ငါးနှင့် ငှက်မျိုးစုံ တွေ့ရှိနိုင်သော်လည်း ရရှိမှုနည်းပါးပြီး လက်လှမ်းမမီပါ။ သဘာဝပေါက်ပင်အနေဖြင့် ဝါး၊ တရော်ပင်၊ သစ်ယာ၊ အင်ကြင်း၊ ပိတောက် စသည်တို့ရှိသော်လည်း တဖြည်းဖြည်းရှားပါးလာသဖြင့် လက်လှမ်းမှီမှု နည်းပါးသည်။ ရရှိနိုင်မှု ခက်ခဲသည်။သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်အနေဖြင့် ဝံအူမြစ်၊ သရင်းကြီးမြစ်၊ ဆင်တုံးမန္တယ်၊ တောရှောက်မြစ် စသည်တို့အသင့်အတင့် ထွက်ရှိသော်လည်း ၄င်းသဘာဝ အရင်းအမြစ် များကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အသုံးပြုနိုင်ရန် ဗဟုသုတနှင့် နည်းပညာနည်းပါးပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၂၅ဧကနှင့် အထက်	၁၅ကနှင့် ၂၅ဧက ကြား	၅ဧကနှင့်၁၅ဧက ကြား	၅ ဧကအောက်/မြေယာမဲ့
အိမ်အခြေအနေ	သွပ်မိုး၊အုတ်ကာ အုတ်ခင်း(၂)ထပ်	သွပ်မိုး၊အုတ်ကာ/ပျဉ်ကာ၊အုတ်ခင်း/ပျဉ်ခင်း (၁)ထပ်	သွပ်မိုး၊ပျဉ်ကာ/ထရံကာ၊ပျဉ်ခင်း	အင်ဖက်မိုး၊ထရံကာ မြေစိုက်
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ	ထွန်စက်၁စီး၊ခြေ	ခြေလှေ့စက်၊ဟာလာစ	ရေစုပ်စက်၊ခြေနင်း	ပေါက်တူးပေါက်ပြား

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသော အိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
ပိုင်ဆိုင်မှု	လှေစက်	က်၊လက်တွန်းထွန်စက်	ရေတင်	
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	ကား၊ဆိုင်ကယ် ၊ စက်ိုင်းနက်	ဆိုင်ကယ် ၊တီဗွီ	ဆိုင်ကယ်၊တီဗွီ	
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	တောင်သူ အရောင်းအဝယ်	တောင်သူ အရောင်းအဝယ်	တောင်သူ၊ကျပန်း	ကျပန်း
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု				
အိမ်ထောင်စု -	၈ (၂.၃၅%)	၃၂(၉.၄၁%)	၆၀ (၁၇.၆၄%)	၂၄၀(၇၀.၆%)

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံးကရိယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေးပါ သည်ကို တွေ့ရသည်။ အဆင်ပြေသောအဆင့် အိမ်ထောင်စု ၈ အိမ် (၂.၃၅%) ၊ အလယ်အလတ် အဆင့် အိမ်ထောင်စု ၃၂ အိမ် (၉.၄၁%)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု ၆၀ အိမ် (၁၇.၆၄%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စု ၂၄၀ အိမ် (၇၀.၆%) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဆင်ပြေအဆင့် ၈ အိမ် (၂.၃၅%)၊ အလယ်အလတ်အဆင့် ၃၂ အိမ် (၉.၄၁%) သာ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန်ဆင်းရဲသား အိမ်ထောင်စု ၆၀ အိမ် (၁၇.၆၄%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု ၂၄၀ အိမ် (၇၀.၆%) သည် တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၃၀၀ အိမ် (၈၈.၂၄%) မှာ အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စားအငှါး လုပ်ကိုင်ကြရသော်လည်း အလုပ်ပုံမှန်မရကြဘဲ နေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။ ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်း မျှတမှု မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဆင်းရဲ နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စုများမှာ အရေအတွက်များသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှု အလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ ကျပန်းများ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူများနှင့် တောင်သူငယ်များဖြစ်သည်ကို တွေ့ကြရသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓန အဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့် နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၃၀	၉	ငွေချေးခြင်း၊ လုပ်အားခကြိုယူခြင်း
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ	၆၀	၁၈	ငွေချေးခြင်း၊ လုပ်အားခကြိုယူခြင်း
၆ လ မှ ၁၂ လ အထိ			

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအား စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ **(အဆင့် ၃ မှ ၂၁ အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မှ ၃၈ အိမ်၊ စုစုပေါင်း ၅၉အိမ်)** ကျေးရွာတွင် အဆင့် ၃ မိသားစု၏ ၃၀ % (၁၈) အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မိသားစု ၏ ၃၀ % (၇၂) အိမ်၊ စုစုပေါင်း ၉၀ အိမ်ထောင်စု (၆၀%)အား စိစစ်ကြည့်ရာတွင် ကျေးရွာတွင်ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု

၃၀ အိမ် (၉%) ရှိပြီး ၃ လနှင့် ၅ လအထိ ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု ၆၀ အိမ် (၁၈%) ရှိရာ ၎င်းအိမ်ထောင်စုများသည် လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ ဈေးဆိုင်များတွင် အကြွေးယူစားပြီး ပြန်လည် ဆပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ ၄င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူ ကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ငွေနှင့်ရိက္ခာကို အပေါင်ခံပစ္စည်းအဖြစ် အိမ်ခြံမြေ (သို့မဟုတ်) ရေစုပ် စက်(သို့မဟုတ်) ဆိုင်ကယ်/ရွှေထည် စသဖြင့် ပေးထားရပြီး အတိုးနှုန်းအနေဖြင့် အနည်းဆုံး ၇% မှ ၂၀% အထိပေးရပြီး မူလရွှေထည်ဝယ်ယူသောဆိုင်မှ ချေးယူပါက ၃% ဖြင့် ချေးယူ ကြရပြီး အမြန်ပြန်ဆပ်ကြရသည်။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်			
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်			
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၅		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု			
အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု			

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု (၅) စုရှိပြီး မိသားစုဦးရေများသည့်အတွက် စားဝတ်နေရေးခက်ခဲသဖြင့် ကျေးရွာအစီအစဉ်ဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်း၊ ကျပန်းလုပ်ကိုင်ရခြင်းကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်ပါ သည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှု	လတ်	မိသားစုအတွင်း အလုပ်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ အသင့်အတင့်ရှိကြသည်။
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ စိုက်ပျိုးရေ)	လတ်	
၃	ရေကြီးခြင်း	မြင့်	နှစ်စဉ်ရေကြီးပါက ရေဝင်ပါသည်။
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	နိမ့်	
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထမရှိ။
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်ပေါ်လေ့မရှိ။
၇	ငလျင်	လတ်	သပိတ်ကျင်းနှင့် နီးပြီး ငလျင်ဇုန်အတွင်း တည်ရှိ။
၈	မီးဘေး	လတ်	အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်။
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	ပင်လယ်နှင့် နီးစပ်မှုမရှိ။
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှု	မြင့်	သစ်တောပြုန်းတီးမှုကြောင့်

SAMPLE

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်	သစ်ထုတ်လုပ်မှုများသည်။
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	လတ်	ငှက်ဖျားဇုန်အတွင်းတည်ရှိသည်။
၁၃	တိဘီရောဂါ	မြင့်	အသက်ရှူလမ်းကြောင့်နှင့် လူအသုံးအဆောင်များမှတဆင့် ကူးစက်သောကြောင့်
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	မရှိ	
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	နိမ့်	မရှိ
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	မြင့်	ရာသီအလိုက် ရောဂါ ဆိုးရွား စွာကျရောက်လေ့ရှိသည်။)
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	နိမ့်	မရှိသေးပါ။
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	မြင့်	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းပြီးတစ်နှစ်ပါတ်လုံး၊ အချိန်မရွေး သွားလာနိုင်သည်။
၁၉	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုအခြေအနေတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှု၊ ရေကြီးခြင်း၊ မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှုနှင့် ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခက်အခဲ စသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန် မရှိကြပါ။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ ခုတ်လှဲခြင်းနှင့် မီးသွေးထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း သစ်တောပြုန်းတီးမှုမှာ မြင့်သည်။ တိဘီရောဂါသည်လည်း အသက်ရှူလမ်းကြောင်းနှင့် လူအသုံးအဆောင်များ ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ အတူသုံးဆောင်ခြင်းမှတဆင့် ကူးစက်တတ်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲရှိသည့်ဒေသများသို့ သွားရောက်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြသည့် ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့်လည်း အစားအသောက်၊ အနေအထိုင်အခက်အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်း၊ ငှက်ဖျားနှင့် အခြားကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ မတော်တဆ ထိခိုက်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်နိုင်မှု မြင့်သည်။ ဧရာဝတီ မြစ်ကမ်းဘေးနေထိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများအနေဖြင့် နှစ်စဉ်ရေကြီးလျှင် ရေဝင်သဖြင့် ထိခိုက်မှုမြင့်ပါသည်။ စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှုတွင် အလုပ်ပုံမှန်မရှိခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ဖြစ်သည်။ လျှင်နှင့်ငှက်ဖျားဇုံအတွင်း တည်ရှိသောကြောင့်လည်း လျှင်နှင့်ငှက်ဖျားရောဂါသည် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ဖြစ်သည်။ မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ဖြစ်သည်။ ကျန်မိုးခေါင်ခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ ဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှု၊ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု၊ လူကုန်ကူးမှုတို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ ယဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူးခံရမှု

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
			ထိခိုက်နိုင်မှု များသည်။
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မြင့်	မိသားစုများပြီး ဝင်ငွေနည်းသည်။
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင့်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။ ဝင်ငွေနည်းသည်။
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော ဒေသတွင် နေထိုင်သူ	မြင့်	ငလျင်ဇုန်အတွင်း တည်ရှိသည်။
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	မြင့်	နှစ်စဉ်ရေဝင်သည်။
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသော နေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ		
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရ သူများ (IDP)	မရှိ	
၈	မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	မရှိ	
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	မြင့်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။ လုပ်အားခနည်း သည်။ ဝင်ငွေနည်းသည်။
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	မရှိ	
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခ ဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	နိမ့်	
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	မြင့်	အလွယ်တကူ ဝယ်ယူသုံးစွဲနိုင်ကြသည်။
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	မြင့်	အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကူးစက်မှု ဖြစ်နိုင်ခြေများသည်။
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ	မြင့်	ထိခိုက်နိုင်မှု အန္တရာယ်များသည်။
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	မရှိ	
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	မြင့်	မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ သွား ရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။
၂၀	ကားသမား	မြင့်	အချိန်မရွေး ယာဉ်အန္တရာယ်ရှိသည်။
၂၁	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရသူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့်အဝေးတွင် သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ အနိုင်ကျင့် ခံရနိုင်ခြင်း၊ လူကုန်ကူး

SAMPLE

ခံရနိုင်ခြင်း၊ ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများသဖြင့် ယာဉ်တိုက်မှု မတော်တဆဖြစ်နိုင်ခြေ များခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများနှင့် လက်လုပ် လက်စား ကျပန်းအိမ်ထောင်စုများမှာလည်း အမျိုးသမီး လုပ်အားခနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ဆေးစွဲသူများအနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေနည်းပါးခြင်း၊ ဆေးဖိုးကုန်ကျစရိတ်များခြင်း၊ ဆေးထိုးအပ်မှတဆင့် ကူးစက်ရောဂါများ အလွယ် တကူ ကူးစက်နိုင်ခြင်း၊ ဆေးဝါးသုံးစွဲသူများ ရာဇဝတ်မှုကို အလွယ်တကူချိုးဖောက်မှု ဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြင်း တို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများနှင့် ကားသမားများ မှာလည်း ယာဉ်အန္တရာယ် အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ခြင်း၊ မနိုင်ဝန်များဖြင့် နေ့စဉ်သွားလာနေရခြင်း တို့ ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ကျန်လူအုပ်စုများအနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁)ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုး အစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်း သူများ (၄/၅)	စွမ်း ဆောင် နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	တက်လမ်းပရဟိ တအသင်း	၂	၃၀	၂၀	၅၀	သာရေးနာရေး	၄	
၂	ဓမ္မစကြာအဖွဲ့	၃		၁၅	၁၅	ဘာသာရေး	၄	
၃	ကျောင်းကော်မတီ	၂	၇		၇	ပညာရေး	၄	
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ	၂		၅	၅	အမျိုးသမီးရေးရာ	၅	
၅	မိခင်နှင့်ကလေး	၂		၅	၅	မိခင်နှင့်ကလေး စောင့်ရှောက်ရေး	၅	
၆	လူပျို /အပျိုအဖွဲ့	၂	၃၀	၂၅	၅၅	သာရေးနာရေး	၄	
၇	ဂေါပက	၃	၁၀		၁၀	ဘာသာရေး	၄	
၈	လူမှုကူညီရေး	၂	၂၀	၁၀	၃၀	သာရေးနာရေး	၄	
၉	ပြည်သူစစ်	၂	၁၅		၁၅	ကျေးရွာလုံခြုံရေး	၅	
၁၀	အရန်မီးသတ်	၂	၁၀		၁၀	မီးငြိမ်းသတ်ရေး	၅	
၁၁	လမ်းကော်မတီ	၂	၁၂		၁၂	လမ်းဖွံ့ဖြိုးရေး	၄	
၁၂	မီးကော်မတီ	၂	၁၅		၁၅	မီးလင်းရေး	၄	
၁၃	စိုက်ဘဏ်	၁	၃		၃	ချေးငွေ	၅	
၁၄	မြစိမ်းရောင်	၁	၄	၃	၇	ချေးငွေ	၅	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း ၁၄ ဖွဲ့ရှိသည်။ ၄င်းတို့အနက် စီးပွါးရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ ၂ ဖွဲ့၊ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ ၁၀ ဖွဲ့ရှိပြီး ဘာသာရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ ၂ ဖွဲ့ရှိသည်။ ၄င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက်ကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့နှင့် မူဝါဒအရဖွဲ့စည်းထားသော အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့မှလွဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ခွင့် အလွန်နည်း (သို့မဟုတ်) လုံးဝမပါသည်ကို တွေ့ရသည်။

၄င်းအဖွဲ့ ၁၄ ဖွဲ့အနက် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်အရ ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့မှာ ၈ ဖွဲ့ရှိပြီး ကျန် ၆ ဖွဲ့မှာ ပြင်ပမှ မူအရ ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့များဖြစ်သည်။ ၄င်းအဖွဲ့များကို လေ့လာရာတွင်လည်း ကျေးရွာလူထုမှ ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်အရ ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့များသာ ရည်ရွယ်/ ကြာရှည် ရပ်တည်လေ့ရှိပြီး အဖွဲ့သားအချင်းချင်းအကြား အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှုနှင့် တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။ အထူးလှုံဆော်ရန်မလိုအပ်ဘဲ စည်းလုံးမှု၊ တက်ကြွမှု အပြည့်အဝရှိသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ပြင်ပမှ ဦးဆောင်လာရောက်ဖွဲ့စည်းသော အဖွဲ့များမှာ ရေရှည်ခံလေ့ မရှိဘဲ လုပ်ငန်းပြီးပါက ပျောက်ကွယ်သွားလေ့ရှိသည်။အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု အားနည်းခြင်း/ ယုံကြည် မှုမရှိ။ အမြင်ကြည်လင်မှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိကြ၊ တာဝန်ယူမှုနှင့် တာဝန်ခံမှု အားနည်း၊ စည်းလုံးမှု နှင့် တက်ကြွမှု အားနည်းသည်တို့ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၄င်းအဖွဲ့အစည်း ၁၄ ဖွဲ့စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်ညံ့သည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်းဇယားစနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေး သင်တန်းများရရှိနိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၁.၂)ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်း အမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁			
၂			

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်း အမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၃			

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)
(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)
(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း
(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)
(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)
(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)
(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မရှိပါ ။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၁၄၉	၄၄	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၁၀	၃	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၅၀	၁၅	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၅၆	၁၆	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၇၅	၂၂	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		**၃၄၀**	**၁၀၀**	

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ (၁၄၉)အိမ်ထောင်စု (၄၄%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ ၁၀ အိမ်ထောင်စု (၃ %)၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် ၅၀ အိမ်ထောင်စု (၁၅%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စားတောင်သူ ၅၆ အိမ်ထောင် (၁၆%)နှင့် ၁၂.၅ ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူကြီး ၇၅ အိမ် (၂၂%) ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျန်မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူနှင့် တောင်သူငယ်မိသားစုများမှ ၄င်းတောင်သူကြီးများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများတွင် နေ့စားအငှါးလုပ်ကိုင်ကြ ရသည်။

(၂.၂.၁.၂)အစိုးရ နှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့် ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တန်စပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်	မရှိ			

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တန်စပ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၂	ရေလွှဲဆည်	မရှိ			
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း	မရှိ			
၄	အဝီစိတွင်း	အစိုးရ	၃၀	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	မရှိ
၅	လက်င်ရေတွင်း	မရှိ			
၆	စိမ့်စမ်းရေ	မရှိ			
၇	ချောင်းရေ				
၈	အခြား				

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း ၂၈၆၁ ဧက ရှိသော်လည်း ၄င်းတို့ အနက် ၃၀ ဧကကို အဝီစိတွင်းရေမှ ရာသီအလိုက်စိုက်ပျိုးရေး ရရှိပြီး၊ အခြား ၂၈၃၁ ဧကမှာ မိုးရေနှင့် တွင်းရေမှ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိသည်။ တွင်းရေနှင့် မိုးရေကိုသာ အားကိုးစိုက်ပျိုးကြရသောကြောင့် သီးနှံ အထွက် နည်းသည်။ ထို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေ အလုံအလောက်ရရှိရန်အတွက် မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါ သည်။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစု ပေါင်း စိုက် ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့် ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	မှတ် ချက်
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ			
နှမ်း	၈၀၀	တင်း	၅	၁၀	၇.၅	အောက်တိုဘာ	ဒီဇင်ဘာ	နိမ့်	လတ်	
ကြံ	၅၀၀	တန်	၁၅	၂၀	၁၇	နိုဝင်ဘာ	အောက်တိုဘာ	နိမ့်	လတ်	
မတ်ပဲ	၃၀၀	တင်း	၅	၁၀	၇.၅	အောက်တိုဘာ	ဒီဇင်ဘာ	လတ်	လတ်	သီးထပ်
စပါး	၆၀	တင်း	၂၀	၃၀	၂၅	ဒီဇင်ဘာ	ဖေဖော်ဝါရီ	မြင့်	လတ်	
ပဲစင်းငုံ	၁၀၀၀	တင်း	၁၀	၁၅	၁၂.၅	ဇွန်	ဒီဇင်ဘာ	နိမ့်	လတ်	

SAMPLE

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ နှမ်း၊ ကြံ၊ ပဲ နှင့် စပါး တို့ဖြစ်သည်။ ကြံ စိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်းမှ ၅၀၀ ဧကဖြစ်ပြီး နိုဝင်ဘာလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ တစ်နှစ်ခန့် အကြာ အောက်တိုဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး တန် ၂၀ မှ အနည်းဆုံး ၁၅ တန်၊ တစ်ဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ ၁၇ တန် ဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် နိမ့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်သည်။ နှမ်း စိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်းမှ ၈၀၀ ဧကဖြစ်ပြီး အောက်တိုဘာလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဒီဇင်ဘာလတွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံ အထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး ၁၀ တင်းမှ အနည်းဆုံး ၅ တင်း၊ တစ်ဧကပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ ၇.၅ တင်း ဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် နိမ့် သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်သည်။ မတ်ပဲ စိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်း ၃၀၀ ဧကရှိပြီး အောက်တိုဘာလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဒီဇင်ဘာလ တွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး ၁၀ တင်း မှ အနည်းဆုံး ၅ တင်း၊ တစ်ဧကပျမ်းမျှ ထွက်နှုန်းမှာ ၇.၅ တင်းဖြစ်ပြီး သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် လတ်ဖြစ်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်သည်။သီးညှပ်စိုက်ပျိုးခြင်းဖြစ်သည်။ စပါးစိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်းမှ ၆၀ ဧကဖြစ်ပြီး ဒီဇင်ဘာလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဖေဖော်ဝါရီလ တွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး ၃၀ တင်း မှ အနည်းဆုံး ၂၀တင်း၊ တစ်ဧကပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ ၂၅ တင်း ဖြစ် သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် မြင့်ဖြစ်ပြီး အကျိုးအမြတ်ရရှိမှုအခြေအနေမှာ အသင့်အတင့်သာ ဖြစ်သည်။ ၄င်းစိုက်ပျိုးမြေအများစုမှာ ပုံစံ ၇ မရှိသောကြောင့် စိုက်ဘဏ်မှ ချေးငွေအလုံအလောက် မရနိုင်ကြပါ။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးမှ လိုအပ်သော မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကို လိုသလောက်၊ အချိန်မီ အလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများလည်း ရရှိသည်။ ရရှိနိုင်သော မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကိုလည်း ရှင်းလင်းပြောကြားပေးသည်။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသောတောင်သူအရေအတွက်	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ		
ထွန်စက်	၂၅					၁၆၅	
လက်တွန်းထွန်စက်	၁						
အစေ့ချ ကိရိယာ	၁						
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်							
ရိတ်သိမ်းစက်							
ခြွေလှေ့စက်	၁၁					၁၅၄	
ရေစုပ်စက်	၁၅						
ခြေနင်းရေတင်စက်							
မြက်ရိတ်စက်	၃၅						
အခြား	၁						

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ထွန်စက် ၂၅ စင်း၊ လက်တွန်းထွန်စက် ၁ စင်း၊ အစေ့ချကိရိယာ ၁ ခု၊ ခြွေလှေ့စက် ၁၁ စင်း၊ ရေစုပ်စက် ၁၅ ခုနှင့် မြက်ရိတ်စက် ၃၅ ခုသာ ရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ထွန်စက်အကြီး ငှားရမ်းသုံးစွဲပါက (၁)နာရီလျှင် ၃၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် ထွန်စက်အသေး ငှားရမ်းသုံးစွဲပါက (၁)နာရီလျှင် ၂၅၀၀၀ ကျပ်နှုန်းပေးရသည်။ ခြွေလှေ့စက် ငှားရမ်းသုံးစွဲပါက (၁)နာရီလျှင် ကျပ် ၁၀၀၀၀ နှုန်း ဖြင့်လည်းကောင်း မြက်ရိတ်စက် ငှားရမ်းသုံးစွဲပါ (၁)ဧကလျှင် ကျပ် ၁၀၀၀၀ နှုန်းဖြင့် ငှားရမ်းသုံးစွဲရသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးမြေဧကနှင့် စိုက်ပျိုးရေးသုံး စက်ကရိယာများမှာ မျှတမှုမရှိ / လုံလောက်မှု မရှိပါ။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊ မြေဆီဩဇာ)	မရနိုင်ပါ၊ မြေဆီဩဇာ သင့်။
ရေရင်းမြစ်	မြစ်ရေတင်၊ အဝီစိတွင်း
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ	နွားချေးအလုံအလောက်ရရှိနိုင်သည်။
အော်ဂဲနစ်/ဓာတုပိုးသတ်ဆေး	သုံးစွဲလေ့မရှိ။ ဗဟုသုတမရှိကြပါ။
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ	စိုက်ဘဏ်မှ ပုံစံ ၇ ရှိပါက တစ်ဧက ၁၅၀၀၀၀ ကျပ်၊ မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း၊ ပွဲရုံပွဲစားများမှ ၅-၇%၊ ကြွေ ၁%
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ	မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးမှ နည်းပညာအနည်းငယ်ရရှိသည်။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	တကောင်းမြို့နှင့် မန္တလေးမြို့ရှိ စိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်များတွင် လိုသလောက် ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု	ဂရိတ်ဝေါကုမ္ပဏီ၊ ငွေဆန်းရောင်းကုမ္ပဏီ၊ တကောင်းမြို့နှင့် မန္တလေးမြို့ ဈေးကွက်သို့ တင်ပို့သည်။
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးရေးတိုးတက်မှု အခွင့်အလမ်းများမှာ ကျေးရွာရှိစိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီဩဇာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး သဘာဝမြေဆွေးအနေဖြင့် နွားချေးအလုံအလောက်ရရှိနိုင်ကြသည်။ စိုက်ပျိုးမြေခဲ့ထွင်၍ မရနိုင်ပါ။ ရေအရင်းအမြစ်မှာ မိုးရေနှင့် အဝီစိတွင်းရေသာ အဓိကထားသုံးစွဲရသဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်မှုမရှိပါ။ မြစ်ရေတင်စီမံကိန်းဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါက စိုက်ပျိုးဧကများ စိုက်ပျိုးရေးကို တစ်နှစ်ပတ်လုံး လုံလောက်စွာရရှိ၍ သီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးမြင့်လာမည်။ အော်ဂဲနစ်ပိုးသတ်ဆေးသုံးစွဲရန် နည်းပညာနှင့် ဗဟုသုတ မရှိသဖြင့် ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများသာ သုံးစွဲကြသည်။ စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေအနေဖြင့် ပုံစံ ၇ ရှိသော လယ်မြေများအတွက် တစ်ဧကလျှင် ၁၅၀၀၀၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကုန်းတောင် ယာမြေများအတွက် တစ်ဧကလျှင် ၁၀၀၀၀၀ ကျပ်နှုံးဖြင့် အများဆုံး ၁၀ ဧကအထိသာ ချေးငွေရရှိသည်။ ကျေးလက်ဦးစီးဌာနဆောင်ရွက်သော မြစိမ်းရောင်ကျေးရွာစီမံကိန်းမှလည်း စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေများကို အတိုးနှုန်း ၁-၁.၅%ဖြင့်လည်းကောင်း၊

SAMPLE

ပွဲရုံများမှ အတိုးနှုန်း ၅-၇%ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကြိုစိုက်ဧကများအတွက် အတိုးနှုန်း ၁% ဖြင့်လည်းကောင်း ချေးငွေများ ရရှိပါသည်။နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုအနေဖြင့် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးမှ အနည်းငယ်ရရှိသည်။ လိုအပ်သော သွင်းအားစုများကို တကောင်းမြို့နှင့်မန္တလေးမြို့ရှိ စိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်များတွင် လိုသလောက်ဝယ်ယူ ရရှိနိုင်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်များကို ဂရိတ်ဝေါကုမ္ပဏီ၊ ငွေဆန်းရောင်းကုမ္ပဏီ၊ တကောင်းမြို့နှင့် မန္တလေးမြို့ များသို့ ရောင်းချရန် ဈေးကွက်အလုံအလောက် ရှိသည်။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုအပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	မရှိပါ ။
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	ယာမြေများမှာ မြေဆီဩဇာအသင့်အတင့်သာ ကောင်းမွန်ပါသည်။
ငွေကြေးအရင်းအနှီး ရရှိနိုင်မှု	ပုံစံ ၇ မရှိသောစိုက်ပျိုးမြေများစွာရှိပြီး စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေလည်း အနည်းငယ်သာ ရရှိခြင်းနှင့်အတိုးနှုန်းမြင့်မားစွာဖြင့် ပွဲရုံများမှရရှိပါသည်။
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီနှင့် အလုံအလောက်သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင်သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	အလုပ်လုပ်နိုင်သူများ ရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု နည်းသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အများစုမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြရသော ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးတွင် လုပ်သားရှားပါမှု ရှိသည်၊
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	မိုးရေနှင့် အဝီစိတွင်းရေသာ ရှိပါ သည်။
စိုက်ပျိုးရေ မလုံလောက်မှု	လုံလောက်မှု မရှိပါ။
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	ကျရောက်မှု များပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီသော်လည်း ဈေးကောင်းမရ။ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှု မရှိပါ။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု လုံလောက်စွာမရကြပါ။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ယာမြေများမှာ နုန်းမြေနှင့် မြေစေးများဖြစ်ပြီး ပိုးသတ်ဆေးနှင့် ပေါင်းသတ်ဆေးများကို နည်းလမ်းတကျ မသုံးစွဲသောကြောင့် မြေဆီဩဇာအသင့်အတင့်သာ ကောင်းမွန်ပါ သည်။ မြေလွတ်/ မြေရိုင်းမရှိ၍ စိုက်ပျိုးမြေချဲ့ထွင်၍ မရနိုင်ပါ။ စိုက်ပျိုးမြေအများစုမှာ ပုံစံ ၇ မရှိသောကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေများစွာရှိပြီး စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေလည်း လုံလောက်စွာမရခြင်း၊ အတိုးနှုန်းမြင့်မားစွာဖြင့် ပွဲရုံများမှ ချေးငွေရရှိနိုင်ပါသည်။ သွင်းအားစုများကို အလွယ်တကူလိုသလောက် ဝယ်ယူရရှိနိုင်သော်လည်း အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကို အချိန်မီနှင့် အလုံအလောက် သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ အလုပ်လုပ်နိုင်သူများ ရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု နည်းသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အများစုမှာလည်း မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးတွင် လုပ်သားရှားပါးမှုရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေအတွက် စိုက်ဧက ၃၀ ဧကသာ အဝီစိတွင်းရေဖြင့် ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်သော်လည်း ကျန်ဧကများအတွက် မိုးရေသာ ရရှိပြီး သွင်းရေမရသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ရောဂါပိုးမွှား ကျရောက်မှုများပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ် နှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန်များကို တကောင်းမြို့၊ မန္တလေးမြို့နှင့် ကုမ္ပဏီများသို့ တင်ပို့ရောင်းချခြင်းဈေးကွက် လက်လှမ်းမီသော်လည်း ဈေးကောင်းမရခြင်း၊ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှု မရှိခြင်းနှင့် ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှု မရှိခြင်းတို့ကြောင့် သီးနှံများဈေးကောင်းမရပါ ။ သီးနှံ

ပေါ်ချိန်တွင် တောဆင်ရိုင်းများက စိုက်ခင်းများကို နှစ်စဉ်ဖျက်ဆီးခြင်းခံရသည်။ နည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ရရှိသော်လည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ ။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၂၁၀	၁၁၃၉	ဆေးကုခ တစ်ကြိမ်လျင် ၁၅၀၀၀ ကျပ်ကုန်ကျလေ့ရှိသည်။
နို့စားနွား			
မြင်း	၁	၁	
ကျွဲ	၃	၁၆	စီးပွါးဖြစ်မွေးမြူလေ့မရှိကြပါ။
မြည်း			
လား			
ဆိတ်			
သိုး			
ဝက်	၄၆	၉၉	စီးပွါးဖြစ်မွေးမြူလေ့မရှိကြပါ။
ကြက်	၁၈၀	၉၀၁	စီးပွါးဖြစ်မွေးမြူလေ့မရှိကြပါ။
ဘဲ	၃	၆	
နွားနောက်			
အခြား			
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်			
ပုဇွန်ကန်			
ဂဏန်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း			
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	၃		
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
အခြား			

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ၄၄၆ အိမ်ထောင်စု (၁၃၁%)က တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား ၁၁၃၉ ကောင် ၊ မြင်း ၁ ကောင်၊ ကျွဲ ၁၆ ကောင်၊ ဝက် ၉၉ ကောင်၊ ကြက် ၉၀၁ ကောင်နှင့် ဘဲ ၆ ကောင် မွေးမြူကြပြီး ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကို အိမ်ထောင်စု (၃)စုမှ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ တိရစ္ဆာန်ရောဂါ ကျရောက်ပါက တိမွေးကုဦးစီးဌာနသို့ အလွယ် တကူ ဆက်သွယ်နိုင်ပြီး ကုန်ကျစရိတ် ၁၅၀၀၀ ကျပ်ခန့် ရှိနိုင်ပါသည်။ မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်း ရရှိမှု အခြေအနေ၊ သားငါးရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရပြီးနှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့် မရကြပါ။

(၂.၂.၂.၂)မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	သစ်တောကြိုးဝိုင်းမှ ပလပ်မြေသတ်မှတ်ပေးပါက ရရှိနိုင်ပါသည်။
ရေရရှိမှု	လုံလောက်မှုရှိသည်။
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	ဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။
ချေးငွေ	မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းမှ ချေးငွေရရှိသော်လည်း နည်းပါးပါ သည်။
သွင်းအားစု ဈေးကွက်	ကြာညှပ်ကျေးရွာနှင့် တကောင်းမြို့တွင် အလုံအလောက်ရရှိနိုင်သည်။
ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်	တိမွေးကုဦးစီးဌာနရှိသည်။
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	လုံလောက်မှုရှိသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းမှ ချေးငွေရရှိပါ သည်။
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	မရှိပါ ။
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	ရွာတွင်း နှင့် တကောင်းမြို့ဈေးတွင် ရောင်းချသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သီးသန့်စာကျက်မြေနေရာ မရှိပါ။ သစ်တောကြိုးဝိုင်းမှ ပလပ်မြေ သတ်မှတ်ပေးပါ က စားကျက်မြေသီးသန့် ရရှိနိုင်မည်။ မွေးမြူရေးအတွက် ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။ မျိုးတိရစ္ဆာန်များကို ဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။ မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းမှ မွေးမြူရေးအတွက် ချေးငွေရရှိသော်လည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ ။ မွေးမြူရေးအတွက် လိုအပ်သော သွင်းအားစုများကို ဖ မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော တကောင်းမြို့နှင့် ၁၆ မိုင်ခန့်ဝေးသော ကြာညှပ်ကျေးရွာတို့တွင် အလုံအလောက် ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ ဈေးကွက်ဝန်ဆောင်မှုအတွက် တိမွေးကုဦးစီးဌာနရှိသည်။ ထုတ်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက်အလုံအလောက် ရှိသည်။ တိရစ္ဆာန်များ မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်းမြေနေရာ အလုံအလောက်ရှိသည်။ ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု မရှိပါ ။ ရေချို ငါးဖမ်းခြင်း လုပ်ငန်းအတွက် ချေးငွေကို မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းမှ ချေးငွေရရှိပါ သည်။ ရေချိုငါးဖမ်းခြင်းလုပ်ငန်းအတွက် နည်းပညာအကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများမရှိပါ ။ ထုတ်ကုန်များကို ရွာတွင်း နှင့် တကောင်းမြို့ဈေးတွင် ရောင်းချသည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	ရရှိသည်။
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	နှစ်စဉ်ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသည်။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	လုံလောက်မှုမရှိ။
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက်	လိုင်စင်မရှိသဖြင့် သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	ခံကြရသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဒေသမျိုးများသာရှိပြီး မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရန် အခက်အခဲရှိသည်။ မြစိမ်းရောင် ကျေးရွာစီမံကိန်းမှ မွေးမြူရေးအတွက် ချေးငွေအနည်းငယ်ရရှိပါ သည်။ နှစ်စဉ်ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိပြီး ထိရောက်စွာကာကွယ်နိုင်ခြင်းမရှိ၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အချိန်မီမရ၊ ရာသီအလိုက် ကာကွယ်ဆေးထိုးလေ့ မရှိသောကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်း လုံလောက်မှုမရှိ။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသော်လည်း လိုင်စင်မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိ၊ ဈေးကောင်းမရကြပါ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ် ခြင်းကို ခံကြရသည်။

(၂.၂.၃)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း				
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း				
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	၂		၅	နိမ့်
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	၂		၄	လတ်
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေး သူ)	၂		၂	လတ်
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	၃		၁၅	လတ်
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	၁		၁	လတ်
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး	၂		၂	နိမ့်

SAMPLE

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင် မှု လုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း များ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ် ရေးနှင့် အေးကင်းလုံခြုံရေး)				
၁၃	ပညာရေး				
၁၄	ကျန်းမာရေး				
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ				
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက် လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)				
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်း အရေအတွက်/လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	၁၂		၂၉	

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး အဓိကလုပ်ကိုင်သောကြောင့် အခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများဖြင့် အသက်မွေးသော အိမ်ထောင်စု အနည်းငယ်ရှိပါသည်။ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း ၂ ခု ၊ ဆိုင်ကယ်ဝပ်ရှော့နှင့် သံဂဟေလုပ်ငန်း ၂ ခု၊ အပ်ချုပ်နှင့် ယက်ကန်းလုပ်ငန်း ၂ ခု၊ အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း ၃ ခု၊ စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း ၁ ခု၊ ထွန်စက်မောင်း၊ကားမောင်းလုပ်ငန်း ၂ ခု၊ စုစုပေါင်းလုပ်ငန်း ၁၂ ခုသာ ရှိပြီး ၎င်းလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသည့် မိသားစုဝင်လုပ်အား ၂၉ ဦးရှိရာ လုပ်အားခ နည်းခြင်းတို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်းလက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့်လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်းအနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

SAMPLE

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ဈေးကွက်နှင့် နီးသည်။ ဈေးကွက်လည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။	တကောင်း၊ကြာညွှပ်နှင့် နီးပြီး ဒေသစိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးထွက်ကုန်များ၊ သဲနှင့် ကျောက် စသည့် ထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။
သယ်ဇာတများ ရှိသည်။	သဲ၊ ကျောက်၊ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ သစ်၊ ဝါး စသည်များ ထွက်သည်။
တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု ရှိသည်။	နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ် စွာ သွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင် သည်။
အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များ ရှိသည်။	ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော အ လုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များသည်။
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပါသည်။
အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာအချို့ တတ်မြောက်ကြသည်။	ပန်ရံ၊လက်သမား၊ဈေးရောင်း၊ အပ်ချုပ်၊ ယက္ကန်းယက်၊ ကားမောင်း၊ ဆိုင်ကယ်ဝပ်ရှော့၊သံဂဟေ စသည့် အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းအချို့ လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တကောင်း၊ ကြာညွှပ်နှင့် နီးပြီး ဒေသစိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးထွက်ကုန်များ၊ သဲနှင့် လုပ်ငန်းသုံးကျောက် စသည့်ထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ သယံဇာတများ အနေဖြင့် သဲ၊ ကျောက်၊ သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ သစ်၊ ဝါး စသည်များထွက်သည်။ နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ်စွာ သွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင်သည်။ ဘွဲ့ရနှင့်ဘွဲ့မရသေးသော အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ ဈေးရောင်း၊ အပ်ချုပ်၊ ယက္ကန်းယက်၊ ကားမောင်း၊ ဆိုင်ကယ်ဝပ်ရှော့နှင့် သံဂဟေဆက် စသည့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းအချို့ လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်။

ဇယား (၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသည်။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ပြင်ပရင်းနှီးလုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်းကြောင့် လူတိုင်းအလုပ်အကိုင်မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခများမှာလည်းနည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန်မရကြပါ။
အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အတတ်ပညာ အားနည်းသည်။	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်များသော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်များ အားနည်းနေကြသည်။ သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် အဆက်အသွယ် မရှိကြပါ။
လက်ရှိလုပ်ငန်းများခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာများမရှိခြင်း။ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေး ခြင်း။	အပ်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား လုပ်ကိုင်သူများရှိသော်လည်း ခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာများမရှိခြင်းနှင့်လက်ရှိလုပ်ငန်းများကျွမ်း

SAMPLE

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
	ကျင်မှုအားနည်းနေသေးသည်။
အရင်းအနှီးနှင့် ချေးငွေ လက်လှမ်း မမီနိုင်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ၊ ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီနိုင်ကြပါ။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ပြင်ပရင်းနှီး လုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း နည်းပါးခြင်းကြောင့် လူတိုင်း အလုပ်အကိုင် မရှိကြပါ။ နေ့စားလုပ်အားခများမှာလည်း နည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန်မရကြပါ။ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်များသော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်မှုများ အားနည်းနေကြသည်။ သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် အဆက်အသွယ် မရှိကြပါ။ အပ်ချုပ်၊ အလှပြင်၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား လုပ်ကိုင်သူများရှိသော်လည်း ခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာများ မရှိခြင်းနှင့် လက်ရှိလုပ်ငန်းများ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေးသည်။ ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ၊ ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီနိုင်ကြပါ။

(၂.၃) ရွှေပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁)ရွှေပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ရွှေပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု		-	-	-	-	-	-	-	-	-
၂	ရွှေပြောင်းလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ	-									
၃	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေပြောင်းမှုကာလ										
	၃ လ အထိ	-									
	၆ လ အထိ	-									
	၁၂ လ အထိ	-									
	၁၂ လ အထက်	-									

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မရှိပါ ။

(၂.၃.၂) ရွှေပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	
၄	အခြား	

SAMPLE

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မရှိပါ ။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာ အတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်					
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)			-	-	-
	ဘဏ်			-	-	-
	လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်			-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့် လူကြုံ ဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မရှိပါ ။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	ကြာညှပ်ကျေးရွာ (၁၆)မိုင်၊ တကောင်းမြို့ (၆)မိုင်	မန္တလေး
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်း နှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ဆိုက်တွဲ၊ လိုင်းကား၊ ကိုယ်ပိုင် ဆိုင်ကယ်၊	လိုင်းကား
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင် မှုပေးနိုင်မှု	ကုန်စိမ်း၊သားငါး၊အသေးစားလူ သုံးကုန်	လူသုံးကုန်ပစ္စည်းမျိုးစုံ
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	ဈေးဆိုင်ခန်း	သွပ်မိုး၊ အကာရှိ၊ ဆိုင်ခန်း

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေး ထုတ်ကုန်များအတွက် (၁၆)မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော ကြာညှပ်ကျေးရွာဈေးနှင့် (၆)မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော တကောင်းမြို့တို့တွင် ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ ကုန်စိမ်း၊ သားငါးနှင့် အသေးစားလူသုံးကုန် ပစ္စည်းများကိုလည်း အနီးဆုံးဈေး တကောင်းမြို့သို့ ဆိုက်တွဲ၊ လိုင်းကား၊ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ကယ်များဖြင့်လည်းကောင်း မန္တလေးမြို့သို့ လိုင်းကားများဖြင့်လည်းကောင်း အလွယ်တကူ သွားရောက်ဝယ်ယူနိုင်သည်။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

SAMPLE

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမ ည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (သမဝါယမဘဏ်)					
စိုက်ဘဏ်	ကြေဘဏ် ဆောင်းဘဏ် မိုးဘဏ်	၁ နှစ် ၆ လ ၆ လ	၆.၅% ၀.၈% ၀.၈%	ပုံစံ ၇ ပုံစံ ၇ ပုံစံ ၇	၃၅ ဦး×၁၀၀၀၀၀ ၃၅ ဦး×၂၀၀၀၀ ၃၅ ဦး×၂၀၀၀၀
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိက အသေး စား ချေးငွေဝန် ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ ငွေချေးအစီအစဉ်					
ငွေချေးပေးသူ	ချေးငွေ	၁ နှစ်	၁၀-၂၀%	လို	ချေးငွေပြန်ဆပ်ချိန်တွင် အမြန်ပြန်ဆပ်ရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ချေးငွေ ရရန် ခက်ခဲခြင်း။
အပေါင်ဆိုင်					
မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများ	ချေးငွေ	လိုသလောက်	၅%	လို	ဆင်းရဲသောကြောင့် ယုံ ကြည်မှုအားနည်း၊
အခြား	မြစိမ်းရောင် ချေးငွေ	တစ်နှစ်	၁%	မလို	ဆင်းရဲသောကြောင့် ယုံ ကြည်မှုအားနည်း၊ လူတိုင်း မရနိုင်၊ အလုံအလောက်မရ။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပါတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်နှင့် မြစိမ်းရောင်ကျေးရွာစီမံကိန်းတို့ရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ ကြေဘဏ်၊ဆောင်းဘဏ်၊ မိုးဘဏ် ဟူ၍ အမျိုးအစားခွဲခြားပြီး ကြေဘဏ်အတွက် အတိုးနှုန်း (၆.၅%)နှုန်းဖြင့် ထုတ်ချေးပြီး ချေးငွေကာလ (၁)နှစ်ဖြင့် အသင်းသား (၃၅)ဦးအတွက် တစ်ဦးလျှင်(၁၀၀၀၀၀၀)ကျပ် ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆောင်းဘဏ် အတွက် အတိုးနှုန်း (၀.၈%)နှုန်းဖြင့် ထုတ်ချေးပြီး ချေးငွေကာလ (၆)လဖြင့် အသင်းသား(၃၅)ဦး အတွက် တစ်ဦးလျှင် (၂၀၀၀၀)ကျပ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိုးဘဏ်အတွက် အတိုးနှုန်း (၀.၈%)နှုန်းဖြင့် ထုတ်ချေးပြီး ချေးငွေကာလ (၆)လဖြင့် အသင်းသား(၃၅)ဦးအတွက် တစ်ဦးလျှင်(၂၀၀၀၀)ကျပ်ဖြင့် ကျေးရွာရှိ တောင်သူများကို ထုတ်ချေးထားပါသည်။ ၄င်းချေးငွေများအတွက် ပုံစံ ၇ ရှိမှသာ ချေးငွေချေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့သော် စိုက်ဘဏ်ချေးငွေမှာ အချိန်မီထုတ်ချေးပေးခြင်းမရှိ၊ ကုန်ကျ စရိတ် လုံလောက်မှုမရှိ၊ ကာလတို (၆ လ) ချေးငွေ၊ ပြန်ဆပ်ချိန်ကို အတိအကျ သတ်မှတ်ထားသော ကြောင့် သီးနှံအောင်ပါက ဈေးကောင်းမစောင့်နိုင်ဘဲ ရောင်းချပြန်ဆပ်ရခြင်း၊ ရာသီဥတုအခြေအနေ ကြောင့်

SAMPLE

သီးနှံမအောင်မြင်ပါကလည်း မိမိရှိရာ (ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်၊ ယာ၊ ရွှေထည် စသည်) ရောင်း၊ပေါင်ပြီး မဖြစ်မနေ ပေးဆပ်ကြရသည်။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငှါးရာတွင် ယာမြေအပေါင်ထားပြီး အတိုးနှုန်းမှာ ၁၈-၂၀% ဖြစ်သည့်အပြင် သီးနှံပေါ်ချိန် အမြန်ပြန်လည် ပေးဆပ်ရသောကြောင့် ဆင်းရဲသားများအတွက် ငွေချေးရာတွင် များစွာအခက်အခဲရှိသည်။ ယုံကြည်မှုလည်း နည်းသောကြောင့် အပေါင်ခံပစ္စည်းမရှိပါက ချေးငွေရရန် အခက်အခဲရှိသည်။

အသိမိတ်ဆွေ/ ဆွေမျိုးများထံမှ ချေးငှါးရာတွင် အပေါင်ခံပစ္စည်းထားရပြီး အတိုးနှုန်းမှာ ၅% ဖြင့်ချေးပေးပြီး လိုအပ်သလောက်ချေးငွေရသည်။ သို့သော် ဆင်းရဲသားများအား ယုံကြည်မှုအားနည်းသောကြောင့် ချေးငွေရရန်အခက်အခဲရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနက မြစိမ်းရောင်ကျေးရွာစီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ယင်းစီမံကိန်းသည် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားပေါင်း(၇)မျိုးကို ထုတ်ချေးနိုင်ပြီး ချေးငွေကာလကိုလည်း ၆ လမှ တစ်နှစ်အထိ သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ အတိုးနှုန်းမှာ ၁-၁.၅% ဖြစ်သည့် အပြင် အပေါင်ခံပစ္စည်းလည်း ပေးစရာမလိုပါ။ ဆင်းရဲသောကြောင့် ယုံကြည်မှုအားနည်းသဖြင့် လူတိုင်း ချေးငွေ မရခြင်း၊ အလုံအလောက်မရခြင်းများလည်းရှိပါသည်။ အများအားဖြင့် ကျေးရွာသူ/သား များအားလုံးနီးပါး ချေးငွေကို ခံစားရသဖြင့် ကျေးရွာအနေဖြင့် ငွေကြေးအခက်အခဲများ ယခင်ကထက် အဆင်ပြေလာသည် ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ:

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	လတ်	အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပါ သည်။
အပင်မျိုးစိတ်များ	မြင့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံးရောင်း ချမှုများသည်။
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှု	လတ်	အသင့်အတင့် ကျရောက်သည်။
ရေရင်းမြစ်	လတ်	မိုးရေကို အားကိုးနေရပြီး မြေအောက်ရေတူးဖော်ရရှိနိုင်သည်။
ငါးမျိုးကွဲများ		ငါးမရှိ။
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	မြင့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီးထုတ်ယူသုံး/ရောင်းချမှုများသည်။
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မြင့်	စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စည်းကမ်းမဲ့ စွန့်ပစ်ကြသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

SAMPLE

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေဆီဩဇာအခြေအနေမှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သော်လည်း ဓါတ်မြေဩဇာများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ် မှားယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီဩဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု လတ်ဖြစ်ပါသည်။

တောင်သူများအနေဖြင့် ဖျက်ပိုးများကျရောက်မှုနှင့် ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှုကို အသင့်အတင့်သာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှု များပြားခြင်းကြောင့် အန္တရာယ်ရှိမှု လတ်ဖြစ်သည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်အနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် မိုးရေကိုသာ အဓိကအားထားရပြီး ကျေးရွာတွင်းသုံးစွဲရန်အတွက် မြေအောက်ရေကို တူးဖော်၍သုံးစွဲကြသော်လည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ ။

အပင်မျိုးစိတ်များ၊ ငါးမျိုးကွဲများနှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများအနေဖြင့်လည်း ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှု များသောကြောင့် တဖြည်းဖြည်းရှားပါးလာပြီး အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁)ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏ %
စာမတတ်သူဦးရေ	၈	၂၆	၃၄	၃
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၄၄	၅၁	၉၉	၉
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၄၄	၁၅၁	၂၉၉	၂၇
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၈၅	၂၅၅	၅၄၀	၄၈
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၅၇	၅၇	၁၁၄	၁၀
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၂	၁၁	၂၃	၂
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၄	၁၂	၁၆	၁
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၅၅၄**	**၅၇၁**	**၁၁၂၅**	**၁၀၀**

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် စာမတတ် သူ ၃၄ ဦး (၃%) ၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး (၉၉)ဦး (၉%) နှင့် မူလတန်းပညာမပြီးဆုံးသူ ၂၉၉ ဦး (၂၇%) စုစုပေါင်း ဦးရေ ၄၃၂ ဦး (၃၉%) သည် အခြေခံပညာ အရေး၊ အဖတ်၊ အတွက်ကို တတ်မြောက်မှုမရှိဘဲ အများစုမှာ အမျိုးသမီး (၂၃၆ ဦး) ၅၅% ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ အခြေခံပညာတတ်မြောက်မှု မူလတန်းပြီးဆုံးသူ၊ အလယ်တန်းပညာ ပြီးဆုံးသူ၊ အထက်တန်းပညာ ပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသားဦးရေကများပြီး အမျိုးသမီးအရေအတွက် နည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏ %
မူလတန်း (၅-၉ နှစ်)	၆၄	၅၅	၁၁၉	၆၈%
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၁၅	၁၀	၂၅	၁၄%

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏ %
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၅	၃	၈	
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၁	၁	၂	

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းလွန်ကျောင်းရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း ၁၇၄ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာစာသင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေသော ဦးရေမှာ ၁၁၉ ယောက် (၆၈%)ရှိပြီး ကျောင်းသား(၅၅)ယောက်မှာ မိသားစုအခက်အခဲကြောင့် ကျောင်းဆက်လက် မတက်ရောက်နိုင်ခြင်း နှင့်တခြားကျောင်းသို့ တက်ရောက်ခြင်းများ ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်မှာ ၁၇၅ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာစာသင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေသော ဦးရေမှာ (၂၅)ယောက်မှာ (၁၄%)သာရှိပြီး ကျန်ကျောင်းသား(၁၅၀)ယောက်မှာ မိသားစု အခက်အခဲများကြောင့် ကျောင်းဆက်လက် မတက်ရောက်နိုင်ခြင်း နှင့် တကောင်းမြို့ရှိ အထက်တန်းကျောင်းသို့ တက်ရောက်ခြင်းများရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့် ကျောင်းတက်နှန်းအလွန်ပင် လျော့နည်းနေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းလွန်ကျောင်း					
ရွာမှ အကွာအဝေး(မိုင်)	ရွာတွင်း					
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေလျင်					
စာသင်ကျောင်း အရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	၆၀'×၃၀'၊ ၆၀'×၄၀'၊ ၂၀'×၃၀' အဆောင်(၃)ဆောင်					
အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်း အရည်အသွေး	သွပ်မိုး၊အုတ်ကာ၊အုတ်ခင်း။ သွပ်မိုး၊ပျဉ်ကာ၊ပျဉ်ခင်း။ သွပ်မိုး၊အုတ်ခံ၊အုတ်ကာ။					
ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂ (လုံလောက်မှု ရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာအခြေအနေ	ပရိဘောဂ လုံလောက်မှုမရှိ၊ ကျောင်းအိမ်သာလုံလောက်မှု မရှိ။					
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရ အမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)	တစ်နှစ်လျှင် ၃ ကြိမ်၊ နို့မှုန့် ၊ ကောက်ညှင်း					
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်	၂	၇	၉			
ကျေးရွာခန့်						

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လက်ရှိကျေးရွာရှိ မူလတန်းလွန် ကျောင်းအရွယ်မှာ (၆၀×၃၀)ပေ၊ (၆၀×၄၀) ပေနှင့် (၂၀×၃၀) ပေ သွပ်မိုး၊ အုတ်ကာ၊ အုတ်ခင်း အဆောင် ၁ ဆောင်၊ သွပ်မိုး၊ ပျဉ်ကာ၊ပျဉ်ခင်း အဆောင် ၁ ဆောင်နှင့် သွပ်မိုး၊အုတ်ခံ၊အုတ်ကာ အဆောင် ၁ ဆောင် စုစုပေါင်း ကျောင်းဆောင် ၃ ဆောင်ရှိသည်။ ကျောင်းဆောင် လုံလောက်မှုရှိသော်လည်း ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ၊ ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ၊ ကျောင်းခြံစည်းရိုး နှင့် ဝန်ထမ်းအိမ်ရာ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းဆရာအရေအတွက်မှာ

SAMPLE

အစိုးရခန့် ကျား ၂ ဦး၊ မ ၇ ဦးနှင့် စုစုပေါင်း ၉ ဦး ရှိပါသည်။ ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှုအနေဖြင့် ၁ နှစ်လျှင် ၃ ကြိမ်ရှိပြီး နို့မှုန့် နှင့် ကောက်ညှင်းများကို ကျွေးမွေးသည့် အစီအစဉ်များလည်း မရှိကြပါ။

(၂.၇.၄)ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	၉ ဦး (က ၂ + မ ၇)
တပည့် - ဆရာ အချိုး	၁၆:၁
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိ။
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	လုံလောက်မှု ရှိသည်။
ဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်မှု	အစီအစဉ်မရှိ။ ထောက်ပံ့မှုမရှိ။
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားပစ္စည်းများစုံလင်မှုမရှိ။ အားကစားကွင်း မရှိ။
မိဘဆရာအသင်း၏ အခန်းကဏ္ဍ	စိတ်ဝင်စားမှုရှိပြီး တက်ကြွစွာ လှုပ်ရှားကြသည်။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တပည့်/ဆရာအချိုးမှာ မူလတန်း တွင် ၁၆: ၁ ဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းဆရာ/ဆရာမ လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေးအထူးအစီအစဉ်များ မရှိပါ။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာများ၊ ကျောင်းအားကစားပစ္စည်းများ လုံလောက်မှု မရှိကြပါ။ အားကစားကွင်းမရှိပါ ။ ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် ထောက်ပံ့ခြင်းနှင့် အခြားအစီအစဉ်များမရှိပါ ။ မိဘဆရာအသင်း၏ စိတ်ဝင်စားမှုရှိပြီး တက်ကြွစွာပါ ဝင်လှုပ်ရှားကြသော်လည်း ထိရောက်မှုမရှိပါ ။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောက		Â		သောက်သုံးရေသန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး		Â		ခြင်ပေါက်ပွါးမှုနည်းသည်။
၃	ငှက်ဖျား	Â			
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ	Â			
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ		Â		အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်ပြုသူ နည်းသည်။
၆	တီဘီ	Â			အသက်ရှူလမ်းကြောင့်နှင့် လူအသုံးအဆောင်များ အတူသုံးရာမှကူးစက်နိုင်သည်။
၇	ဆီးချို	Â			နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း၊ ဓါတုဆေးဝါးအလွန်အကျွံ
၈	သွေးတိုး	Â			

#	ရောဂါ	ပျံနှံမှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
					သုံးစွဲထားသောအစား အစာများကို နေ့စဉ်မလွဲမရှောင် စားသုံး နေရခြင်း။ ဆင်းရဲသားများကျန်းမာရေးဗဟုသုတအား နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာနှင့် ပါတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကောင်းများမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)	Â			အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
၁၀	အာဟာရ ချို့တဲ့မှု		Â		အများစုမှာဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြော င့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။
၁၀	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ			Â	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အဖြစ်များသောရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်သုံးရေ မသန့်ရှင်းမှုနှင့် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့်ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ပွားမှုနိမ့်သည်။သွေးလွန်တုတ်ကွေး ဖြစ်ပွားမှုလည်း နိမ့်သည်။ ငှက်ဖျားရောဂါဖြစ်ပွားမှု မြင့်ပြီး ခြင်များပေါက်ပွါးမှု အဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများမသန့်ခြင်း၊ ခါတ်မြေဩနှင့် ပိုးသတ်ဆေး အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေးများ အသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေကြရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်း ခါတ်မြေဩ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်းအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေ ခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ၄င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်၊ စိစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှုန့်၊ ကြက်သားမှုန့်များကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသောမုန့်နှင့် သရည်စာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံး

နေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေးဗဟုသုတနည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်း လုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာမရှိခြင်း တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။ တီဘီ၊ အသည်းရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၄င်းရောဂါများသည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လိင်မှတဆင့် ကူးစက်သောရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွါးနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၄င်းရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများ ဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။အခြားကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွာလေ့မရှိပါ ။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှုံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှုံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ		Â	ဆေးလိပ်သောက်သုံးမှုများခြင်း၊ ယမ်းငွေ့၊ဂန်းငွေ့များ ရှုရှိုက်ရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	Â		
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	Â		
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	Â		
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	Â		
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှုံမှု	Â		
၇	အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	Â		
၈	အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်	Â		

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အဆုတ်ရောဂါမှာ ဆေးလိပ်သောက်သုံးမှုများခြင်း၊ ဆေးလိပ်ငွေ့၊ ယမ်းငွေ့၊ ဂန်းငွေ့များ ရှုရှိုက်မိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဖြစ်ပွားမှု မရှိပါ။ အဆုတ်ရောဂါအတွက် သီးခြား ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးခြင်းမရှိပါ ။ အသည်းရောင်အသားဝါ၊ ပိုလီယိုရောဂါ၊ မေးခိုင်၊ ဝက်သက်ရောဂါ၊ နှင့် အခြားကာကွယ်ဆေးများကို ပုံမှန်ထိုးပေးသည်။ အဟာရမှတ်တမ်းယူမှုနှင့် အဟာရပညာပေးဝန်ဆောင်မှု များရှိပါ သည်။

(၂.၈.၃)ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက်	မရှိ။		ကျန်းမာရေးမှူး-		

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျန်းမာရေး ဌာန			သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ - ကြီးကြပ် (၁) – ကြီးကြပ် (၂) – တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-		
တိုက်နယ် ဆေးရုံ	တွင်းငယ်၊ ၂၂ ကြာညွှတ် ၁၆	ရှိ	ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ - ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
မြို့နယ် ဆေးရုံ	သပိတ်ကျင်း၊ ၅၁ မိုင် နှင့် တကောင်း (၆)မိုင်	ရှိ	ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ - ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
ဆေးဆိုင်	မရှိ		ဆေးဝါးကျွမ်းကျင် သူ(မရှိ)	လက်လှမ်းမှီမှု-- မရှိ။ ဆေးဝါး--မရှိ။ သိုလှောင်ပုံစနစ်--မရှိ။ အအေးခန်းစနစ်--မရှိ။	ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းသေး သည်။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ လက်ရှိကျေးရွာ (၃) ရွာ အတွက် သားဖွါးဆရာမတစ်ဦးသာ ခန့်ထားပေးသောကြောင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ သားဖွါးဆရာမ တစ်ရွာတစ်ဦးခန့်ထား ပေးရန် (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွါးသင်တန်းပေးရန် လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဆေးဝါးဆိုင်မရှိပါ ။ အရေးပေါ် ဖြစ်ပါက (၆) မိုင်ခန့်ဝေးသော တကောင်းမြို့ဆေးရုံသို့လည်းကောင်း၊ (၂၂) မိုင်ဝေးသော တွင်းငယ်

SAMPLE

တိုက်နယ်ဆေးရုံသို့ လည်းကောင်း၊ (၁၆) မိုင်ဝေးသော ကြာညွတ်တိုက်နယ် ဆေးရုံသို့ လည်းကောင်း၊ (၅၁) မိုင်ခန့်ဝေးသော သပိတ်ကျင်းမြို့ ဆေးရုံသို့လည်းကောင်း ကျေးရွာရှိ လူမှုကူညီရေးကားဖြင့် အချိန်မရွေး သွားကြရသည်။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၁၆		Â	Â	Â	
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)	၁၃		Â	Â	Â	
အဝီစိတွင်း/တုံကင်	၁၁၄		Â	Â	Â	
ကန်						
မြစ်/ချောင်း	၁		Â	Â	Â	
မိုးရေသိုလှောင်ကန်						
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						
အခြား						

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သောက်ရေတွင်း ၁၆ တွင်း၊ အဝီစိတွင်းစက်တပ် ၁၃ တွင်း၊ အဝီစိတွင်း တုံကင် ၁၁၄ တွင်းနှင့် မြစ်ရေသုံးစွဲသည့် အိမ်ထောင်စု(၄၄)စု ရှိပါသည်။ ရေတွင်းများမှာ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ရေလုံလောက်သော်လည်း အရည်အသွေးကောင်းသော သောက်ရေသန့်ရရှိရန် လိုအပ်သည်။ မြစ်ရေကို အသုံးပြုကြသော်လည်း သန့်ရှင်းမှုမရှိပါ ။

(၂.၉.၂) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာ အမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၁၀၃	ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ အနည်းငယ်သာရှိသည်။
ကျင်းအိမ်သာ	၁	
မြေပေါ် အိမ်သာ		
တောထိုင်	၂၂၈	ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။
စုစုပေါင်း	**၃၃၂**	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု ၃၄၀ စုရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ ၁၀၃ လုံး သာရှိပြီး စနစ်တကျသုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်း မရှိကြပါ။ ကျင်းအိမ်သာ ၁ လုံး နှင့် ကျန် ၂၂၈ အိမ်မှာ တောထိုင်အသုံးပြုလေ့ရှိကြရာ ကျန်းမာရေးဗဟုသုတနည်းပါးကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးအစီအစဉ်များ ၊ အသိပညာပေး ဟောပြောပွဲများ ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၂.၁၀) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	ကျေးရွာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီးတက်ကြွစွာပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု		Â	ကျား/မ တန်းတူမှုမရှိခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုအားနည်းနေသေးသည်။
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်း များတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု	Â		မြို့နယ်မှ ညွှန်ကြားမှု ရှိသည်။
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေး များ/အမျိုးသမီးများအား သံသယ ဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ		Â	
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု		Â	
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်... (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံစံများအရ ကျား/မ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသောပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်း အကြမ်းဖက်မှုနှင့်ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများ မတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။သို့သော် ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ အနည်းအကျင်း ပါသောအခါလည်း အရေးပါသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေးလေ့မရှိခြင်း၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများမှာ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှုတူသော်လည်း လုပ်အားခတွင် တန်းတူမရရှိခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံများအရ သားယော□ကဲ့်ားလေးကိုသာ ပညာရေးတွင်ဦးစားပေးခြင်း၊ အများစုမှာ အမျိုးသမီးများကို အလယ်တန်းအဆင့်အထိ၊ အခြေခံအရေးအဖတ်အတွက် တတ်မြောက်ရုံသာ ပညာသင်ကြားပေးလေ့ရှိခြင်းတို့ ရှိနေသေးသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်လိုသော်လည်း အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်ပါဝင်ခွင့် မရခြင်း၊ အမျိုးသမီးများအတွက် နေရာမပေးခြင်း၊ အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင်က အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကို ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုရန် ယုံကြည်မှုမရှိခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုမရှိခြင်းများ ရှိနေပါ သည်။ အမျိုးသမီးရေးရာအကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ အသိအမြင်အားနည်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

SAMPLE

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁)ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	ဆိုး		Â		၁ မိုင်
ချဉ်းကပ်လမ်း	၁	ဆိုး	၂၀၁၆–၂၀၁၇	Â		၂ မိုင်
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁	ဆိုး		Â		၁ မိုင် ခန့်
အခြား						

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်းရှိ ရွာတွင်းလမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး မိုးရာသီတွင် လွယ်ကူစွာသွားလာ၍ မရပါ ။ ကျေးရွာနှင့်မန္တလေး-ဗန်းမော်ကားလမ်း ချဉ်းကပ်လမ်း ကျေးရွာအဝင်လမ်း သည် မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး ဗျူဟာလမ်း ဆက်သွယ်ထားသောလမ်းသည် ကျောက်ချောလမ်းဖြစ်ပါသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး သွားလာ၍မရ။ ပွင့်လင်းရာသီ၌သာ သွားလာ၍လွယ်ကူသည်။ ရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ မကျီးကုန်းကျေးရွာနှင့်ဆက်သွယ်ထားသည့် လမ်းဖြစ်ပြီး မြေသားလမ်းအမျိုးအစား ဖြစ်ပါပွင်းလင်းရာသီ၌သာ သွားလာရလွယ်ကူ သည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား					
သံဘောင်၊ သစ်သားခင်း တံတား					
ကြိုးတံတား					
ရေပြွန်					
အခြား					

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မရှိပါ။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ်အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း	၃ မိုင်ခန့် တကောင်းမြို့၊ ၇ မိုင်ခန့် ကြာညွတ်ရွာ	၁၊၂		Â

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ပင်လယ်ရေကြောင်း				
အခြား				

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊ သမ္ဘာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် မြစ်ကြောင်းလမ်း အသုံးပြုနိုင်ပြီး တကောင်းမြို့သို့ (၃)မိုင်ခန့် ၊ ကြာညွှပ်ကျေးရွာသို့ (၇)မိုင်ခန့် သွားလာရပြီး လှေ၊ သမ္ဘာန်၊ မော်တော်များ အသုံးပြု၍သွားလာပါသည်။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုး အစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဘာန်	စက်ဘီး	မော်တော် ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ် ၊ ထော်လာကျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်	၂၀	၁	၇	၂၁၀	၃	၁၄		၁၂၂

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်လှေ ၂၀ စင်း ၊ လှေ ၁ စင်း၊ စက်ဘီး ၇ စီး၊ ဆိုင်ကယ် ၂၁၀ စင်း၊ ထော်လာကျီ ၃ စင်း၊ ကား ၁၄ စီးနှင့်နွားလှည်း ၁၂၂ စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် မော်တော်ဆိုင်ကယ် ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း			
ဆိုလာစနစ်	၂၆၉	သင့်	စာဖတ်ရန်နှင့် ညဖက်မီးလင်းရန် အတွက်သာ အသုံးဝင်သည်။ ရာသီဥတု မကောင်းပါက အားမပြည့်ပါ။
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်			
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၄၂	သင့်	ကုန်ကျစရိတ်များသည်။
လေစွမ်းအင်			
ဇီဝလောင်စာ			
အခြား	၂၀	သင့်	ဖယောင်းတိုင်၊ဘက်ထရီ

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးလက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ဆိုလာမီးအသုံးပြုသူ ၂၆၉ အိမ်၊ ဒီဇယ်အင်ဂျင်မီး ၄၂ အိမ် ၊ အခြား ဖယောင်းတိုင်မီး ၊ ဘက်ထရီ အသုံးပြုသူ ၂၀ အိမ် ရှိပါသည်။ ဆိုလာမီးမှာ စာဖတ်ရန်နှင့် ညဖက် မီးလင်းရန်အတွက်သာအသုံးဝင်ပြီး ရာသီဥတုမကောင်းပါ က အားမပြည့်သဖြင့် အသုံးပြုရန်အဆင်မပြေပါ ။ဒီဇယ်အင်ဂျင်မီးမှာလည်း ကုန်ကျစရိတ်များသဖြင့် ကျေးရွာသားတိုင်း မတတ်နိုင်ကြပါ ။ ဖယောင်းတိုင်မီး၊ ဘက်ထရီမီးများမှာလည်း ရေရှည်

SAMPLE

အသုံးပြုရန် အဆင်မပြေပါ ။ မီးဘေးအန္တရာယ် အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သည်။ မီးဘေးကာကွယ်ရေး ကြိုတင်စီမံမှုများမရှိသဖြင့် မီးဘေးကာကွယ်ရေးအတွက် အသိပညာပေးဟောပြောပွဲများ ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်သည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၂၈၈	၃၈	၅၃	၂၄	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၂၈၈) လုံး၊ ရေဒီယို ၃၈ လုံး၊ တီဗွီ ၅၃ လုံးနှင့် စလောင်း ၂၄ ခုရှိသည်။ ဆိုလာမီးနှင့် ဒီဇယ်အင်ဂျင်မီး သုံးစွဲသည့် အဆင်ပြေသည့် အိမ်ထောင်စုများသာ တီဗွီ နှင့် ဂြိုလ်တုစလောင်း တပ်ဆင်ကြသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	သီးသန့်မရှိ။ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် အက်ဖ်အမ် နားထောင်ကြသည်။
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အားကစား မရှိကြပါ ။ အားကစားပစ္စည်း မရှိကြပါ။
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	မဖြစ်မနေပါဝင်ကြရသည်။
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းရေး	အားနည်းသည်။
စာကြည့်တိုက်၊ အင်တာနက်စသည်များအား လက်လှမ်းမီမှု	စာကြည့်တိုက်မရှိပါ ။

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့်အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ အပျင်းပြေ အီးဗွီဒီကိုသာ ကြည့်ကြရပြီး လျှပ်စစ်မီးမရသောကြောင့် ရုပ်မြင်သံကြားကို လက်ဖက်ရည်ဆိုင်၊ ဆိုလာမီး(သို့) ဒီဇယ်အင်ဂျင်မီး သုံးစွဲသည့် အဆင်ပြေသည့်အိမ်များတွင်သာ သွားရောက်ကြည့်ကြရသည်။ ရေဒီယို၊ အက်ဖ်အမ် နားထောင်ချင်ကြသော်လည်း ဆက်သွယ်ရေးလိုင်း မကောင်းသောကြောင့် နားမထောင်နိုင်ကြပါ။ မိသားစုဝမ်းစာအတွက် အခြားဒေသသို့ သွားရောက်အလုပ်လုပ် ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကျေးရွာလူမှုရေးလုပ်ငန်း၊ ဘာသာရေး ပွဲတော် များတွင်လည်း ကောင်းစွာပါဝင်နိုင်ခြင်း အားနည်းသည်။ အားကစားနှင့် အားကစားပစ္စည်းများတွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှုအားနည်းပြီး ပိုက်ကျော်ခြင်း၊ ဘောလုံးအနည်းအကျဉ်း ကစားကြသည်။ အားကစားကွင်း သီးခြားသတ်မှတ် ထားခြင်း မရှိကြပါ။ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပလေ့မရှိကြပါ။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင်လည်း ပါဝင်မှုအားနည်းသည်။ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်မရှိသဖြင့် ကျေးရွာရှိလူငယ်များမှာ စာဖတ်အားနည်းနေသေးကြောင်း တွေ့ရသည်။ လူငယ်တိုင်းလိုလို အင်တာနက် အသုံးပြုကြသော်လည်း

ဆက်သွယ်ရေးလိုင်း မကောင်းပါ။ ဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံး အသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွါးရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက်ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက် လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတ နည်းနေ သေးသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမီမှု	Telenor နှင့် MPT ဆက်သွယ်ရေးတိုင်များနှင့် နီးသည်။
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ။ ရွာသူ/သားများစိတ်ဝင်စားမှုမရှိ။ ယုံကြည်မှုမရှိကြပါ။
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေး အစီအစဉ်	မရှိ။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	တကောင်း၊ကြာညွှပ်တွင် တည်ရှိသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးအတွက် Telenor နှင့် MPT ဆက်သွယ်ရေး တာဝါ တိုင်များ ရှိပါ သည်။ ထို့အပြင် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ်သိရှိနိုင် သည်။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ရွာသူ/သားများမှ အာမခံလုပ်ငန်းအပေါ် ယုံကြည်မှုနှင့် စိတ်ဝင်စားမှုနည်းသောကြောင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူ မရှိသလောက်ပင် ဖြစ် သည်။ ကျေးရွာတွင် လူထုအခြေပြုသဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲ ထားခြင်းမရှိပါ။ ဗဟုသုတလည်း နည်းပါးကြသည်။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ခိုးမှုများမရှိသော်လည်း ယာဉ်မတော်တဆမှုနှင့် ဆိုင်ကယ်လုယက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်ပါ သည်။ ရွာသားများ သည် လိုအပ်ပါက တကောင်း၊ကြာညွှပ် ရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်သော်လည်း ရဲဝန်ထမ်း အင်အားနည်းသည်။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှု ဖြစ်ပွါးခြင်းလည်း နည်းပါးသည်။

(၂.၁၅.၂)မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
စိုးရိမ် /သာမန်		နည်း	နည်း	မရှိ

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှု နှင့် အကြမ်းဖက်မှုများ မရှိကြ သော်လည်း ခိုးမှုအနည်းငယ်ရှိပါသည်။ သာမာန်ကိစ္စများကို ကျေးရွာရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။ မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုများ အနည်းငယ်ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပြီး ဖမ်းဆီးကာကွယ်ခြင်းများ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်ထားခြင်းမရှိပါ။ ထို့ကြောင့် မူးယစ်တိုက်ဖျက်ရေး

SAMPLE

အဖွဲ့မှ မူးယစ်ဆေးတိုက်ဖျက်ရေး အသိပညာပေးဟောပြောပွဲများ ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်လျက် ရှိပါ သည်။

SAMPLE

၅ ။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဧယား (၄၅) : ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၁။	**<u>စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ</u>**					
၁။	အစုအဖွဲ့ဖြင့် စနစ်တ ကျ လုပ်ကိုင်ရာတွင် ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အလေ့ အထနှင့် စွမ်းရည် မရှိခြင်း။ လက်ရှိအဖွဲ့များချိတ်ဆက်မှုအားနည်းခြင်း။	အစဉ်အလာအရခေါင်းေဆာင်ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်းလိုက်နာသည့် အကျင့်ပါနေခြင်း။ လူတိုင်းမွေးရာပါလူစွမ်းရည်ရှိကြောင်းသတိမပြုမိ ကြခြင်း။ လူစွမ်းရည်အပြည့်အဝ အသုံးချခွင့်မရခြင်း။ လူစွမ်းရည်မြင့်စေသည့် အခွင့်အလမ်းများမရှိခြင်း။	ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေပြီး အချင်းချင်း ရင်းနှီးခင်မင်ကြခြင်း။	ဆင်းရဲသားများ စိုးရိမ်သိမ်ငယ်စိတ် ရှိခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များအား ထည့်သွင်း ဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ နေရာမပေးခြင်း။ ၄င်းတို့၏ အစွမ်းအစကို အသိအမှတ်မပြုခြင်း	လူစွမ်းရည်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးသဘောတရားတို့ကို အမြင်ဖွင့်ဟောပြောခြင်း ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပြီး စုပေါင်းဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှု၊ သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေမှု၊ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုစနစ် များပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	**<u>၁။</u>** **<u>ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း</u>** ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့် အခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီများစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်း စာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေး သွင်းနည်းသင်တန်း ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း၊ စာရင်းသင်တန်း။ လေ့လာရေးခရီး။ အခြား
၂။	**<u>စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ</u>**					
	စိုက်ပျိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ ။	မိုးရေလုံလောက်မှု မရှိခြင်း။ မကောင်းခြင်း။ ရေစုပ်စက် လုံလောက်မှု မရှိခြင်း။ စက်အဝိစိတွင်းတူးရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။	ရေသွယ်ယူရန်ရေအရင်းအမြစ် အလုံအလောက်ရှိခြင်း။ (သို့) မြစ်/ချောင်းနှင့် နီးခြင်း။ မြေအောက်ရေရရှိနိုင်ခြင်း။ ရေစုပ်စက်အလွယ်တကူဝယ်ယူရန် ဒေ သအတွင်း ကုမ္ပဏီ များ ရှိသည်။ ဒေသအတွင်းဆည်မြောင်	အရင်းအနှီးမရှိ။ နည်းပညာ အားနည်း သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ နည်းပညာ အကူအညီရယူခြင်း။ ဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	**<u>၂။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေးစီမံကိန်း</u>** စက်အဝိစိတွင်း တူးဖေါ်ခြင်း။ ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ် နိုင် ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း/ ရေစုပ်စက်အရစ်ကျရောင်းချခြင်း။

SAMPLE

			်းဦးစီးဌာနနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများ ရှိသည်။			
	သီးနှံအထွက်တိုး ရေး လက်ရှိသီးနှံများအထွက်နှုံ ်းနည်းသည်။	ဒေသမြို့များမှာသက် တမ်းရှည်ပြီး အထွက်နှုံးနည်းခြင်း၊ အရည် အသွေးညံ့ခြင်း။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိ ယာလုံလောက်မှုမရှိခြင် ်း။ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအား စု များအတွက်ငွေကြေးမ ြဲပြည့်စုံ ခြင်း။ နှစ်ရှည်ဥယဉ်ထူထောင် ရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။ လက်ရှိစိုက်ဘဏ်ချေး ငွေမှာ လုံလောက်မှုမ ရှိ၊ အချိန်မီမရ၊ ပုံစံ ၇ ရှိမှသာ ချေးငွေရရှိနိုင် ခြင်း၊ ကာလတိုချေး ငွေဖြစ်ခြင်း၊ မိုးစပါး တစ် မျိုးတည်းအ တွက်သာငွေချေးခြင်း၊ ကန့်သတ်မှုများပြီး တောင်သူများလိုအပ် ချက်နှင့် သင့်တော်မှု အားနည်းသည်။	မြို့ကောင်းမြို့သန့်များ ရှိရန်စိုက်ပျိုးရေး ဌာန ရှိသည်။ ဒေသအတွင်း လယ် ယာသုံးစက်ကရိ ယာ နှင့် သွင်းအားစုများအ လွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိ နိုင်သည်။ မြေဆီလွှာ အသင့်အ တင့်ကောင်းမွန်ခြင်း မြေပြန့်ဖြစ်ခြင်း၊	အရင်းအနှီးနည်းသည်။ အရစ်ကျဝယ်ယူရန် ကုမ္ပဏီ များ၊ ဘဏ်များနှင့် အဆက်အသွယ် မရရှိခြင်း။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်အဆက် အသွယ်နည်းပါးသည်။	လယ်ယာသုံးစက်ကရိ ယာများ အရစ်ကျရောင်း ချသော ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း တောင်သူများနှင့် သင့် တော်သော နှစ်ရှည် ငွေ ချေးစနစ်ထူထောင်ပေး ခြင်း။	**<u>၃။ သီးနှံအထွက်တိုး စီမံကိန်း</u>** မြို့ကောင်းမြို့သန့်ရှိရေး လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း နှစ်ရှည် ချေးငွေစနစ် ထူထောင် ပေးခြင်း။
	နည်းစနစ်တကျ	နည်းပညာအထောက်	နည်းပညာကျွမ်းကျင်	စိုက်ပျိုးရေးဌာန ဝန်ထမ်း	စိုက်ပျိုးရေးဌာန၊ ကုမ္ပဏီ	**<u>၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာစီမံ</u>**

SAMPLE

	စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ။ ရောဂါပိုးမွှားဆိုး ရွားစွာကျရောက် ဖျက်ဆီးခံရသော်လည်း ထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်းမရှိ။	အပုံ ရရှိမှု အားနည်းခြင်း၊ လုံလောက်မှုမ ရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးအသိပ ညာ အားနည်းခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးကျ ရောက်တတ်ခြင်း၊	သော စိုက်ပျိုးရေးဌာန နှင့် စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပ ဏီများ ရှိသည်။	လုံလောက်မှုမရှိ၊ ခရီးသွား လာရန် ယဉ်နှင့် ကုန်ကျ စရိတ်အခက်အခဲရှိသည်။ ကုမ္ပဏီများ ပညာပေးခြင်း ထက် အရောင်းမြှင့်တင်ရေး ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ ပုံမှန် ကွင်းဆင်းပညာပေးခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးနှိမ် နှင်း ရေးအတွက် ဦးစီး ဌာနမှ ထိရောက်သော အစီအမံချမှတ်ဆောင် ရွက်ခြင်း၊	**<u>ကိန်း</u>** မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်း သင်တန်း သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်နည်း သင်တန်း (တီမြေဆွေး။ အီအမ် ဘိုကာရှိ စသည်) သစ်စိမ်းမြေဩဇာပြုလုပ်နည်း ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်း သင်တန်း သီးလှည့်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်း သင်တန်း စံပြစိုက်ကွက် ထူထောင်ခြင်း တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့် လှစ်ခြင်း လေ့လာရေးခရီး အခြေခံ လယ်ယာမြေ ဥပဒေ သင်တန်း
<u>၃။</u>	**<u>မွေးမြူရေးကဏ္ဍ</u>**					
၃။	မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း များမှ ထုတ်လုပ်မှု လျော့နည်းခြင်း၊	ငွေကြေးချို့တဲ့၊အရင်းအ နှီးမပြည့်စုံခြင်း၊ မွေးမြူရေးချေးငွေမရှိ။ စားကျက်ရှားပါးလာခြ င်း အဟာရတန်ဖိုးမြင့် မြက်စိုက်ပျိုးရန် အ ရင်းအနှီးနှင့် မြက် မျိုး ရရှိရန်ခက် ခဲခြင်း။	တနိုင်တပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ရန် အိမ်မြေခြံများ ရှိနေခြင်း၊ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦ းစီးဌာနမှဝန်ထမ်းများ နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်း၊ မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန် ရောင်းချရန် ဈေးကွက်	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အလုံ အလောက်မရရှိခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်/အင်းလိုင်စ ငျ်ချထားရာတွင် မျှတမှုမရှိ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ၊ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချ ထားပေးခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့် မရှိ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ ၏	မွေးမြူရေးချေးငွေထူ ထောင်ပေးခြင်း။ ဈေးသက်သာပြီးထိရောက် မှုရှိသောကာကွယ်ဆေးထို းမှုစနစ်ချမှတ်ခြင်း၊ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရောဂါဖြစ် ပွါးမှုများကို စစ်ဆေး နိုင်ရန်သုတေသနခါတ်ခွဲခ န်းများ ဖွင့်ပေးခြင်း၊	**<u>၅။</u>** **<u>မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း</u>** ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင် တစ်နိုင်မွေးမြူရေး တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးတိုး ချဲ့ခြင်း ပျားမွေးမြူရေး အာဟာရတန်ဖိုးမြင့် မြက်စိုက် ခင်းထူထောင်ပေးခြင်း

SAMPLE

		သားသတ်လိုင်စင်၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှု ကြောင့် မွေးမြူရေး မှ ဝင်ငွေနည်းသော ကြောင့်တိုးချဲ့မွေး မြူရန် အခက်အခဲ ရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်း ချခွင့် မရှိခြင်း။ (အသား၊ အရှင် လိုက် သယ်ယူခွင့် စသည်)	ခိုင်မာခြင်း၊ ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိခြင်း။	မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံရ ခြင်း။ မကြာခဏ ကပ်ရောဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်းနှင့် ဆုံး ရှုံးမှုများခြင်း။		မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေး ခြင်း
	နှစ်စဉ် ရာသီအ လိုက် ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိ ြီး ကာ ကွယ်နိုင်ခြင်းမရှိ	မွေးမြူရေးနည်းပညာ၊ ဗဟုသုတအားနည်း ခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရရှိခြင်း။ နှစ်စဉ်ကူးစက်ရော ဂါ များကျရောက်တတ် ြခြင်း၊	ရွာသူ/သားများမှမွေးမြူ ရေးပညာသင်ယူရန် စိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။ လူသားအရင်းအမြစ်ရှိ သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	တိမ်းကုဉီးစီးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	**<u>၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာစီမံကိန်း</u>** တိမ်းကု သင်တန်း ပျားမွေးမြူရေးသင်တန်း
၄။	**<u>စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ</u>**					
	ဒေသစီးပွါးရေးလုပ်ငန်းအ ားနည်းခြင်း။ မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများ အတွက်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သောအလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းရှားပါးခြင်း၊ ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရခြင်း ၊ လုပ်အားခနည်း ခြင်း။ အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန	ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအ တွက် စက်ရုံအလုပ် ရုံ မရှိခြင်း။ ကျေးလက်စီးပွါးရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အရင်းအနှီး အား နည်းခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်နှင့်ငွေ ကြေးဝန်ဆောင်မှုစနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းခြင်း၊	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် လူငယ်အင်အားထု ၇၇%ရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတည်နေရာ အားသာချက်ကြောင့် ဈေးနှင့်လက်လှမ်း မီခြင်း၊လမ်းပန်းဆက်သွ ယ် ရေးနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင်	လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင် မှု အားနည်းခြင်း၊ အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းအားနည်းခြင်း၊ ဈေးကွက် ဗဟုသုတ အားနည်းခြင်း၊ နိုင်ငံတော်မှ စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အတွက်	ဈေးကွက်၊ ကုန်သွယ် ပြပွဲ၊ ဈေးကွက်အကဲဖြတ်ခြင်းမ ျားသို့ လေ့လာရေးခရီးစဉ် စီစဉ်ပေးခြင်း၊ ထုတ်လုပ်သူများနှင့် ဝယ်ယူသူများအကြားအ ဆက်အသွယ်ရှာပေးခြင်း၊ ဒေသတွင်	**<u>၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း</u>** သုံးဘီးတက္ကစီထူထောင်ခြင်း တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သကြားစက်ထူ ထောင်ခြင်း ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံ ပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင်ပစ္စည်း များ ထူထောင်ခြင်း

SAMPLE

	နိုးများအတွက် အရင်းအနှီးမရနိုင်ခြင်း၊	လက်ရှိလုပ်ငန်းများအတွက်ခေတ်မီလက်နက်ကရိယာမရှိခြင်း၊ အသက်မွေးလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်းနှင့်အဆက်အသွယ် အားနည်းခြင်း။	ရေးအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ခြင်း	စီမံကိန်း၊ ပုံပိုးမှုပေါ်လစီတို့ အားနည်းခြင်း၊ ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် လက်လှမ်းမမီခြင်း၊	ဘဏ်နှင့်ငွေရေးကြေးရေးဝန်ဆောင်မှု ရရှိစေခြင်း၊ အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်းများအတွက်မြို့နယ်အဆင့်ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိစေခြင်း၊ ကျေးလက်စီးပွါးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အသေးစားစွန့်ဦးတီထွင်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများထူေောင်ပေးခြင်း၊ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း	သစ်၊ဝါးအခြေခံ ကုန်ချောထုတ်လုပ်ခြင်း ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ်လပ်နေရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်
	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲခြင်းနှင့် နေ့စဉ်မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ရှာဖွေနေရသောကြောင့်လေ့လာသင်ယူနိုင်ခြင်း မရှိ။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ် ( ) ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော လူငယ်များရှိသည်။ အသက်မွေးဝမ်းပညာများကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ကြပါ ။ သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	အသက်မွေးပညာဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	**<u>စ။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာစီမံ ကိန်း:</u>** သစ်သီးယိုစုံလုပ်ငန်းသင်တန်း စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှု အဆင့်မြင့်သင်တန်း မုန့်မျိုးစုံသင်တန်း ရေခဲမုံနှင့် ဂျယ်လီသင်တန်း လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြင့်သင်တန်း အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြင်နည်းသင်တန်း စက်ပြင်သင်တန်း ဆပ်ပြာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း စီးပွါးဖြစ် မှိုစိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ဆံပင်ညှပ်၊ အလှပြင်သင်တန်း ဖန်စီထိုးသင်တန်း

SAMPLE

						လက်ယက္ကန်း၊ စက်ယက္ကန်း သင်တန်း ပြောင်းဖူးအစီခံထုတ်လုပ်ခြင်း နှင့် ဆေးလိပ်သင်တန်း မျှစ်ချဉ်/မျှစ်ခြောက်ပြုလုပ်နည်း သင်တန်း သစ်၊ဝါး၊ ကြိမ် ကုန်ချောသင်တန်း တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း ရွှေ၊ကျောက် ကုန်ချောထုတ် သင်တန်း စွပ်ကျယ်တံဆိပ်ရိုက်သင်တန်း ပန်းဘဲသင်တန်း
	ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
	ဆင်းရဲသားများအ ရင်းအနှီးနည်းခြင်းနှင့် ချေးငွေလက်လှမ်းမမီ ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သောချေးငွေ စနစ်မရှိခြင်း၊ အတိုးနှုန်းများခြင်းကာ လတိုချေးငွေများသာ ဖြစ်ခြင်း အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်ြခင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း	ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်စနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှု အားနည်းနေ သေးခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း ငွေစုငွေချေးစနစ်ထူ ထောင်ခြင်း	**<u>၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု စီမံကိန်း</u>** မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံပုံငွေထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)
၅။	**<u>ပညာရေးကဏ္ဍ</u>**					
	ပညာရေးအဆောက်အဦး များဟောင်းနွမ်းပျက် စီး နေသည်။ ပြင်ပမှ လာရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်သော ဝန် ထမ်းများနေရန် အိမ်/အ	ကျေးရွာသူ/သားများ မှာ ဆင်းရဲသော ကြောင့်ပြုပြင်နိုင်ခြင်း၊ အသစ်ဆောက်လုပ်နိုင်ြခင်း၊ တိုးချဲ့နိုင်ခြင်းမ ရှိပါ။	ရွာသားအများစု ပညာရေးအား စိတ်ဝင်စားမှုရှိ ခြင်း၊ မိဘဆရာအသင်းဖွဲ့စည်း ထားရှိကာ ပညာရေးဌာနနှင့်	မိဘဆရာအသင်း တက်ကြွ လှုပ်ရှားမှု အားနည်းခြင်း။ အမည်ခံဖွဲ့စည်းထားပြီး အသက်ဝင်လှုပ်ရှားမှု မရှိခြင်း။ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများ အတွက် ဘက်စုံသင်ကြားမှု	ပညာရေးဌာနသို့ တင်ပြခြင်းနှင့် အလှူငွေရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့်	**<u>၁၀။ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း စီမံ ကိန်း</u>** ကျောင်းဆောင်အဟောင်းပြုပြင်ြခင်း/ ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း။

SAMPLE

	ဆောက်အဦးမရှိ။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ လုံလောက်မှုမရှိ။ ကျောင်းသင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိ။		ပူးပေါင်းလှုပ်ရှားဆောင်ရွ က်မှုရှိခြင်း၊	စနစ်မရှိခြင်း	ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း။	ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ် ခြင်း ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ကျောင်းခြံစည်းရိုးဆောက်လုပ် ခြင်း ကျောင်းပရိဘောဂ ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း
	ကျောင်းစာကြည့်တိုက် မရှိ။	စာအုပ်ပြည့်စုံမှုမရှိ။	လေ့လာသင်ယူလိုသော ကျောင်းသားများရှိသည်။	ကျောင်းသားများအတွက် အပန်းဖြေရန် စိတ်ကြိုက်လေ့လာသင်ယူရန် အခွင့်အလမ်းနှင့်အခြေအနေမ ရှိ ခြင်း၊ သင်ကျက်စနစ်ကျင့်သုံးခြင်း	စာကြည့်တိုက်ရှိပါက စိတ် ဝင်စားသော ဘာသာရပ် ကို အလွယ်တကူ လေ့ လာနိုင်သည့် ပါတ်ဝန်း ကျင် ဖန်တီးပေးရန်။	ကျောင်းစာကြည့်တိုက်ထူ ထောင်ခြင်း
	သင်ကြားမှု အားနည်း ခြင်း	ဘာသာရပ် အလိုက် ကျွမ်းကျင် ဆရာ/မ အင်အား မလုံလောက် ခြင်း၊		ဘာသာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်သည့် ဆရာ/ဆရာမ ခန့်ထားမှု အားနည်းခြင်း၊	ကျွမ်းကျင်ဆရာ/ဆရာမ များအားစီစစ်ခန့်ထားပေး ြင်း လက်ရှိဆရာ/မများအား ကျွင်းကျင်မှုကိုစီစစ်ခြင်း နှင့် ဆရာဖြစ်သင်တန်း ပေးခြင်း၊	ဆရာဖြစ်သင်တန်းပေးခြင်း
	ကျောင်းသားများအားက စားတွင်ထူးချွန်မှုအားနည်း သည်။	ကျောင်းအားကစား ပစ္စည်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	အားကစားကို ကျောင်း သားများ စိတ်ဝင်စားကြ သည်။	ပညာရေးရံပုံငွေ အားနည်းသည်။ ပညာရေးဌာ နမှ အားကစားကို အားပေးနိုင် မှု အားနည်းသည်။	ကျောင်းအားကစားမြှင့် တင်ရန်။	ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း။ နှစ်စဉ် ကျောင်းပြေးခုန်ပစ်ပြိုင် ပွဲများ၊ စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပ ပေးခြင်း
	ကလေးငယ်များကျန်းမာ ရေး ပြုစုစောင့်ရှောက်ရန် အခက်အခဲရှိသည်။	ကလေးငယ်များ ကျန်းမာရေး အားနည်းသည်။	ကလေးငယ်များစွာရှိသ ည်။	ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာ ပေး အစီအစဉ်မရှိ	ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာပေးဆောင်ရွက်သင့်။	ကလေးငယ်များအာဟာ ရပြည့် ဝရေးဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကျောင်း ကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်

SAMPLE

၆	**<u>ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ</u>**					
	ကျန်းမာရေးအဆောက်အ ဦးနှင့်အသုံးအဆောင်များ ြည့်စုံမှုမရှိ။ ဒေသထွက် သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များတ ြည်းဖြည်းရှား ပါး လာသည်။	ရွာသူ/သားများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် မ တတ်နိုင်ကြပါ။ ကျန်းမာရေးအရေး ပေါ် သွားလာရန်အ ခက် အခဲရှိသည်။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှု မရှိ။ စည်းကမ်းမဲ့ ထုတ်ယူသုံးစွဲ/ ရောင်း ချနေကြသည်။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန နှင့် ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ ရှိသည်။ ဒေသတွင် တန်ဖိုးရှိ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ သဘာဝအလျောက် ပေါက်ရောက်လျက်ရှိ သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။ ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်း သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက် ခြင်း။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်း ခြင်း၊ ပညာပေးဆောင် ရွက်ခြင်းပြုလုပ်ပေးသင့် သည်။ တိုင်းရင်းဆေး မြှင့်တင်ပေးရန်။	**<u>၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အ ဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း</u>** ဆေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် တိုင်းရင်းဘယဆေးခြံထူ ထောင်ခြင်း အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုံဆေးဆိုင် ထူထောင်ခြင်း
	ကျန်းမာရေးကျွမ်းညကျင် သူမရှိ။ ကျန်းမာ ရေးနည်းပညာနှင့် ဝန် ဆောင်မှုအားနည်း သည်။ ကျန်းမာရေး အား နည်းကြသည်။ ကျန်းမာရေးအသိပညာ ဗဟုသုတအား နည်းသည်။ ဒေသထွက်ဆေးဖက်ဝင်အ ပင်များရှိသော် လည်း အသုံးချနိုင်ခြင်းမရှိ။	နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ ရရှိရန် အဆက်အ သွယ် မရှိ။ နည်းပညာဝန်ဆောင် မှု အပြည့်အဝ မရရှိ ကြပါ။ တိုင်းရင်းဆေးနည်း ပညာဗဟုသုတနည်း သည်။	ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရနှင့်အ ထက်တန်းပညာအ ဆင့် တတ်မြောက်သူများ ရှိ သည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်။ အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များဖြင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း	**<u>၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာစီ မံကိန်း</u>** အရံသားဖွါးသင်တန်း အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ကျန်းမာရေးပညာပေးသင် တန်း
၇	**ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ**					
	သောက်ရေလုံလောက်မှုမရှိ ။ ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲ မှုနည်းပြီး သန့်ရှင်းမှု	ဆင်းရဲသောကြောင့် ရေတွင်းတူးဖေါ်နိုင်ခြင် းမရှိ/ နွေရာသီရေ ခမ်းခြောက်သည်။	စက်အဝီစိတွင်းတူးဖေါ် ပါ က သောက်ရေအလုံ လောက်ရရှိနိုင်သည်။ ဒေသအတွင်းကျန်းမာ	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ မရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	အစိုးရ ရေအရင်းအ မြစ် ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်	**<u>၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး စီမံကိန်း</u>** ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ် သာ

SAMPLE

	အားနည်းသည်။	ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်သုံးစွဲနိုင် ခြင်း မရှိ။	ရေးဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများရှိသည်။		ခြင်း	ဆောက်လုပ်ခြင်း
၈။	**လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ**					
	အလုပ်လက်မဲ့ များခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်း	လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာရေးအဆင့်အတန်း နိမ့်ခြင်း၊ လေ့လာသင်ယူ စရာနေရာ မပြည့်စုံခြင်း၊	အလုပ်လုပ်နိုင် သည့် လူငယ်၊ လူရွယ်များ ရှိနေခြင်း၊ ဘွဲ့ရလူငယ်အချို့ရှိသည်။	ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက်အကူပြုသော အလုပ်ရုံ၊ စက် ရုံများမရှိခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာ ထောက်ပံ့မှုစီမံကိန်းများ မရှိခြင်း။ အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း သင်တန်းကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ခြင်း	စက်ရုံ၊အလုပ်ရုံများ ထူထောင်ပြီး အလုပ် အကိုင်ဖန်တီးပေး ခြင်း၊ ရွာအရောက်သင်တန်းများ ပံ့ပိုးခြင်း၊	**<u>၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး</u>** အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း ကွန်ပျူတာသင်တန်း တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း ဆို၊က၊ရေး၊တီး သင်တန်း တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ်များ နှင့် ချိတ်ဆက် လှုပ်ရှားခြင်း
	လူငယ်များ လုံခြုံမှုအားနည်းသည်။	လူငယ်များ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်၊ ခရီးသွားလာ ကြရ၊ ရွှေ့ပြောင်းသွား လာကြရသည်။	ယဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူးခံရမှု ခံရနိုင်သည်။	ဗဟုသုတအားနည်းသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်၍ အမြင်ဖွင့်သင်တန်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့်သည်။	ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်းကမ်းသင်တန်း လူကုန်ကူးကာကွယ်တားဆီးရေးသင်တန်း အမျိုးသမီ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုသင်တန်း လူငယ်များကိုယ်ခံပညာသင်တန်း မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေးသင်တန်း
	လူငယ်များ စာဖတ်အားနည်းပြီး လေ့လာသင်ယူ မှုအားနည်းသည်။	စာကြည့်တိုက်မရှိ/ စာအုပ်စာတမ်းပြည့်စုံမှုမရှိ/ စာဖတ်အားနည်းသည်။	လူငယ်များ ရှိသည်။	လေ့လာသင်ယူနိုင်သော ပါတ်ဝန်ကျင်မရှိ။	လေ့လာသင်ယူရေးပတ်ဝန်းကျင် အဆင့်မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ဖန်တီးပေးခြင်း	နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲကျင်းပခြင်း ခေတ်မီအင်တာနက်စာကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း အင်တာနက်လေ့လာသင်ယူ မှုသင်ကြားပေးခြင်း

SAMPLE

	လူငယ်များ အပန်းဖြေရန် သီးသန့်နေရာနှင့် အစီအစဉ်များမရှိ။	ဓလေ့ထုံးစံအရ လူမှုရေးလှုပ်ရှားမှု အားနည်း ခြင်း	လူငယ်များရုပ်မြင်သံကြားကြည့်ရှုခြင်း၊ သီချင်းနားထောင်ခြင်း၊ တောင်းဆိုခြင်းများ စိတ်ဝင်စား မှုရှိသည်။		ရိုးရာပွဲများတွင် လူငယ်များရှေ့တန်းမှ ပါဝင်လာစေရန်လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ ပညာပေးခြင်း	ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူထောင်ပေးခြင်း ဆို၊က၊ရေး၊တီး ပြိုင်ပွဲများကျင်းပပေးခြင်း/ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှုအခြေအနေဖန်တီး ခြင်း ရိုးရာဘုရားပွဲများတွင် လူငယ်များ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုနှင့် ပြိုင်ပွဲများကျင်းပခြင်း
	လူငယ်များ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးတွင် ရှေ့တန်းမှ ပါဝင်နိုင်မှုအားနည်းသည်။	အနာဂါတ်အတွက် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး၏ အရေးကြီးမှု၊ အရေးပါမှုကိုသတိမမူမိကြခြင်းနှင့်အားပေးမှု နည်း ခြင်း	ကျေးရွာတွင်လူငယ်များရှိပြီးကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေး ကိုစိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကိစ္စများ ဆုံးဖြတ်၊ ဆွေးနွေးရာတွင်ပါဝင်ခွင့် မရှိခြင်း	အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းပေးခြင်းနှင့် လက်တွဲ ပညာပေးဆောင်ရွက်ခြင်း	ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း
	လူငယ်များအားကစားတွင် ထူးချွန်မှု အားနည်းသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့်အားကစားအချိန်မပေးနိုင်ကြပါ။	လူငယ်များအားကစား ကို စိတ်ဝင်စားသည်။ ဘောလုံးပွဲ၊ လက်ဝှေ့ပွဲများကို ရုပ်မြင်သံကြားမှ ကြည့်ရှုကြသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့် အားကစားအချိန်မပေးနိုင်ကြပါ။	အားကစားလက်လှမ်းမီနိုင်သောပါတ်ဝန်ကျင်ဖန်တီးပေးခြင်း	အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်များနှင့် ကိုယ်ကာယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှင့် အားကစားပြိုင်ပွဲများကျင်းပ ခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)
၉။	**<u>ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ</u>**					
	ရွာတွင်းလမ်း မကောင်းခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်လမ်း/ကျေးရွာချည်းကပ်လမ်း မကောင်းခြင်း ကုန်ထုတ်လမ်းပျက်စီး	မြေသားလမ်းဖြစ် နေခြင်း၊ မိုးရာသီသွားလာရန် အခက်အခဲရှိခြင်း လမ်းပြုပြင်ရန် ငွေကြေးမပြည့်စုံခြင်း၊	နဂိုရ်လမ်းရိုး ရှိနေခြင်း၊ ရွာသူ/သားများ စိတ်ဝင်စားမှုရှိခြင်း	သက်ဆိုင်ရာမှ ရွာတွင်းလမ်း ဖောက်ပေးသည့် အထောက်အပံ့ အားနည်းခြင်း၊ အစိုးရဌာနများမှ ကျေးရွာလမ်းတံတားဖွံ့ဖြိုးရေး စိတ်ဝင်စားမှု အားနည်းခြင်း	နိုင်ငံတော်မှ ရွာတွင်းလမ်း ဖောက်ပေးသည့် အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း၊	**<u>၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတားစီမံကိန်း</u>** ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း

SAMPLE

	ခြင်း တံတား/ရေပြွန်ပျက်စီး ခြင်း					တံတားဆောက်လုပ်ခြင်း
	ကျေးရွာတွင် လျပ်စစ်မီး မရရှိသေးပါ။	ရွာသူ/သားများ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကုန်ကျမှု မတတ်နိုင် ခြင်း	လျပ်စစ်ဓါတ်အားလိုင်း နှင့် လက်လှမ်းမီသည်။	ငွေအရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြ ပါ ။	လျပ်စစ်ဌာနနှင့် ကျေး လက်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်	**<u>၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေးစီမံ ကိန်း</u>** ကျေးရွာမီးလင်းရေး ဆိုလာမီးတပ်ဆင်ရေး
၁၀	**သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ**					
	မီးဘေးအန္တရာယ်ရှိသည်။ အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင် သည်။	မီးဘေးအန္တရာယ် အ ချိန်မရွေးကျရောက် နိုင်သည်။	ကျေးရွာတွင် ကားမောင်း နိုင်သူ/ကားအကြောင်းနာ းလည်သူ/ ပြုပြင်ထိန်း သိမ်းနိုင်သူများ ရှိသည်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဖွဲ့စည်း ထားပြီးဖြစ်သည်။	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။	ကြိတင်ကာကွယ်မှုအစီအ စဉ်ပြုလုပ်ခြင်း	**<u>၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေးစီမံ ကိန်း</u>** မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းခြင်း
	ငလျင်ကြောင့် မကြာခ ဏအပျက်အစီးဆုံးရှုံး မှုများရှိသည်။	ငလျင်ဇုန်အတွင်း ကျ ရောက်သည်။	ကြိတင်ကာကွယ်ရေး ပြုလုပ်နိုင်သည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အားနည်းသည်။	သဘာဝဘေးကာကွယ် မှုအစီအစဉ်များရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်ခြင်း	သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း
	သစ်တောများပြုန်း တီးလာခြင်း သဘာဝတောရိုင်းတိရိစ္ဆာန် များ ရှားပါးလာ ခြင်း သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင် များ ရှားပါးလာ ခြင်း	သစ်ခိုးထုတ်ခြင်းနှင့် စည်းကမ်းမဲ့ထင်းခုတ် ခြင်း၊မီးသွေးဖုတ်ခြင်း တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်နှင့် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ကို စည်းကမ်းမရှိ ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ပြည်ပ သို့ ရောင်းချခြင်း	သင့်တော်သော ဥပဒေ များ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် တိ ကျစွာ အရေးယူဆောင် ရွက်ခြင်း	ဥပဒေကိုတိကျစွာ အရေးယူမှု မရှိခြင်း လာဒ်ပေးလာဒ်ယူရှိခြင်း ကိုယ်ကျိုးစီးပွါးလွန်ကဲခြင်း အစိုးရမှ ထိန်းချုပ်နိုင်မှု အား နည်းခြင်း ဒေသခံများ ဗဟုသုတနည်း ပါးခြင်း	သင့်တော်သော ဥပဒေ များ ပြဋ္ဌာန်းပြီး တိကျစွာ အရေးယူရန် စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်း ရန်	ပုဂ္ဂလိက ကျွန်းစိုက်ခင်း ထူ ထောင်ခြင်း ဘေးမဲ့တော ထူထောင်ခြင်း
	မူဝါဒများ					
	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအရှုပ်အရှ င်းများ ရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ မရှိကြပါ။	မြို့နယ်မြေစာရင်းဦးစီး ဌာနရှိသည်။ တခြားမြေ ယာပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ လျှောက်ထားရာတွင် အဆင့် ဆင့်တင်ပြရခြင်း၊	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ ကို အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက် ပေးရန်	မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန် ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်း

SAMPLE

			အထားများရှိသည်။	အချိန်ကြန့်ကြာခြင်းနှင့် ရှုပ်ထွေးသောကြောင့် ရွာသူ/သားများ အခက်အခဲရှိသည်။		ဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင်ပေးရန်
	အချို့ကျေးရွာများ တွင် တိရိစ္ဆာန်မွေးမြူရေးအတွက် စားကျက်မြေ အခက်အခဲရှိသည်။	ကုမ္ပဏီများမှ မြေယာသိမ်းဆည်း ထားသည်။	ဥပဒေအရ ပြန်လည်ဖြေရှင်းခြင်းနှင့် မြေယာဥပဒေ ပြုပြင်ခြင်း	ရွာသူ/သားများအနေဖြင့် အတွေ့အကြုံနှင့် ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း။ ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ခြင်း အထက်အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု၊ ရင်းနှီးမှု အားနည်းခြင်း	ဥပဒေအရဖြေရှင်းခြင်း လွတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခြင်း	ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေ ပြန်လည်ချထားပေးရန်
	ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခံနေကြရသည်။ ဒေသခံ ရွာသူ/သား များမွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ်နည်း သည်။	သားသတ်လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း။ ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရား ဈေးနှိမ်ခံရသည်။ ငါးအင်းလိုင်စင်ချထား	ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအားအလုံအလောက်ရှိသည်။	လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်း နှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံနေရသည်။	ကိုယ်တိုင်မွေးမြူသူများကိုလွတ်လပ်စွာရောင်းချခွင့် ပြုရန်။	ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးဈေးတည်ဆောက်ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေ ပြင်ဆင် ရေးဆွဲပေးရန်။

SAMPLE

		မှု ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ။				
	စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။	ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်းမမှန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။	ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသည်။	အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှု အား နည်းသည်။	အစိုးရမှ ထိန်းသိမ်းပေး ရန်	ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။
	ရွှေနှင့် ကျောက်မျက် များထွက်ရှိသော်လည်း ဒေသခံ ရွာသူ/သား များအ နေဖြင့်အကျိုးခံစားခွင့် မရရှိ ကြပါ။	ပြင်ပ နိုင်ငံသား/ နိုင်ငံ ခြားသားကုမ္ပဏီများမှ ရွှေလုပ်ကွက်များကို ပိုင်ဆိုင်နေကြပြီး ဒေ သခံများမှာ ၄င်းလုပ် ကွက်များတွင် နေ့စား လုပ်ကိုင်နေကြရ သည်။	ဥပဒေပြဋ္ဌါန်းထားသည်။	သတ္ထုတူးဖော်ရေး ဥပ ဒေကို ဒေသခံများ ဗဟုသုတနည်း ပါးသည်။ ရွှေလုပ်ကွက်ချထားမှု ပွင့် လင်းမြင်သာမှုမရှိ။	သတ္ထုတူးဖော်ရေး ဥပဒေ ကိုပြင်ဆင်ရေး ဆွဲပေး ရန် လိုအပ်သည်။	ဒေသခံများအတွက် တစ်ပိုင် တစ်နိုင်ရွှေ၊ ကျောက်လုပ်ငန်းကို ဥပဒေအရတရားဝင် လုပ်ခွင့်လိုင်စင်များ ချထား ပေးရန်။
	ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	ပညာရေးဌာနမှ လစ် လပ်နေရာများအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမ ရှိ။	ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသားအရေအတွ က် များသည်။	အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန် ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။	ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်း ပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက် ခန့် ထားပေးရန်။	ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များ အား ဦးစားပေးခန့်ထားပေး ရန်။
	အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ် လုပ်ချိန်၊လုပ်အားစိုက်ထု တ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှု တူသော်လည်း ကျား/မနေ့စားလုပ်အားခ တန်းတူမရရှိခြင်း။ အမျိုးသမီးများ လုံခြုံ မှုနည်းသည်။	ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ် ရှိသည်။ အမျိုးသမီးကာကွယ် သည့် ဥပဒေအားနည်း သည်။	ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင် မည်။	အမျိုးသမီးများ အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ် ဆက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း မှတဆင့် လွတ်တော် သို့ တင်ပြရန်။	ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌါန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။
	ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်နှင့် ရှေးဟောင်းအဆောက်အဦ းများ၊	နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေ ြဖင့် ငွေအင်အားနည်း သောကြောင့် ထိန်း	ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု နယ်မြေအတွင်း ပါဝင် သည်။	ငွေအင်အားနည်းသည်။ယူနက် စကိုအဖွဲ့၊ ဟိုတယ်ခရီးသွားဌာနများနှင့်	ယူနက်စကိုအဖွဲ့နှင့် ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်	ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ် မြေအား ယူနက်စကိုအဖွဲ့ဖြင့်ချိတ်ဆက်ပြီး

SAMPLE

	သဘာဝအရင်းအမြစ်များ(ရေပူစမ်း/ရှားပါး ဂူစသည်)ထိန်းသိမ်းစောင့် ရှောက်နိုင်မှုနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှုအား နည်းပြီး ပျက်စီးယိုယွင်းမှု များ ရှိသည်။	သိမ်းနိုင်မှု အားနည်း သည်။	ယူနက်စကို အဖွဲ့အစည်း ရှိသည်။ ဟိုတယ်ခရီးသွားလုပ်ငန်း အတွက် သဘာဝအရင်းအမြစ်နှင့် ရှေးဟောင်း အမွေအနှစ်များကြွယ်ဝသ ည်။	ချိတ်ဆက်နိုင်မှု အားနည်းသည်။		ထိန်းသိမ်းရန်။ ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ပေးရန်။ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်း မြှင့်တင်ပေးရန်။
	လူငယ်အချို့ စကိုင်းနက်ရှိရာ ဘီယာဆိုင်၊ လက်ဘက်ရည်ဆိုင်များသို့ အချိန်မတော် သွားရောက်ကြည့်ကြရသေ ာကြောင့် မလိုလားအပ်သော အရက် ဘီယာသောက်စားမှု၊ မူး ယစ်ရမ်းကားမှု၊ ယဉ်တိုက်မှု၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွါးမှု၊ ငွေကြေးကုန်ကျမှုများ ရှိ သည်	လူငယ်များအနေဖြင့် အားကစား (ဘောလုံး၊ လက်ဝှေ့၊) စသည်တို့ကို များစွာ စိတ်ဝင်စား သော်လည်း အရေးကြီး ဘောလုံးပွဲ ကဲ့သို့ အားကစားပွဲများအား စ ကိုင်းနက်ကသာ ပြသခွင့် ရကြပြီးအများပြည်သူ သုံး ရုပ်မြင်သံကြားများမှ ပြ သပေးခြင်းမရှိသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ စ ကိုင်းနက်မှသာ ထုတ် လွှင့် ပေးသောကြောင့် ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် လက်လှမ်းမမှီနိုင်ကြပါ။	နိုင်ငံတော်အစိုးရ အများ ပြည်သူသုံး ရုပ်သုလှိုင်း များစွာရှိသည်။	ပြသခွင့် လိုင်စင်အခက်အခဲရှိ သည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံ လှိုင်းများမှ ထုတ်လွှင့်ပေး ပါ က အချိန်မရွေး အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနိုင် ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတများစွာ ရရှိနိုင်ပါသည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံ လှိုင်း များမှ ထုတ်လွှင့်ပေးရန်။

SAMPLE